

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde måndagen den 16 februari 2026****Tid:**

kl. 16:00-21:47

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-29

Justerat den 23 februari 2026   Anslaget den 24 februari 2026

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Karin Wanngård

Karin Jöback
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till
stadsbyggnadsborgarrådet Jan Valeskog (S) om
tvångsblandning av stadens villaområden
- §2 Interpellation av borgarrådet Dennis Wedin (M) till
trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om dyrare
torghandel
- §3 Interpellation av Dennis Wedin (M) till
finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om att ta
tillbaka Stockholms vattenfestival
- §4 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till äldre- och
kulturborgarrådet Torun Boucher (V) om byggandet av
nya vård- och omsorgsboenden
- §5 Bordläggning av interpellationer
- §6 Ny interpellation
- §7 Frågestund
- §8 Ajournering
- §9 Mötet öppnas
- §10 Närvaro
- §11 Justering
- §12 Anmälningssärenden till kommunfullmäktige
- §13 Valärenden i kommunfullmäktige
- §14 Styrning av insatser utan behovsprövning under
omställning enligt ny socialtjänstlag
- §15 Inriktningsbeslut gällande AB Stockholms hems
nyproduktion av bostäder och ombyggnad av befintlig
panncentral och kontorsbyggnad inom fastigheten
Taffelstenen 1 i Solberga
- §16 Inriktningsbeslut gällande AB Stockholms hems
nyproduktion av bostäder vid Björketorpsvägen i
Norra Ängby/Beckomberga

- §17 Genomförandebeslut gällande AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder inom kvarteret Bjurö 3 (tidigare benämnt Bjurö etapp 2), Farsta strand
- §18 Genomförandebeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder inom blivande kvarteret Fotogenköket 2 i Primusområdet, Lilla Essingen
- §19 Inrättande av Ålstensskogen och Storskogens naturreservat i Bromma
- §20 Mer relevant än någonsin - Biblioteksplan för Stockholms stad
- §21 Reviderat genomförandebeslut för projekt Sankt Eriksbron - broreparationer och cykelåtgärd
- §22 Genomförandebeslut för projekt Ny 11-spels konstgräsplan samt kompletterande omklädnings- och servicefunktioner på Gubbängens sportfält del av Gubbängen 1:1
- §23 Reviderat inriktningsbeslut för Brommaprogrammet (Riksby)
- §24 Central upphandling av betalväxeltjänster
- §25 Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde
- §26 Motion om en hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3
- §27 Bordläggning av motioner
- §28 Nyväckta motioner
- §29 Mötet avslutas

§ 1**Interpellation av Nike Örbrink (KD) till
stadsbyggnadsborgarrådet Jan Valeskog (S) om
tvångsblandning av stadens villaområden**

KS 2025/1079

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Nike Örbrink (KD) har ställt en interpellation om om tvångsblandning av stadens villaområden.

Kommunfullmäktige beslutade den 1 september 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Valeskog (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 2**Interpellation av borgarrådet Dennis Wedin (M) till
trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om dyrare
torghandel**

KS 2025/1123

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Dennis Wedin (M) har ställt en interpellation om om dyrare torghandel.

Kommunfullmäktige beslutade den 22 september 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Strömgren (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3**Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet
Karin Wanngård (S) om att ta tillbaka Stockholms
vattenfestival**

KS 2025/1124

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Dennis Wedin (M) har ställt en interpellation om att ta tillbaka Stockholms vattenfestival.

Kommunfullmäktige beslutade den 22 september 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 4**Interpellation av Nike Örbrink (KD) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) om byggandet av nya vård- och omsorgsboenden**

KS 2025/1190

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Nike Örbrink (KD) har ställt en interpellation om byggandet av nya vård- och omsorgsboenden.

Kommunfullmäktige beslutade den 13 oktober 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Boucher (V) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 5
Bordläggning av interpellationer

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna med nummer 2, 5 och 7-22 i kungörelsen.

§ 6
Ny interpellation**Beslut**

1. Interpellationen får ställas.
2. Interpellationen bordläggs.

Ny interpellation

Interpellation av Emelie Wassermann (SD) till stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) om Svedmyrabadets strandsatta badgäster. Rotel II. Dnr KS 2026/221

**§ 7
Frågestund****Fråga 1**

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om fastighetsnära insamling.

Borgarrådet Lindhagen (MP) svarar på frågan.

Fråga 2

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om tomträttsavgälden borde vara lägre för blåklassade fastigheter som exempelvis radhusen på Margretelundsvägen.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 3

Åsa Nilsson Söderström (L) ställer en fråga om trafik- och parkeringssituationen i Bromsten.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 4

Kristin Jacobsson (C) ställer en fråga om kompetensutvisningar och Stockholms konkurrenskraft.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Destiny Zandi Lindgren (KD) ställer en fråga om belysningen i stadens lekparkar.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Hedin (M) ställer en fråga om matstrategin.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 7

Leif Söderström (SD) ställer en fråga om Stockholms stad ska fortsätta ge bidrag till Konsthall C.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

**§ 8
Ajournering**

Sammanträdet ajournerades mellan kl. 17.57-18.00.

§ 9
Mötet öppnas

**§ 10
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 11
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med borgarrådet Wanngård (S). Justering sker den 23 februari 2026.

§ 12**Anmälningssärenden till kommunfullmäktige**

KS 2026/13

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige och noteras i protokollet:

Rapportering av ej verkställda beslut enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Socialtjänstlagen (SoL), kvartal 3 2025
KS 2026/209

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige
under tiden 22/1 2026 – 11/2 2026

Förvaltningsrätten i Stockholm

Slutligt beslut (2026-01-22) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2025-12-15 § 32 laglighetsprövning enligt kommunallagen av AB Familjebostäders förvärv av AB Hjulstahem.
Klaganden återkallar sitt överklagande. Förvaltningsrätten skriver av målet
Mål nr 431-26.
KS 2026/77-4

Förvaltningsrätten i Stockholm

Slutligt beslut (2026-02-09) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2025-11-19 § 5 laglighetsprövning enligt kommunallagen av budget för 2026 för Stockholms stad, avgift för torghandel.
Förvaltningsrätten avvisar överklagandena.
Mål nr 26372-25.
KS 2025/1661-11

§ 13
Valärenden i kommunfullmäktige
KS 2026/9**Beslut**

1. Avsigelser och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag med tilläggsförslag från Gabriel Kroon (SD) och Jan Jönsson (L).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 16 februari behandlas.

Förslag till beslut

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige utser Natalia Karlsson och Jenny Holking som nämndemän till Solna tingsrätt.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige utser Alexander Zeljon som ledamot till Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tillägg från Gabriel Kroon (SD) och borgarrådet Jönsson (L). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 14**Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag**

KS 2025/1355

Beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och äldrenämnden ges, inom de ansvarsområden som anges i reglementet för arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden respektive äldrenämnden, i uppdrag till och med den 31 december 2028, att i kommunfullmäktiges ställe besluta att

a) en insats inom socialtjänsten i Stockholms stad ska ges utan behovsprövning samt vilka eventuella villkor som ska gälla för att enskilda ska ta del av insatsen.

b) en insats utan behovsprövning på grund av särskilda skäl ska undantas från dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet.

c) en insats utan behovsprövning inte längre ska ges utan behovsprövning.

2. Inför beslut i facknämnd, i enlighet med punkt 1 ovan, ska stadsdelsförvaltningarna beredas möjlighet att lämna synpunkter.

3. Kommunfullmäktiges beslut den 16 juni 2025 § 31, dnr KS 2025/308, beslutspunkterna 3 a-b, 4 a-b och 5, upphör därmed att gälla.

4. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S), Rashid Mohammed (V) och borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) och Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmshems
nyproduktion av bostäder och ombyggnad av befintlig
panncentral och kontorsbyggnad inom fastigheten
Taffelstenen 1 i Solberga**

KS 2025/1342

Beslut

Inriktningen för AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder och ombyggnad av befintlig panncentral och kontorsbyggnad inom fastigheten Taffelstenen 1 i Solberga till en investeringsutgift om 305 miljoner kronor inklusive förväntad prisutveckling godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder och ombyggnad av befintlig panncentral och kontorsbyggnad inom fastigheten Taffelstenen 1 i Solberga.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmshems
nyproduktion av bostäder vid Björketorpsvägen i Norra
Ängby/Beckomberga**

KS 2025/973

Beslut

Inriktningen för AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder vid Björketorpsvägen i Norra Ängby/Beckomberga till en investeringsutgift om 470 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder vid Björketorpsvägen i Norra Ängby/Beckomberga.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Butros (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Mats Johnsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Genomförandebeslut gällande AB Familjebostäders
nyproduktion av bostäder inom kvarteret Bjurö 3 (tidigare
benämnt Bjurö etapp 2), Farsta strand**

KS 2025/1298

Beslut

Genomförandet av AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder inom kvarteret Bjurö 3 i Farsta strand till en total investeringsutgift om 712 miljoner kronor inklusive förväntad prisutveckling, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder inom kvarteret Bjurö 3 (tidigare benämnt Bjurö etapp 2), Farsta strand.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Aidin Zandian (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Per Rosencrantz (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Aron Modig (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas reservation i Stockholms stadshus AB.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Genomförandebeslut gällande AB Svenska Bostäders
nyproduktion av bostäder inom blivande kvarteret
Fotogenköket 2 i Primusområdet, Lilla Essingen**

KS 2025/1299

Beslut

Genomförandet av AB Svenska Bostäders nyproduktion inom blivande kvarteret Fotogenköket 2, Lilla Essingen, till en total investeringsutgift om 457 miljoner kronor inklusive förväntad prisutveckling, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder inom blivande kvarteret Fotogenköket 2 i Primusområdet, Lilla Essingen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Butros (V), Martin Hansson (MP) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Nilsson (M) och Aron Modig (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Mats Johnsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Inrättande av Ålstensskogen och Storskogens naturreservat i Bromma****Hemställan från exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden**

KS 2025/1412

Beslut

Ärendet återremitteras med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med motivering som anförs i Moderaternas, Sverigedemokraternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunfullmäktige.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inrättande av Ålstensskogen och Storskogens naturreservat i Bromma.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Maria Mustonen (V) och borgarrådet Lindhagen (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M), Mats Johnsson (SD), Peter Öberg (L), Jonas Naddebo (C) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Sverigedemokraternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunfullmäktige som innebär att ärendet ska återremitteras (se bilaga 3).

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i Moderaternas, Sverigedemokraternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunfullmäktige.

§ 20**Mer relevant än någonsin - Biblioteksplan för
Stockholms stad****Framställan från kulturnämnden**

KS 2025/1249

Beslut

1. Stockholms stads biblioteksplan godkänns i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet.
2. Biblioteksplan, dnr KS 2021/850, upphör därmed att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Mer relevant än någonsin - Biblioteksplan för Stockholms stad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Alma Carlsson (S), borgarrådet Boucher (V), Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Lisa Carlbom (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Reviderat genomförandebeslut för projekt Sankt Eriksbron - broreparationer och cykelåtgärd****Hemställan från trafiknämnden**

KS 2025/1596

Beslut

1. Trafiknämnden medges rätt att genomföra projekt Sankt Eriksbron – broreparationer och cykelåtgärder till en utgift som framgår av bilaga till utlåtandet.
2. Utgifterna för 2026 ska inrymmas inom nämndens investeringsbudget.
3. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2027.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut för projekt Sankt Eriksbron - broreparationer och cykelåtgärd.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria Mustonen (V) och borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Anders Lindman (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas reservation i Trafiknämnden.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Genomförandebeslut för projekt Ny 11-spels
konstgräsplan samt kompletterande omklädnings- och
servicefunktioner på Gubbängens sportfält del av
Gubbängen 1:1****Framställan från fastighetsnämnden och idrottsnämnden**
KS 2025/1640**Beslut**

1. Fastighetsnämnden medges rätt att genomföra projekt Ny 11-spels konstgräsplan samt kompletterande omklädnings- och servicefunktioner på Gubbängens sportfält, del av Gubbängen 1:1, till en projektutgift som framgår av bilaga 1 till utlåtandet.
2. Utgifterna för år 2026 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2027.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut för projekt Ny 11-spels konstgräsplan samt kompletterande omklädnings- och servicefunktioner på Gubbängens sportfält del av Gubbängen 1:1.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Reviderat inriktningsbeslut för Brommaprogrammet
(Riksby)****Återremiss från kommunfullmäktige den 26 maj 2025****Hemställan från exploateringsnämnden**

KS 2025/1468

Beslut

1. Som svar på återremissen av ärendet Genomförandebeslut för Brommaprogrammet (Riksby) etapp 1. Överenskommelser om exploatering med överlåtelse av mark för bostäder inom fastigheten Ulvsunda 1:1 med Fastighetspartner Bromma AB med flera, (dnr KS 2024/932), den 26 maj 2025, § 19 hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. Reviderad inriktning för projekt Brommaprogrammet (Riksby) godkänns i enlighet med utlåtandet.
3. Exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta planering för projekt Brommaprogrammet (Riksby) till en projektutgift upp till 121 mnkr, som underlag för kommande genomförandebeslut.
4. Utgifterna för år 2026 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2027.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat inriktningsbeslut för Brommaprogrammet (Riksby).

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Thomas Ehrnström (V) och Emil Bustos (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M), Hanna Wistrand (L), Jonas Naddebo (C) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Mats Johnsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24**Central upphandling av betalväxeltjänster**

KS 2025/1545

Beslut

1. Kommunstyrelsen ska genomföra central upphandling av betalväxeltjänster.
2. Kommunstyrelsen ska besluta om upphandlingsdokument, tilldelning av kontrakt, avbrytande av upphandling, avtalstecknande, eventuella förlängningar, förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen utifrån affärsmässiga grunder, samt att häva avtal.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge bolagen inom koncernen i uppdrag att delta i central upphandling av betalväxeltjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Central upphandling av betalväxeltjänster.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25**Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för
Stockholms kommun gällande hundrastgård inom
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde****Hemställan från Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd**
KS 2025/1372**Beslut**

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds förslag och bilaga till utlåtandet godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26**Motion om en hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3****Motion av Gabriel Kroon (SD)**

KS 2024/1115

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om en hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27
Bordläggning av motioner

Motionerna med nummer 42-127 på ärendelistan bordlades.

§ 28
Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 27 januari till 16 februari 2026:

1. Motion om undantag för parkeringsavgifter under snökaos. Motion av Dennis Wedin (M). Rotel VIII. Dnr KS 2026/232.
2. Motion om de bortglömda barnen. Motion av Andréa Hedin (M). Rotel III. Dnr KS 2026/233.
3. Motion om att det ska bli lättare att sätta upp farthinder. Motion av Dennis Wedin (M). Rotel VIII. Dnr KS 2026/234.
4. Motion om skärpta demokrativillkor och stopp för föreningsbidrag till exkluderande organisationer. Motion av Leif Söderström (SD). Rotel I. Dnr KS 2026/246.
5. Motion om att rädda Stockholms byggsektor. Motion av Gabriel Kroon, Mats Johnsson och Julian Kroon (alla SD). Rotel II. Dnr KS 2026/247.

§ 29
Mötet avslutas

STOCKHOLMS STAD

Bilaga 1. Närvarokommunfullmäktige
2026-02-16

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
47	(S) Burell, Olle	Lagerkvist Tranströmer, Britten	17:43	20:30
77	(M) Brinck, Cecilia		16:00	21:47
76	(V) Stenudd, Sara		16:52	21:47
65	(V) Abdi, Ahmed		17:54	21:47
56	(S) Abdullahi Ali, Nassir		17:15	21:47
105	(V) Ali Hassan, Shamso	Rooth, Rose-Marie	17:53	21:47
42	(C) Ali, Ismail		17:52	21:46
102	(S) Aranda de Gutiérrez, Norma	Zuniga Michel, Sandra	16:12	21:47
89	(MP) Badeli, Aida	Carl bom, Lisa	16:25	21:47
96	(S) Bengtsson, Frida		17:39	21:47
46	(C) Bessner, Linn		17:37	19:37
23	(S) Bjuggren, Emilia		16:57	21:47
8	(V) Boucher, Torun		16:16	21:47
93	(S) Bustos, Emil		17:29	21:47
58	(S) Carlsson Hallberg, Ewa		16:16	21:47
94	(S) Carlsson, Alma		16:28	21:47
13	(M) Cederschiöld, Anna		17:58	21:47
80	(SD) Edin, Anders		17:23	21:47
53	(S) Edlund, Ingela		16:00	21:47
40	(L) Elfvén, Anne-Lie		17:16	21:47
67	(M) Elmlund, Annika		17:27	21:47
95	(S) Finnveden, Felix		17:28	21:47
14	(KD) Forslund, Maurice	Roseen, Gaby	17:18	21:47
12	(M) Granswed Baat, Sophia		17:58	21:47
103	(S) Güler, Esme		17:57	21:46

Plats		Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
52	(S)	Göransson, Anders		17:16	21:47
51	(MP)	Hansson, Martin		16:01	21:47
4	(M)	Hedin, Andréa		17:04	21:47
66	(M)	Hedrup, Tom		17:52	21:47
61	(S)	Heinonen, Johan		16:02	21:47
34	(M)	Hellström, Anette		16:09	21:47
106	(V)	Herrström, Cecilia		17:48	21:47
37	(KD)	Hollis, Michaela	Lindgren, Destiny Zandi	16:11	21:47
107	(V)	Holm, Jens		17:48	21:47
70	(M)	Hökmark, Christoffer		17:51	21:47
43	(C)	Ibrahim, Ashna		17:47	21:47
19	(C)	Jacobsson, Kristin		16:27	21:47
30	(V)	Jama, Hassan		17:49	21:36
88	(MP)	Jama, Mansur		17:29	21:47
39	(L)	Jonlund, Rasmus	Wistrand, Hanna	17:41	21:47
79	(SD)	Juntunen, Tapani	Nordström, Åke	16:00	21:47
18	(L)	Jönsson, Jan		17:11	21:47
48	(V)	Karlsson, Ann		16:44	21:47
101	(S)	Kazinic, Elvir		16:54	21:47
62	(V)	Kratz, Tina		17:08	21:47
86	(SD)	Kroon, Gabriel		16:03	21:47
81	(SD)	Kroon, Julian		17:51	21:47
104	(V)	Körhan, Özlem	Zandian, Aidin	16:17	21:47
36	(M)	Lennaárd, Fritz		17:45	21:47
99	(S)	Lind, Andreas		16:22	21:47
60	(S)	Lindgren, Jimmy		16:52	21:47
71	(M)	Lindström, Therese		17:23	21:47
45	(C)	Linusson, Svante		16:38	21:47
16	(L)	Ljung, Björn		17:58	21:47

Plats		Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
64	(V)	Ljuslin, Maria	Sanne, Johan M	17:50	21:47
97	(S)	Lorentzi, Ulrika		17:58	21:47
11	(M)	Lutz, Kristina		17:40	21:47
7	(V)	Mattsson, Alexandra	Ehrnström, Thomas	17:10	21:47
63	(V)	Mjörnberg, Robert		16:03	21:47
38	(KD)	Modig, Aron		17:57	21:47
28	(V)	Mohammed, Rashid		17:43	21:47
29	(V)	Mustonen, Maria		16:05	21:47
20	(C)	Naddebo, Jonas		17:52	21:47
41	(L)	Nilsson Söderström, Åsa		17:05	21:39
32	(M)	Nilsson, Johan		17:09	21:47
10	(M)	Nilsson, Jonas		17:25	21:47
92	(S)	Nyberg, Berit		17:48	21:47
44	(C)	Nyberg, Claes		17:14	21:47
87	(MP)	Obermüller, Cecilia		18:00	21:47
24	(S)	Ojanne, Alexander		17:55	21:47
33	(M)	Paccamonti, Johan		17:40	21:47
100	(S)	Palm, Ulrika		16:03	21:47
91	(S)	Risberg, Eva		16:00	21:47
72	(M)	Rosencrantz, Per		16:57	21:47
90	(MP)	Runsten, Magnus		17:56	21:47
69	(M)	Sakala, Aleks	Persson, Ole-Jörgen	16:00	21:47
83	(SD)	Salnikov, Sergej		17:31	21:47
27	(S)	Salvo, Maria-Elsa	Pettersson, Fredrik	17:07	21:47
54	(S)	Sjöberg, Ulla		16:00	21:47
35	(M)	Sjölander, Henrik		17:42	21:47
17	(L)	Smedberg-Palmqvist, Isabel		17:46	21:40
98	(S)	Snis Sigtryggsson, Bjarne	Tengmark, Bengt-Olov	17:08	21:47
57	(S)	Stavling, Margareta		17:21	21:47

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
50	(MP) Strömgren, Lars		16:08	21:47
74	(L) Svanström, Sara	Öberg, Peter	17:12	21:47
84	(SD) Söderström, Leif		16:45	21:47
22	(S) Valeskog, Jan		16:00	21:47
26	(S) Vikman Rindevall, Arvid		17:14	21:47
85	(SD) Vinge, Linnéa	Lindman, Anders	17:11	21:47
55	(S) Walther, Ulf		18:00	21:47
21	(S) Wanngård, Karin		16:07	21:47
82	(SD) Wassermann, Emelie	Johnsson, Mats	16:08	21:47
5	(M) Wedin, Dennis		16:24	21:47
68	(M) Wejke Norberg, Lou-Ann		17:58	21:47
73	(M) Werner, Hanna		16:30	21:47
78	(SD) Åkerlund, Liliane		17:05	21:47
15	(KD) Örbrink, Nike		16:00	21:47
25	(S) Österberg, Anders		16:09	21:47
59	(S) Österman, Gustav		16:52	21:47
Övr.	(V) Butros, Deniz		17:14	21:47
Övr.	(M) Fjellner, Christofer		17:02	21:47
Övr.	(MP) Lindhagen, Åsa		17:05	21:47

Bilaga 3

Kommunfullmäktige

2026-02-16

Ärende 34 Dnr. KS 2025/1412

Inrättande av Ålstensskogen och Storskogens naturreservat i Bromma

Dennis Wedin (M)

Mats Johnsson (SD)

Peter Öberg (L)

Jonas Naddebo (C)

Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut

1. Att återremittera förslaget,
2. Att därutöver anföra följande

Vi välkomnar initiativ för fler naturreservat i områden som inte lämpar sig för exploatering. Genom detta naturreservat ges ett långsiktigt skydd mot framtida exploatering samtidigt som det rika växt- och djurlivet lokalt bevaras. Men vi är kritiska till vänstermajoritetens beslut att undanta flera numrerade delområden ur reservatet, bland annat delområde 25 för att möjliggöra exploatering på en plats som har påtagliga naturvärden och hyser skyddade arter. Den storskaliga exploateringen som planeras innebär ett oproportionerligt intrång i både grönområdet och den närliggande villabebyggelsen.

Vi yrkar därför på en återremiss av ärendet för att utöka reservatets gränser till att omfatta samtliga numrerade delområden, samt för att dessa delområden också ska inkluderas i naturvärdesinventeringen och skötselplanen i samband med ett framtida beslut.

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 16 februari 2026

§ 1 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till stadsbyggnadsborgarrådet Jan Valeskog (S) om tvångsblandning av stadens villaområden

Anförande nr 1

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag hänvisar till utdelat svar.

Anförande nr 2

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack så mycket för ordet! Interpellationen handlar om att Socialdemokraterna särskilt har pekat ut villaområdena som områden där man kan tränga in en massa hyreshus. I våras startade Socialdemokraterna en nationell diskussion om hur man ska bygga städer. Det handlade inte särskilt mycket om hur man ska bygga nya bostadsområden och stadsdelar, utan kanske främst om hur man ska hantera redan existerande stadsdelar som Socialdemokraterna menade var alltför segregerade.

I maj klubbade Socialdemokraternas kongress målbilden med citatet: ”Samhället kommer att behöva genomföra insatser vi tidigare inte gjort, i en skala vi tidigare inte sett.” Det här får visserligen mig som konservativ att rent ideologiskt dra öronen åt mig, för jag tror inte på drastiska ovanifrånplaneringar av städer utan snarare på att man ska lära sig och ta efter beprövade erfarenheter och vad som har fungerat bra. Men jag tror att också en och annan villaägare i vår stad blev en aning fundersam över vad det här skulle innebära i praktiken. Kort därefter kom Hyresgästföreningen och gav svar på det, kan man säga. I deras program Sveriges bästa villaområden radades en rad olika områden upp som exempel på platser som bör förtätas. Bromma var ett sådant exempel och Enskede ett annat.

Här i Stockholm har det nästan blivit rutin, skulle jag vilja påstå, för Socialdemokraterna när de styr att peka ut villaområdena och trädgårdsstädernas grönområden. Bromma, som återkommer senare i kväll, är ett tydligt exempel på det. De pekas ut som ställen där man vill bygga hyresrätter. Man tar alltså grönområden och grönska i anspråk för ovarsam förtätning och exploatering.

Jag har lite svårt att förstå detta, och jag får inte heller något riktigt svar i interpellationssvaret. Varför är det så viktigt för er att bygga i och förtäta just trädgårdsstäderna och våra villaområden? Anser Jan Valeskog att stadens villaområden är ett problem för utsatta stockholmare?

Anförande nr 3

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är som vanligt inte en siffra rätt när KD är uppe och hittar på saker. Det finns några dokument som vi är helt överens om, som gäller för oss och som är otroligt viktiga. Också Kristdemokraterna har till hundra procent ställt sig bakom dem. Det är dessa dokument som gäller, nämligen översiktsplanen, småhuspolicyn och ett antal andra dokument som vi har behandlat här i fullmäktige.

Yttranden 2026-02-16

Dessa styr exakt var vi ska bygga. Det finns till och med sju åtta platser i anslutning till villaområden där Nike Örbrink och KD under förra mandatperioden beslutade att det ska byggas. Några av dem är realistiska och andra inte. Men det styrande är naturligtvis våra policydokument. Om sedan andra, Fastighetsägarna, Hyresgästföreningen eller andra intressegrupper, har idéer får det stå för dem. För oss är det helt och hållet vår översiktsplan och de policydokument som vi har kommit överens om som styr.

Det är naturligtvis bara struntprat vi får höra om tvångsförflyttning och annat. Det finns bara ett ärende och en sak som handlar om tvångsförflyttning av folk, och det står Kristdemokraterna för. Det handlar om att ni vill ha tvångsblandning i praktiken genom marknadshyror eller ”friare hyressättning”, som ni säger i era policydokument. Det skulle leda till att tusentals människor tvingas flytta. Det är det enda bostadspolitiska dokument som finns som handlar om tvångsförflyttning. Allt det andra är vi överens om.

Jag ska ge er att ni själva har startat en massa projekt, pinsamt nog för både moderater och kristdemokrater när ni nu försöker närma er SD. Ni har fattat beslut om att starta en massa projekt också i anslutning till villaområden som ni sedan inte står bakom. Det är klart att byggmarknaden och stockholmarna har anledning att undra vad ni håller på med när ni inte följer de egna policydokument som ni själva beslutat om. Ni följer ju inte ens de markanvisningar som ni själva har beslutat om. Jag tycker bara att det är pinsamt att höra denna typ av diskussion, men vi kan fortsätta en stund.

Anförande nr 4

Å k e N o r d s t r ö m (SD): Ordförande och ledamöter! Vi känner alla till, och vi har också läst det i den intressanta tidningen Mitt i, att man vill bygga hyresrätter i villaområden. I mitt bostadsområde, vid Ålstensskogen, vill man bygga hyresrätter. Jag har läst ett intressant inlägg i Mitt i, där en intresserad och kunnig person ansåg att det kanske inte är var någonstans folk bor som är det viktiga när det gäller integrationen. Det handlar i stället om skolan, där ungdomar har mycket lättare att vända sig till och prata med ungdomar som kommer från andra länder och har andra bakgrunder än till vuxna.

Jag minns speciellt valrörelsen 2018, då jag stod på Medborgarplatsen i 14 dagar. Där strömmade det till skolelever från alla Stockholms innerstadsskolor. Den ena invandrapojken efter den andra dök upp vid vår valstuga. Man undrade hur deras språk skulle låta, men det visade sig att de hade en klingande svenska eftersom deras föräldrar hade skickat dem från förorten in till innerstadsskolor. Därmed hade de fått språket. Det är alltså tänkbart att det är en stor sanning att det är skolan som är nyckeln, och kanske inte var själva boendet finns.

Anförande nr 5

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Tack för svaret, vill jag börja med att säga, även om jag invänder lite mot det Jan Valeskog påstår om att Kristdemokraterna ska ha stått bakom alla de bostadsdokument som har antagits i staden! Jag gick faktiskt

Yttranden 2026-02-16

tillbaka och kollade i reservationerna från kommunfullmäktige före 2018 när översiktsplanen togs. Jag läste den reservation som Kristdemokraterna då anslöt sig till tillsammans med Moderaterna i ärendet, där vi absolut inte var överens om översiktsplanen. Vi hade en egen reservation som gällde hur vi ansåg att staden skulle utvecklas, där vi bland annat också slog fast värnandet av våra grönområden.

Jag vill förtydliga att det för mig inte handlar om tvångsblandning av människor. Det här handlar om tvångsblandning av hur man väljer att använda trädgårdsstäderna, till exempel, som områden att bygga i på det sätt man vill. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att den enda motivering som har getts till att man ska bygga till exempel kring Ålsten – ett ärende som dyker upp senare i kväll – är att det i övrigt saknas allmännyttiga kommunala hyresrätter i området. Jag tycker att det är en alltför dålig anledning att börja ta grönområden i anspråk. Ni måste komma på något bättre.

Jag skulle därför vilja fortsätta att ställa frågor till Jan Valeskog. Ni kan peka på de olika planer som har antagits och som vi inte var överens om. Men det är faktiskt ni som styr nu. Det är ni som väljer att ta fram många av de här ärendena. Det är ni som väljer att driva igenom dem. Därför skulle jag vilja veta: Hur ser du, Jan Valeskog, på trädgårdsstädernas särart? Hur ser du på till exempel Enskede och Äppelviken och Ängby i Bromma? Hur ser du på deras särart och deras roll i stadsmiljön? Anser du att det är något som är värt att bevara, eller tycker du konsekvent och konstant att deras grönområden är era att ta i anspråk för att bygga hyresrätter på för hyresrätternas sak?

Anförande nr 6

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi delar som sagt den uppfattning som fullmäktige har uttalat och bestämt, nämligen att våra småhusområden är oerhört viktiga. Vi ska inte bygga i småhusområden. Vi har sett en del omvandlingar som vi själva tycker är väldigt olyckliga och allvarliga. Att de ens har varit möjliga beror på – om vi ska vara historiskt korrekta – att de borgerliga avskaffade de tomträtter som fanns och som reglerade vad man fick bygga. Vi har en småhuspolicy, som vi hoppades skulle kunna sätta stopp i domstol för en del av de omvandlingar som vi inte vill se. Men det har tyvärr inte räckt, utan det är detaljplanerna som bestämmer.

När det däremot gäller att bygga i områden i anslutning till småhusområdena har ni ställt upp på några sådana gemensamma reservationer när det gäller översiktsplanen. Ni ville att vi skulle bygga i ytterstadsområden och att vi skulle ställa upp på de tio strategiska sambanden, som det heter, och bygga bort barriärer mellan resursstarka och resurssvaga områden. Det var någonting som ni ställde upp på. Ni ställde upp på byggnadsordningen, på arkitekturpolicyn och på småhuspolicyn – alla de dokument som är styrande.

När det gäller att bygga småhus måste jag passa på att säga att vi tycker att det är alldeles utmärkt med stadsradhus där det är möjligt. Jag tror att det är 400 i plan. Nu är ingen moderat uppe i debatten, men vi kan väl hoppas på att någon kommer upp. Moderaterna vill bygga småhus på till exempel Loudden, och där skulle varje småhus kosta omkring 100 miljoner kronor för att täcka exploateringskostnaderna. Era partivänner ute i länet, som också pratar om småhus, bygger inte heller småhus fast de

Yttranden 2026-02-16

har landets, eller åtminstone Stockholms läns, kanske billigaste mark. Där bygger man ändå inga småhus, för det finns andra problem med det. Att tro att vi skulle kunna bygga småhus på Sveriges dyraste mark, som Kristdemokraterna och även Moderaterna diskuterar, är naturligtvis helt befängt. Det här är liksom mest prat.

Jag tycker att det här är viktigt och att det har ett egenvärde. Ni tycker att det har ett egenvärde att vi blandar upplåtelseformer i våra förorter. Det tycker vi också. Vi tycker också att det finns ett egenvärde i att kunna blanda och få andra upplåtelsereformer i anslutning till småhusområden – om det passar.

Anförande nr 7

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Jag har lite svårt att ta dig, Jan Valeskog, på allvar när du säger att ni tycker att det är viktigt att blanda upplåtelseformer, för i praktiken innebär er politik att det bara gäller när det handlar om trädgårdsstäderna. Då är det tydligen väldigt viktigt att blanda upplåtelseformer. Men för några veckor sedan var ni beredda att ta över 1 miljard kronor i lån, alltså skuldsätta stockholmarna med över 1 miljard, för att köpa tillbaka i princip hela Hjulsta till allmännyttan, trots att det inte finns något annat i området än den kommunala allmännyttan.

Det är alltså lite cherry picking från er sida när det handlar var det är viktigt att blanda upplåtelseformer och inte. När det gäller förorten ska det visst bara vara kommunala hyresrätter, men när det gäller trädgårdsstäder är det helt plötsligt väldigt viktigt att man till exempel inskränker grönområden – med Miljöpartiets godkännande, för övrigt – och tar av skog och parkmark för att bygga hyresrätter.

Jag läste i höstas vad det då nytillträdde bostadsborgarrådet från Vänsterpartiet sa när hon fick frågan om sin och styrets vision för bostadspolitik. Hon sa: "Att blanda upplåtelseformer betyder inte att det bara är de som bor i hyresrätter som ska anpassa sig. Det handlar även om att de som bor i villor ska kunna anpassa sig och förstå att det finns människor som bor i hyresrätter."

Jag skulle vilja veta lite mer. Vad innebär det här i praktiken? Hur ser du som stadsbyggnadsborgarråd på citatet? Hur ska den här visionen från styret omsättas i praktiken? Jag kan avsluta med att notera att Socialdemokraterna försöker få det att låta som att Socialdemokraterna och Kristdemokraterna generellt har varit överens i de här frågorna. Jag kan väldigt tydligt säga: Det har vi *inte* varit. Jag tror att Kristdemokraterna har haft invändningar mot visionen att förtäta till exempel Bromma, Enskede och liknande i nästan vartenda enskilt byggnadsärende som har dykt upp.

Vi har därutöver föreslagit att man ska ta fram en villastrategi och detaljplanelägga områdena i trädgårdsstäderna som parkmark för att skydda dem från ovarsam exploatering. Återigen vill jag framföra – trots att jag vet att vi kommer in på det senare ikväll – att vi också vill utöka till exempel naturreservatet som föreslås för Ålstensskog och Storskogen så att man inte ska kunna bryta ut en del och bygga kommunala hyresrätter på bara för att man vill se fler sådana.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 8

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi ser positivt på att bygga trädgårdsstäder. Men det behöver inte vara småhus, utan man kan ha trädgårdsstäder med låga flerfamiljshus. Man får till och med mer grönska tack vare att man bygger på det sättet. Ett aktuellt exempel är Bromma flygplats, som är nästan lika stort som Kungsholmen, där ni vägrar att driva frågan om nedläggning fast det knappt finns några flygplan kvar. Stockholm stad får bara 5 000 kronor eller något sådant i månaden i ersättning för Bromma. Om ni hade någon politisk trovärdighet skulle ni driva att vi ska bygga på de områden och i de trädgårdsstäder där vi kan göra det. Det kan vara Bromma, och det kan säkert också vara Älvsjö när den processen drar igång. Det ska vi naturligtvis passa på att göra.

Men det är förstås trist att konstatera att ni generellt sett röstar emot väldigt många bostadsprojekt. Ni vill inte att stockholmarna, ungdomarna, de trångbodda och de som kommer hit och arbetar som lärare och poliser ska kunna få någon bostad. Ni röstar ju emot massor av ärenden när ni anpassar er till Sverigedemokraterna. Det vore ett förskräckligt scenario om Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna skulle få majoritet. Det skulle vara fullständigt ödesdigert för den här staden.

Samma sak gäller för principen att vi gärna vill ha blandade upplåtelseformer i alla områden. Där det passar kan vi absolut ha hyresrätter. Jag vet att en del boende lokalt är rädda för folk som hyr bostäder. Men jag tycker inte att Kristdemokraterna ska behöva vara det.

Anförande nr 9

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Miljöpartiet blev pinpointat av KD här. Det går såklart att diskutera enskilda ärenden och huruvida det görs lämpliga avvägningar eller inte. Men jag tycker ändå att det är lite beklämmande med dessa överdrifter när det gäller hur det faktiskt ser ut. Notera att Moderaterna, till exempel, har kört sin lilla turné där de åker runt till olika platser. Det blir parodiskt när ett av de få projekt de kan hitta, Herrängsskogen, är ett projekt som redan är avbrutet. Men Moderaterna vägrar acceptera att det är avbrutet. Sedan hittar de Branterna och Klubbacken – projekt som inte varit uppe på ett par år och som nästan inte har behandlats. De finns knappt över huvud taget. Det är det enda ni får fram.

Det senaste var Hattstugan och Ålstensskogen. Jag vill notera att vi nu har exakta siffror: 99,2 procent av hela skogen och hela naturområdet ingår i naturreservatet. Det är det naturreservat som har högst andel av det faktiska naturområdet, mig veterligen, sedan Judarskogen. Det är exceptionellt högt. Det är vi i Miljöpartiet som har drivit det här sedan dag ett. Det är vi som har initierat det, och det är vi som pushar det framåt i varje steg. Vi har aldrig fått draghjälp från KD, förrän ni hamnar i opposition. Då ska ni visst gå in i det. Men när vi satt i majoritet var det vi som drog detta hela tiden, i alla steg. Inte ett pip hörde vi från er i KD om att pusha det framåt.

Yttranden 2026-02-16

§ 2 Interpellation av borgarrådet Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om dyrare torghandel

Anförande nr 10

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 11

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! I höstas gick trafikborgarrådet ut och berättade stolt att avgifterna för torghandel skulle sänkas för att skapa fler attraktiva torg. Det var en utmärkt rubrik i medierna, och jag gladdes tillsammans med stockholmarna. Jag har själv varit med och kritiserat att enskilda torghandlare helt enkelt i princip har behövt stänga ned på grund av olika politiska beslut som påverkat dem. Vi behöver våra torghandlare. De är viktiga lokalt i respektive stadsdel.

Det var därför väldigt glädjande när vi fick se att avgiften nu äntligen skulle sänkas. Men verkligheten visade sig vara en annan, för när taxorna för torghandeln reviderats blev lägre avgifter mer undantag än regel. Moderaterna var med och kritiserade detta hårt när det kom upp i trafiknämnden. Av de drygt 40 torg som finns i staden skulle 32 få högre avgift, både i ytterstaden och i innerstaden.

I ett läge där allt fler stockholmare och aktörer oroar sig för att staden blir tråkigare och tystare behöver staden göra allt i sin makt för att stoppa denna utveckling. Därtill är det fel att göra det ännu dyrare att vara småföretagare i Stockholms stad. Det är dåligt för tryggheten lokalt, och det är dåligt för tillväxten lokalt och centralt för Stockholm. Det är helt enkelt dåligt för stockholmarna, som i grunden också får högre priser i torghandeln när man höjer avgifterna för torghandlarna.

I svaret på min interpellation skriver trafikborgarrådet att avgiftshöjningarna har gjorts för att tydliggöra värdet av stadens offentliga rum. Sedan torghandelsinterpellationen skrevs har frågan varit uppe igen i trafiknämnden, och man har nu – förmodligen på grund av kritiken från Moderaterna – reviderat delar av detta. Det är intressant att man har tagit till sig av kritiken, och jag hoppas att trafikborgarrådet i sitt svar nu är tydlig med att det var Moderaterna som var först på bollen. Jag har förstått att man har reviderat detta kopplat till någonting med kollektivtrafiknära områden som man ville gynna särskilt, och man har gjort revideringar av det som jag först skrev interpellationen om. Utifrån detta vore det bra om trafikborgarrådet kan förklara lite när det gäller de ändringarna, och så kommer jag upp i talarstolen igen!

Anförande nr 12

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack, Dennis Wedin, för möjligheten att berätta om torghandel och prissättningen av den! Vi hade ett ärende uppe för en tid sedan där vi såg över hur torghandel och platser för detta prissätts i olika delar av stan. Anledningen var delvis att torghandel togs över av trafiknämnden för ett antal år sedan. Tidigare var det fastighetskontoret som skötte detta. Det har också skett förändringar kopplat till den service de olika torghandlarna behöver.

Yttranden 2026-02-16

Transparensen och tydligheten i prissättningen är också kopplad till var i staden man befinner sig.

Man tog fram en så kallad multikriterieanalys där man tittar på olika platser närhet till centrum, vilket område platserna finns i och hur nära de ligger en kollektivtrafikknutpunkt. Det vi fattade beslut om är principerna för prissättningen och hur man ska beräkna.

Sedan skedde en miss, och det har kontoret redogjort för på trafiknämnden. Man viktade nämligen fel när man skulle bedöma vilka torg som är att betrakta som kollektivtrafikknutpunkt. Det blev man varse när man hade skickat ut fakturorna, och man inledde en dialog med de olika handlarna. Sedan dess har man konstaterat att det var en felbedömning. Nu skickar man därför ut nya fakturor till de här torghandlarna så att man helt enkelt justerar avgiften.

Däremot har inte avgifterna höjts sedan 2012. Vi vill ha en levande torghandel. Vi vill också att vi ska kunna erbjuda bra service till dem som bedriver torghandel. Det borgar för att de ska kunna vara på plats långsiktigt och känna att de får den service de behöver. Det har gjorts en översyn – den första sedan 2012 – av avgifterna. Men det som gjorde att en del torg i förorten fick en något ytterligare höjd avgift hade helt enkelt att göra med att man viktade fel i modellen. Det har vi informerat nämnden om, och vi hoppas att alla har förståelse för detta när de får sina nya fakturor.

Anförande nr 13

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack, trafikborgarrådet, för redogörelsen! Det är ändå värt att kritisera trafikkontoret för att misstaget begicks, och det är faktiskt ganska undermåligt att man märker detta först när fakturorna faktiskt betalas. Det är uppenbart att det behövs förändringar av styrningen när det kommer till trafikkontoret. Men efter alla turer om avgiftshöjningarna är jag inte förvånad över att man till slut backade. Jag undrar om det inte var den politiska påtryckningen som blev för stor. Om det var så är det bara glädjande att man faktiskt har lyssnat in kritiken.

Men det är fortfarande så att vissa torghandlare får högre avgifter. Om modellen är så komplicerad att den till och med behöver revideras efter ett beslut kanske det är själva modellen som det i grunden är fel på från början. Vi borde snarare utgå ifrån att det är väldigt önskvärt med torghandel på våra torg. Det borde vara friare regler, inte bara avgiftsmässigt utan även när det gäller att få ställa ut yta på våra torg som annars inte är tillräckligt attraktiva runt om i Stockholm.

Jag kan bara konstatera utifrån Spånga, där jag bor, att vår torghandlare Hani Hanna, som till och med har fått pris som Årets torghandlare, åkte på en avgiftshöjning utifrån detta. Om det inte vore för Hani hade Spånga torg varit mycket mer otryggt och mindre attraktivt än det är i dag. Den kraftansträngning som många torghandlare gör är viktig för hela området som sådant lokalt. Det är konstigt att man på många platser inte tillåter dem att ha fasta installationer. Man jobbar inte lösningsorienterat med att de på ett enkelt sätt ska kunna ta sig till och från sin plats. På sina håll har många drabbats av

Yttranden 2026-02-16

att parkeringsavgifter har införts eller höjts och har därmed fått det svårare att klara antingen leveranser eller att själva kunna ta sig till sin arbetsplats.

Efter år av lågkonjunktur, inflation och ökade priser är Stockholms torghandel en av de branscher som känt av förändringarna allra tydligast. Därför var det tondövt och fel att börja i den ände som man nu gjorde från det rödgröna styret. Man hade utgångspunkten att höja avgifterna snarare än att sänka dem. Jag tycker att det var fel utgångspunkt. Det är därför ni delvis har behövt backa.

Jag ställer mig frågan om Stockholms småföretagare inte skulle må bättre av att ni nu helt enkelt reviderar systemet totalt, gör om det och skapar bättre förutsättningar regelmässigt och avgiftsmässigt för alla torghandlare att finnas kvar på stadens ytor.

Anförande nr 14

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Torghandel är ett inslag i vår stad som bidrar till en levande stad och aktivitet och som är en brygga mellan kollektivtrafiken, byggnader och torg, det vill säga binder ihop de bryn som finns i vår stad.

När vi upplåter ytor för verksamhet – det kan handla om parkering, olika typer av festivaler, torghandel eller uteserveringar – finns det vissa regler och lagstiftning som vi behöver följa, exempelvis ordningslagen. För torghandel är det en väldigt specifik lagstiftning som har att göra med att torghandel är något som har funnits under lång tid.

Trafikkontoret utövar bland annat tillsyn. Vi behöver säkerställa att torghandeln fungerar bra. Vi behöver också ha en beredskap för att erbjuda service och även säkerställa att det inte finns olika typer av näringslivsbrottslighet. Vi behöver helt enkelt ha en beredskap.

När vi tar betalt för verksamheter i vårt offentliga rum står det i konkurrens med många andra saker. Vi behöver helt enkelt hushålla med vårt gemensamma stadsrum och våra gemensamma resurser. Utifrån den principen tycker jag att det är rimligt att det ska kosta att ställa upp något i staden. Den kostnaden ska, enligt praxis, täcka den service man får eller det man brukar kalla användarens nytta av platsen.

Tidigare gjordes prissättningen utifrån en förlegad karta. Vissa torg som är väldigt populära, exempelvis Medborgarplatsen, var prissatta utifrån en modell som inte motsvarade platsens attraktivitet och värde. Skälet var att det inte låg i den direkta citykärnan.

När man såg över priserna och taxorna och utifrån multikriterieanalysen ville skapa en transparent och systematisk prissättning skedde mycket riktigt, som jag varit inne på förut, en felbedömning av nyttan med att vara nära en tunnelbanestation. Ett exempel är Kärntorp, som tagits upp i medierna. Där har vi kommenterat att höjningen inte var skälig.

Yttranden 2026-02-16

Vi vill ha torghandel, men vi vill att torghandeln ska fungera bra. Det gör att kontoret behöver ha en beredskap för att erbjuda service och tillsyn och ha en dialog med de olika torghandlarna om regler och principer för hur markiser, eventuella fasta anläggningar och så vidare ska se ut och hur el ska försörjas så att det fungerar som det ska.

Jag är glad och stolt över att vi, när vi ser att det blir fel i modellen, rättar till dem. Jag är också glad över att veta att många av dem som vi har haft kontakt med är väldigt glada och tacksamma för det och att de bidrar på det sätt de kan till ett mer levande Stockholm, i hela staden.

Yttranden 2026-02-16

§ 3 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om att ta tillbaka Stockholms vattenfestival

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Under Socialdemokraternas lokala ledarskap i Stockholm blir staden tråkigare. Det är regler, krångligare tillstånd, sämre företagsklimat och högre skatter. Man börjar ju undra: Vill de att man ska kunna göra något kul längre i den här staden?

Mellan 1991 och 1999 förvandlades Stockholms innerstad till en gigantisk bubblande folkfest. Det är många som minns doften av langos, konserterna och vattenkriget. Man kan se det framför sig: ankracet, de skrattande barnen – jag var ett av dem – och dansande vuxna som kanske hade fått lite i sig och dansade extra mycket. Det var Stockholm när det var som allra bäst. Staden tillhörde alla, och många minns nostalgiskt den tiden.

Det fanns brister, delvis gällande ekonomin. Dit ska vi inte tillbaka. Det är inte dags för skattebetalarna att åka på notan för något som inte är ekonomiskt ansvarsfullt. Vi ska inte tillbaka till när det blev för oroligt, framför allt i innerstaden, eller när det inte upplevdes som hygieniskt med många av de fester som det blev till slut. Men det går att initiera en ny vattenfestival under ordnade och ansvarsfulla former. Det är precis vad Stockholm behöver, lagom till att det har blivit tråkigare i den här staden. Det är tråkigt att vara stockholmare. Vi behöver Vattenfestivalen.

Karin Wanngård! Du har ju alla möjligheter nu att bli Vatten-Wanngård med hela svenska folket. Ta möjligheten! Gör dig själv till symbolen för att vi fick tillbaka denna folkfest! Jag vet att många skulle uppskatta det. Bevisa att Socialdemokraterna inte helt har tagits över av reformister och nykterister och sådana som bara vill göra den här staden tråkigare! Visa nu snarare det ledarskap som vi verkligen behöver!

Jag tycker att ankracet är den finaste symbolen för detta – något glatt och levande på Stockholms vatten, som är bland det vackraste vi har i den här staden. Vi kan dra hit turister, dels från Sverige, dels från andra länder, och ta till vara allt det vackra som den här staden har att erbjuda. Här har vi alla möjligheter att få till ett levande gatuliv igen. Jag hoppas att det också blir startskottet för att den här staden ska utvecklas mer utifrån frihet, det vill säga enklare regler, fler tillstånd, bättre företagsklimat och lägre skatter. Det hade varit det bästa för staden – att bli rolig igen.

Anförande nr 17

O r d f ö r a n d e n : Jag är inte säker på att Vatten-Wanngård är så klatschigt.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 18

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, borgarrådet Wedin, för interpellationen! Det är alltid härligt när man kan bli ett verb, även om det kanske går att resonera om innebörden.

Det är lätt att vurma för Vattenfestivalen. Jag var ju lite äldre än borgarrådet Wedin när det begav sig, så jag hade till och med möjlighet att ta en öl på uteserveringarna. Det var något som var ganska unikt för Stockholm på 90-talet – det var inte helt vanligt. Jag kommer ihåg fyrverkerierna. Det var otroligt starkt. Det var nya musikscener, och man kunde ta till sig matupplevelser. Det skedde en vecka om året mellan 1991 och 1999. Nu ser Stockholm lite annorlunda ut. Nu sker det inte under en vecka om året, utan det sker hela tiden.

Årligen genomförs nu 40 större, återkommande publika evenemang. Vi har 80–90 större konserter. Glöm inte när Taylor Swift var i Stockholm och vi fick Swiftfeber i hela staden! Vi har 120 elitmatcher i fotboll och ishockey. Vi är en etablerad evenemangsstad. Vi har under senare år stått värd för VM i handboll och VM i ishockey, och vi får O-ringen och EM i basket för damer 2027. Samtidigt har vi ett starkt kulturellt nav i staden.

Det är lätt att vara nostalgisk om det som har varit. Och det gav positiva ringar på vattnet, om vi nu ska prata om vatten, för nu har vi det året om. Vi vill ha ett sprudlande Stockholm med mycket att göra året runt.

Med detta sagt tror jag att du är något på spåret, borgarrådet Wedin, när det gäller att hitta på något ihop med i näringslivet i Stockholm för att dra hit ytterligare turister. Jag hade till exempel varit jätteglad om vi hade fått uppleva OS i Stockholm på plats nu. Men det får vi inte, utan vi får följa sändningarna från Italien.

Vi måste hela tiden värna om att få många evenemang till Stockholm för att få ett fungerande näringsliv med restaurangnäring och hotell, så att internationella besökare vill komma till vår stad. Om man väl har kommit till Stockholm en gång är möjligheten stor att man väljer att komma tillbaka och att man pratar väl om Stockholm med nära och kära.

Vi ska ha fler stora evenemang i Stockholm – jag är väldigt positiv till det. Vi ska också vara glada över det som Vattenfestivalen gav oss.

Anförande nr 19

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag håller med om mycket av det som finansborgarrådet sa.

Det finns en seriös poäng kopplat till de festivaler som anordnas. Det är glädjande att vi har så många året runt i Stockholm, men en märklig sak hände exempelvis Stockholms filmfestival, som i grunden är ett privat initiativ som funnits länge. Något som de reagerade på var att när de hade bestämt ett datum kom helt plötsligt staden och arrangerade en egen festival – Kulturfestivalen – på just det datum som Filmfestivalen alltid har haft. Man krockar alltså medvetet. Det är en seriös poäng att

Yttranden 2026-02-16

vi inte riktigt tar tillfället i akt att se till att alla festivaler får blomstra. Det tycker jag att vi, oavsett politiskt styre, borde uppmärksamma mer. Hur ska vi se till att respektive festival hittar sin egen nisch och tidpunkt så att alla kan blomstra?

Efter den seriösa poängen om att Stockholm behöver alla festivaler tycker jag att vi ska utgå från att Vattenfestivalens rykte fortfarande är så positivt att det är en del av Stockholms stolta historia. Det borde vi ta som utgångspunkt. Jag tror verkligen att näringslivet skulle vara med på ett initiativ där man tillsammans jobbar fram något som kan blir startskottet för en modern, ny vattenfestival.

Jag tror att signalvärdet i detta är gott. Vi borde inte ha särskilda regler för festivaler. Vi har ett läge nu där krögare och kulturscener får lägga hundratusentals kronor på utredningar om ljudnivåer för att över huvud taget få fortsätta med sin verksamhet. Alkoholstillstånden riskerar att dras in om en meny har en förrätt för lite eller om drinkbaren serverar något som kanske är färdigblandat precis en timme innan. Det är väldigt mycket krångel just nu för att leverera något roligt för stockholmarna. Där tror jag att vi behöver ett systemskifte.

Vattenfestivalen är en bra symbol som man kan jobba utifrån, men en viktig poäng är att det inte ska vara särskilda regler för *en* festival. I grunden borde vi ha en friare utgångspunkt i Stockholms stad – det ska vara välkommet att erbjuda något roligt för stockholmarna. Vi behöver styra om Stockholms kultur- och krogliv från nej till ja. Låt oss börja med Vattenfestivalen!

När det kommer till fyrverkerierna har jag själv föreslagit att vi kanske kan gå över till en drönarshow och på så sätt visa att vi är modernare och har tagit till oss den nya tekniken, som inte fanns på 90-talet. Jag tror att det skulle vara mycket välkommet och att många stockholmare skulle älska det initiativet.

Anförande nr 20

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige, ledamöter och åhörare! Det verkar som att Dennis Wedin trots allt vet att det finns en kulturfestival men att han mest är sur över att den krockar med Filmfestivalen.

Det finns en ganska lång historik av att festivaler ligger i augusti. Det har varit Vattenfestivalen och Ung08-festivalen, och numera är det Kulturfestivalen. När folk pratar nostalgiskt om Vattenfestivalen beror det på att det var första gången man fick stå där vid en bod och dricka öl ute på gatan och dansa och lyssna på musik.

På den tiden var en del entrébelagt, men nu är allt gratis. Det går att dricka hur mycket öl som helst och äta massor av mat, och i Kungsträdgården är det fullt av folk som dansar till dansband. Det har jag aldrig gjort, men jag blev rörd när jag stod där och såg hur människor i alla åldrar dansade. Och allt är gratis. Det är tryggt och lugnt också, och det är en fantastisk stämning.

Det jag möjligen minns om Filmfestivalen var att vi försökte hjälpa dem igenom en massa krångel i somras, när det dök upp en del konstiga hinder på vägen. De berodde inte på Stockholms stad utan på andra nivåer i landet.

Yttranden 2026-02-16

Dessutom har vi en kulturnatt som är helt gratis och som pågår i hela staden, långt ute i förorterna. Där får alla aktörer själva bidra. Jag vill bara upplysa dig om det, Dennis. Besök det – det är jätteroligt.

Anförande nr 21

O r d f ö r a n d e n : Jag vill påminna om att det inte bara är i Kungälv man kan dansa, utan man kan dansa även här i Blå hallen, där det anordnas danskväll under två kvällar i augusti. Gå dit om ni kan – det är helt fantastiskt.

Yttranden 2026-02-16

§ 4 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) om byggandet av nya vård- och omsorgsboenden

Anförande nr 22

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 23

N i k e Ö r b r i n k (KD): Den här interpellationen handlar om nybyggnation av vård- och omsorgsboenden och hur vi ska klara av att förse den stora gruppen äldre som väntas med tak över huvudet och ett anpassat hem.

Till år 2040 kommer andelen äldre att vara dubbelt så stor. Ungefär varannan person över 80 har någon typ av kognitiv svikt, och varannan person över 80 har någon typ av äldreomsorgsinsats. Det är en väldigt stor grupp som kommer att behöva stor omsorg från staden.

Jag har rent ut sagt fobi för när man pratar om gruppen äldre som en belastning för samhället. I grund och botten är det positivt och fantastiskt att vi får ha våra nära och kära med oss längre i livet. Jag tror också att det blir mycket mer kompetens i samhället i och med att de äldre blir många fler, men det ställer tuffa krav på oss som kommunpolitiker att kunna förse denna grupp med den omsorg som de förtjänar och har betalat för.

År 2023, efter att ni i den styrande majoriteten tog över, gick ni ut med att det skulle byggas 30 nya vård- och omsorgsboenden i Stockholm. Resultatet under den här mandatperioden har blivit noll. Inte ett enda nytt vård- och omsorgsboende har byggts under mandatperioden.

I boendeplanen, som kommer att dyka upp i vår och som redan har behandlats i ett antal nämnder, står det klart och tydligt att det med nuvarande politik och nuvarande byggtakt kommer att saknas två normalstora äldreboenden om två år. År 2050 kommer det med nuvarande politik att saknas 60 normalstora äldreboenden. Och inte nog med att ni i styret inte klarar av att bygga själva, utan i det här läget har ni dessutom sagt åt de privata aktörer som vill hjälpa till att bygga nya vård- och omsorgsboenden att privata boenden inte längre får byggas här i Stockholm.

Jag menar att det här inte är något annat än ett svek mot stadens äldre, som har spenderat hela sina liv med att göra allting rätt. De har klivit upp på morgonen, de har druckit sitt kaffe, de har gått till sitt jobb, de har arbetat och de har betalat sin skatt för att det en dag, när de behöver det, ska finnas en omsorg och en välfärd som kan ta hand om dem. Nu kan ni inte ens garantera tak över huvudet åt dem.

Min fråga till äldreborgarrådet är därför: Vad är planen? Hur ska ni vända utvecklingen? Inte ett enda nytt boende har byggts under er tid vid makten. Hur ska ni kunna säkra boende för stadens äldre i framtiden med nuvarande politik?

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 24

Borgarráðet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag delar verkligen engagemanget i utmaningen att skala upp boendeplaneringen. Jag vet att vi båda två behöver och vill skala upp.

I Stockholm har vi länge varit bortskämda med att det inte alls har rått brist på platser på våra äldreboenden. De som har köat har gjort det i väntan på ett specifikt boende, inte i väntan på plats. Detta håller på att förändras. Andelen lediga platser krymper redan, men vi har fortfarande ledig kapacitet, som det heter.

Det här kräver krafttag och att vi tar höjd för behoven. Det är en resa som vi har påbörjat, och det tror jag att Nike vet. Micasa är ett bolag som har visat sig vara bra på att ta höjd för saker. I stället för att till exempel få en nota som springer iväg har Micasa flera gånger visat att budgeten i projekten ofta underskrids. Det är en bra början.

Ett annat sätt att ta höjd är att sluta ta fram prognoser utifrån antagandet att de äldre blir allt friskare och att behovet av vård- och omsorgsboenden därmed minskar. Nu tar vi fram en prognos som rakt av följer den demografiska utvecklingen. Det är nytt i den här staden och gör att vi har taggat upp när det gäller vad vi behöver göra.

Ännu en sak vi har gjort är att samordna hela boendeplaneringen i en lokalförsörjningsplan som liknar den som vi har haft för skolor och som har visat sig vara framgångsrik för dem. Den boendeplan som antogs senast i kommunstyrelsen var den sista. Nästa gång kommer det en ny typ av boendeplan, i mer skarpt läge.

Planer och prognoser bygger i och för sig inga hus, men de hjälper oss att planera. Den största utmaning som staden har i dag är markanvisningar. Att få loss markanvisningar som är realistiska för äldreboenden är också ett arbete som nu skalas upp. Redan nu börjar arbetet ge resultat, och det kommer att kunna redovisas i samband med kommunstyrelsens lokalförsörjningsplan senare i vår.

Om vi inte har någon mark att bygga på spelar det ingen roll vem som bygger. Det blir inte fler äldreboenden för att privata aktörer inte heller har någon mark att bygga på. Dessutom står byggbranschen för närvarande i stort sett stilla. Flera markanvisningar som redan getts utnyttjade, men Micasa kan inte vänta på bättre tider. Kommuner har ett lagstadgat ansvar för att leverera äldreboenden. Vi hör nu ministrar som anklagar kommunerna för att inte ta sitt ansvar, men det gör vi. Micasa renoverar för fullt, och vi planerar också nybyggen. Micasa står inte stilla.

Anförande nr 25

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för svaret!

Jag vill invända lite mot det som äldreborgarrådet lyfter upp. Jag har följt den utveckling som skett under mandatperioden, bland annat att man gör om hela sättet att bygga upp boendeplanen. Den ska in i den större lokalförsörjningsplanen. Jag tycker att allt det är positivt, men ni har också gjort en massa andra saker som har krävt enormt mycket tid och energi.

Yttranden 2026-02-16

Det är krav på ekologisk mat därför man tycker att äldre ska äta mer ekologiskt. Man har tvångsåterkommunaliserat boenden som drivits privat, vilket såklart har tagit tid och energi och kostat pengar. Jag tycker att man gör väldigt mycket annat än det mest basala, nämligen att sätta spaden i marken för att vi ska få fler boendeplatser och fler tak över huvudet för de äldre som är i behov av det.

Jag reagerade lite på det som äldreborgarrådet skrev i interpellationssvaret. Där står bland annat: "För oss är det uppenbart att stadens välfärdssystem inte ska vara beroende av privata aktörers investeringsvilja eller vinstkrav." Det kan man ju tycka, men problemet är att det just nu inte byggs över huvud taget.

Jag tycker att är ganska magstarkt att man, i ett läge där man själv inte klarar av att komma framåt i processerna och inte klarar av att hitta mark, sätta spaden i marken och börja bygga äldreboenden, säger att privata aktörer som hittar mark eller som vill sätta spaden i marken inte får göra det. Jag tycker framför allt att det är en ideologiskt styrd politik som går ut över de äldre och som de kommer att få betala priset för.

Jag vill därför ställa en rak fråga: Varför är ni emot privata aktörer? Ni har skrivit att det inte får byggas fler privata boenden än de 13 som redan ligger i eller som har legat i planen. Varför är ni emot att ett fjortonde och ett femtonde boende kommer på plats, om någon som vill bygga det inkommer med en fråga? Varför motsätter ni er att de ska få göra det när ni själva inte klarar av att bygga äldreboenden?

Anförande nr 26

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag värjer mig lite mot att Micasa skulle vara beroende av att vi har matstrategier och annat för oss. Det är inte riktigt samma bolag, och det hindrar inte Micasa från att göra sitt jobb.

Det är dyrt för Micasa att bygga. Blir det billigare om vi överlåter åt privata att bygga i stället? Nej, det blir det inte. För att citera ett populärt uttryck: Det finns inga gratisluncher. Det är inte billigare för en privat fastighetsägare att bygga än vad det är för Micasa. Det kan bli dyrare givet att staden har väldigt fördelaktiga lånekostnader.

Det är ytterst få fastighetsägare som inte kommer att vilja ta betalt för sina kostnader. Redan i dag är det dyrare för stadsdelarna att hyra av privata fastighetsägare. Det handlar om den direkta hyreskostnaden men också om att både värme, vatten och inre underhåll ingår i den redan lägre hyran när stadsdelarna hyr av Micasa. Vi har bett Micasa att räkna på detta, och det kan bli hundratals miljoner dyrare för stadsdelarna över tid.

Dessutom är det så att för de hus som Micasa äger stannar fastigheternas värdeutveckling inom staden. På sikt är det därför bra för den lagstadgade rådigheten över äldreomsorgen och även bra strikt ekonomiskt att staden strävar efter att själv äga ett skäligt bestånd av äldreboenden och inte vara beroende av marknadens nyckfullhet. Det kan hända saker på en marknad. Företag kan gå i konkurs eller få för sig att de inte längre vill bedriva äldreomsorg i Stockholms stad. Sådant har hänt i Norge, och det skulle kunna hända också i Sverige. Saker händer, som sagt.

Yttranden 2026-02-16

Det är fortfarande ett lagstadgat krav att vi ska ha rådighet över och ansvar för äldreomsorgen, och det behöver vi ta. Vi äger inte ens hälften av alla äldreboendefastigheter i Stockholm i dag, så vi behöver värna att vi har ett någorlunda skäligt bestånd av fastigheter i kommunal ägo. Det har ingenting med driften att göra, och det har definitivt inget med matstrategin att göra.

Den stora utmaningen är markanvisningar. Det gäller både de privata aktörerna och Micasa. Det är den stora tröskeln när det gäller att få till stånd saker i den här staden.

Anförande nr 27

N i k e Ö r b r i n k (KD): Återigen: Tack för svaret! Jag kan inte tolka det på annat sätt än att det här styret alltså hellre ser att äldre som har svår demens och kognitiv svikt och som i allra högsta grad skulle behöva heldygnsomsorg står utan omsorg än att den ges privat.

Med er nuvarande politik och nuvarande byggtakt, som har rått under ert styre under den här mandatperioden, kommer det att saknas två normalstora äldreboenden om två år. Till år 2050 kommer det att saknas 60 stycken. Men då ska ni alltså säga till äldre med demens och kognitiv svikt: Det är tråkigt för dig att du inte får plats på ett vård- och omsorgsboende, men risken är ju att du hade fått bo på ett privat boende. Är det svaret till de äldre? Jag hade kunnat förstå er logik om det hade varit så att vi själva i staden hade klarat av att bygga de 35 nya vård- och omsorgsboenden som krävs, men det gör vi ju inte.

Ni kan heller inte påstå att det blir billigt för stockholmarna när vi tar hela investeringskalkylen, med tanke på att stockholmarna redan i dag behöver betala 3 miljarder av sina skattepengar rakt av i räntor på dåliga lån som ni har tagit. Det handlar bland annat om 1 miljard för att köpa tillbaka bostäderna i Hjulsta till allmännyttan. Det blir inte billigt för Stockholms skattebetalare bara för att det är vi som stad som tar lånen, i och med att de redan i dag behöver betala miljarder som skulle kunna gå till exempelvis lärare, omsorgspersonal, undersköterskor och mat på äldreboenden.

Återigen: Jag kan inte förstå hur man kan stå här och säga, mer eller mindre, att det är bättre att de äldre inte får plats på ett äldreboende än att de riskerar att bo på ett privat äldreboende i framtiden. Jag tror att alla behöver bygga. Vi som kommun behöver bygga, och Micasa som bolag behöver bygga. Men om en privat aktör också vill hjälpa till att bygga, i synnerhet i ett läge där vi inte klarar av att göra det själva, förstår jag inte hur man kan säga nej till det och säga nej till de äldre.

Anförande nr 28

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Återigen, Nike: Jag pratar inte om omsorgen, utan jag pratar om fastighetsägande. Och återigen: Micasa kan bygga. Det är markanvisningarna som är den stora tröskeln. De markanvisningarna blir inte fler för att vi låter privata bygga, utan det blir precis lika svårt.

För prestationen att lyckas bygga ett äldreboende spelar det ingen roll om det är en privat aktör eller Micasa som bygger, utan det är markanvisningar som måste till. Det

Yttranden 2026-02-16

är de som fattas i dag. Det är det tråkiga faktumet här, men det är precis det vi ska komma till rätta med i de nya planerna.

Oavsett vem som bygger behöver vi markanvisningar för att kunna bygga fastigheter. På sikt blir det dyrare för staden att hyra in sig i privata fastigheter än att äga dem själv. Det finns det hur många uträkningar som helst på. Det gäller till exempel skolor och idrottslokaler, och det gäller absolut också äldreboenden. Det kan du fråga Micasa om. De har räknat på det, så vi vet.

Anförande nr 29

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Det är helt enkelt inte sant att vi inte vill att privata företag ska bygga vård- och omsorgsboenden. Vi har 60/40-principen, och vi vill genomföra den.

Som Torun var inne på är markanvisningarna en sak, men sedan har vi hela detaljplaneprocessen, som är väldigt tidskrävande. Vår ambition är att få ned tiden – det behöver inte ta tio år att göra en planprocess.

Micasa har väldigt många projekt i olika faser. Vi har Ånn, som började byggas i höstas, vi har Bergholmsbacken, som vi nyss fattade beslut om, och vi har Hemsystern i Högdalen. Sedan har vi ett antal boenden som vi omvandlar till vård- och omsorgsboenden, och vi har markanvisningen i Slakthusområdet. Där planerar även Judiska Hemmet att bygga ett vård- och omsorgsboende.

Alla behövs i det här arbetet. Micasa är jätteviktigt. Du är också medansvarig för Micasa och alla byggplanerna, Nike. Ni har inte haft någon annan åsikt om de investeringar som bolaget kommer att göra. Problemet ligger långt bakåt i tiden. Ingen majoritet har vaskat fram tillräckligt med markanvisningar till Micasa eller privata företag som vill bygga vård- och omsorgsboenden. Det har ni inte gjort, och det har heller inte vi gjort.

Det vi har gjort är att ta fram den samordnade äldreboendeplanering som stadsledningskontoret har genomfört på uppdrag av kommunstyrelsen. De är igång, och de kommer att se till att äldreboenden planeras utifrån behovet. Vi är åtminstone överens om att behovet är stort, liksom att vi måste ta krafttag här.

Yttranden 2026-02-16

§ 7 Frågestund

Fråga nr 1. Fastighetsnära insamling

Anförande nr 30

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Den 1 januari nästa år ska alla Stockholmskushåll börja med fastighetsnära insamling av avfall för återvinning. Att mer ska återvinnas är givetvis bra, men sättet som man tänker införa det här på i Stockholm förefaller helt verklighetsfrånvänt.

Att återvinningsstationer ska flytta in i varje enskild fastighet fungerar inte i praktiken. I många av innerstadens fastigheter finns inte utrymme för ett nytt stort soprum. Och vem ska släpa ut soptunnorna från gården och en halv trappa upp på trottoaren? Ta bara Gamla stan!

Lika illa är det i Stockholms villaområden, där varje villa ska ha upp till fem olika soptunnor på sin uppfart. Dessa ska sedan släpas ut på redan trånga villagator, vilket inte blir lättare med er snöröjning, Åsa. Hur ska de ens få plats?

De stockholmare som känner till planerna är vansinniga, och jag är övertygad om att resten också kommer att bli det när de väl blir varse detta. Vad säger du till alla stockholmare som i dag sliter sitt hår och oroar sig över det här sophaveriet?

Anförande nr 31

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Två tredjedelar av flerbostadshusen i Stockholm har redan infört fastighetsnära insamling. Det ser väldigt olika ut runt om i staden när det gäller hur lätt det är att införa det. Det kommer att finnas fastigheter där det är svårt, men då finns en möjlighet i lagstiftningen att göra undantag för dem.

Steg ett är att se vilka möjligheter som finns i fastigheten och försöka lösa det i enlighet med lagstiftningen. I de fall där det inte går på grund av ”fastighetens utformning eller lokalisering”, som det ordagrant står i lagen, finns det möjlighet att ha fastighetsnära insamling längre bort, max 400 meter från fastigheten.

Därför jobbar Stockholm Vatten och Avfall just nu med att ta fram en kriterielista där man kan se vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att man ska få göra ett sådant undantag. Där kommer vi att använda de återvinningsstationer som finns runt om i staden. Vi har gjort en kartläggning och vet var det finns luckor i staden, och det finns några där man kommer längre bort än 400 meter. Men vi har väldigt bra täckning, och de luckorna kan vi täppa till.

Det finns ett arbete som är igång nu. Kriterielistan kommer att presenteras under våren, och då kan till exempel en bostadsrättsförening som bedömer att de inte har möjlighet att ha fastighetsnära insamling skicka in en ansökan till Stockholm Vatten och Avfall, som får bedöma det. Det jobbas just nu fram en lösning. Detta tror jag är viktigt, för vi

Yttranden 2026-02-16

vet att det kan finnas fastigheter där det är väldigt svårt. Då ska vi från stadens sida förstås göra vad vi kan för att bistå utifrån de möjligheter som finns i lagen.

Anförande nr 32

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det är välkommet att ni ser över möjligheten att tillämpa de undantag som finns, Åsa. Det är viktigt att det blir lätt att göra rätt. Det här får inte leda till att folk sorterar mindre eller att det blir mer besvärligt.

Jag vet att det finns många flerbostadshus som redan i dag har fastighetsnära insamling, men i stora delar av innerstaden, såsom bebyggelsen på malmarna, är det i dag nästan omöjligt. Där är oron betydande, men antalet svar från staden för att möta denna oro har uteblivit helt.

Det handlar dock inte bara om flerbostadshus, utan även villaägare hör av sig i stor utsträckning när de inser att de knappt får plats med allt. Det är tiotusentals soptunnor som ska ut på trånga villagator. Skönhetsrådet har varit ute och påtalat att det här kommer att förändra stadsbilden fullständigt. Vad är ditt besked till villaägarna? Kan de sluta oroa sig över de kostnader och besvär som de kan drabbas av därför att ni kommer att använda undantagen fullt ut? Kan du lova det?

Anförande nr 33

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Självklart kommer vi att göra vad vi kan för att bistå utifrån de utrymmen som finns i lagstiftningen. Det är ett arbete som redan är igång. Det är ni i Moderaterna informerade om eftersom ni har representation i Stockholm Vatten och Avfalls styrelse.

Jag känner ingen stor oro över att det ska bli mindre insamling, utan där kommer vi till själva poängen med lagstiftningen: Det allra viktigaste för att öka återvinningen är att den kan ske väldigt nära där man har sitt avfall. Det är tydligt att mycket mer kommer att återvinnas när återvinningen underlättas och finns nära. På det sättet är lagstiftningen positiv.

Vi kommer att behöva jobba för att stötta dem som inte har möjlighet att lösa det utifrån de möjligheter som finns i lagen. Det arbetet pågår, och det kommer att komma information under våren så att man hinner förbereda sig.

Anförande nr 34

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det är väl klokt att ha återvinningsstationer och återvinningsmöjligheter nära, men det behöver inte nödvändigtvis innebära att jag ska ha fem soptunnor på min egen uppfart.

Ett annat sätt att närma sig problemet hade kunnat vara att se till att täckningen ökas genom att ha fler återvinningsstationer. Man får en känsla av att kommunen försöker göra det kommunala ansvaret för insamling till varje enskild fastighetsägares ansvar, med de kostnader som tillkommer. Man ska kunna få bidrag eller särskilt stöd för dessa

Yttranden 2026-02-16

kostnader, men alla fastighetsägare jag har talat med berättar att dessa bidrag inte kommer i närheten av de verkliga kostnaderna.

Jag hade hellre sett att vi bygger ut systemet med återvinningsstationer. Om det är någonstans i Sverige där det faktiskt finns en teoretisk möjlighet att se till att nästan hela staden har en täckningsgrad med 800 meter till varje återvinningsstation är det just i Stockholm. Förhållningssättet att börja med att säga att nu ska vi tvinga ut fem soptunnor på varje villatomt eller nu ska vi se till att varje flerbostadshus har ytterligare ett soprum tycker jag är tokigt. I stället borde man ha börjat med att säga: Hur kan vi bygga ut nätet med återvinningsstationer?

Anförande nr 35

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Men så ser ju inte lagstiftningen ut. Den lösningen fungerar inte, utan lagstiftningens intention är tydlig: Det ska vara enkelt och lätt att sortera, och det ska vara fastighetsnära. Vi måste utgå från lagstiftningens utformning och sedan se hur kan vi underlätta så mycket som möjligt för stockholmarna, för det är klart att det är en stor omställningsprocess.

En- och tvåfamiljshus kan dela kärl. Man behöver inte ha fem kärl, utan man kan ha tre. Man kan också dela med sin granne. Det kommer att finnas möjligheter framöver. Jag förstår de stockholmare som nu funderar på hur sjutton det ska lösas för dem som har utmaningar, men man kan kontakta SVOA för att få råd och stöd.

Vi är just nu inne i en omställning, och där behöver vi från stadens sida förstås göra så mycket vi kan för att stötta, till exempel genom att möjliggöra delning av kärl mellan grannar framöver. Men vi måste utgå från lagstiftningen så att vi kan dra nytta av de fördelar som finns och som två tredjedelar av flerfamiljshusen redan har dragit nytta av, samtidigt som vi gör allt vi kan för att det ska bli enkelt för stockholmarna.

Fråga nr 2. Borde tomträttsavgälden vara lägre för blåklassade fastigheter som exempelvis radhusen på Margretelundsvägen?

Anförande nr 36

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Stockholms stad har tiotusentals fastigheter med tomträtt – allt från villor och radhus till flerbostadshus. Den här frågan handlar om ett specialfall, nämligen de fastigheter som är blåklassade och som finns i områden som är högst bevarandevärda.

Dessa fastighetsägare har, precis som andra tomträttsinnehavare, fått höjda avgifter år efter år, och Socialdemokraterna har fortsatt att höja dem. Det som är orättvist för just de här fastighetsägarna är att alla som bor i blåklassade fastigheter vet vilka ofantliga begränsningar som finns för just dem. Man får knappt höja staketet med 5 centimeter utan att länsstyrelsen eller Stockholms stad kommer och slår en på fingrarna.

Yttranden 2026-02-16

Med detta sagt borde väl ändå tomträttsavgälden vara lägre för dessa fastigheter jämfört med övriga fastigheter, som inte har några begränsningar. Så verkar inte vara fallet – hur kommer det sig?

Anförande nr 37

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det korta svaret, tror jag, är att det skulle strida mot kommunallagen och likabehandlingsprincipen om man skulle välja just det som kriterium. Vi har bestämt att studentbostäder ska kunna få en lägre tomträttsavgäld vid nyproduktion.

Man ska komma ihåg att hela det här systemet är en förutsättning för att det ska kunna byggas bostäder i Stockholm, även om jag förstår att det inte är något som Sverigedemokraterna gillar. Det handlar om de hyresintäkter vi får. När det gäller bostadsrätter som vi bygger säljer vi marken, men när det gäller hyreshus har vi tomträtt.

Man ska veta att det är oerhört förmånligt i Stockholm jämfört med i andra kommuner. Vi har ett avgäldsunderlag som motsvarar 30 procent av markvärdet, och sedan är det ränta som domstol fastställer. I de flesta kommuner ligger det på 70–100 procent. Staten tar ut 100 procent av markvärdet.

Det kom en dom alldeles nyligen som visade att det med en sänkning av räntan till 1,75 procent är rimligt att ha ett avgäldsunderlag som motsvarar 100 procent av markvärdet. Vi tar ut 30 procent. Det skulle, som alla förstår, bli en rejäl höjning om vi följde praxis och gjorde som alla andra kommuner. Det är alltså väldigt förmånligt.

De flesta som bygger bostadsrätter vill jättegärna ha tomträtt, men det får de inte. I så fall skulle någon annan skära emellan. Det är viktigt att staden får dessa intäkter så att vi kan bygga bostäder i stor omfattning. Om vi inte får de intäkterna skulle det vara slut med bostadsbyggandet. Det vet jag är en våt dröm för Sverigedemokraterna.

Anförande nr 38

G a b r i e l K r o o n (SD): Det handlar om ett antal tusen fastigheter som är blåklassade och som har tomträtt. Framför allt handlar det om de engelska radhusen i Gamla Enskede. Jag vet att de som bor där har försökt komma i kontakt med dig, Jan Valeskog, men du har som vanligt inte svarat. Det brukar du aldrig göra när medborgare skriver och klagar på dina beslut. Det är ett faktum, och det är väldigt beklagligt.

Man har påpekat något där: Hur kommer det sig att deras tomträttsavgälder inte justeras för blåklassningen och för alla de krav som åläggs fastighetsägare med blåklassade hus? Om man jämför med granntomten som inte alls är blåklassad ser man att det är exakt samma tomträttsavgäld för en blåklassad tomt, som fastighetsägaren i stort sett inte kan använda över huvud taget utöver att sitta på gräsmattan med några utestolar.

Yttranden 2026-02-16

Du talar väldigt självsäkert om att vi inte kan ändra på systemet, men det kan vi visst. Såvitt jag vet har du aldrig försökt utmana systemet. Du skulle kunna ge ett undantag för just blåklassade fastigheter och ha det som en variabel för att justera ned tomträttsavgälden. Har du gjort det? Har du försökt med den åtgärden, eller har du bara hittat på att det inte går rent juridiskt?

Anförande nr 39

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Likabehandlingsprincipen i kommunallagen är som sagt jätte viktig. Man kan naturligtvis utmana den, men om oddsen är dåliga tror jag att man ska avstå.

Jag kan tänka mig en massa fastighetsägare som har mycket högre kostnader än i just de exemplen och som kan tycka att de minsann borde ha lägre markhyra, men nu är det ju så att markhyran som andel av markvärdet är extremt låg i Stockholm. Politiskt har vi sagt att vi ska ta ut en tredjedel av det som Högsta domstolen anser att man ska ta ut, så det är väldigt förmånligt.

Vi har också förmånliga möjligheter att friköpa marken. Priset vid friköp har satts till 60 procent av markvärdet. Den möjligheten finns alltså också, men många vill inte friköpa just för att avgäldsnivån är så pass låg.

Anförande nr 40

G a b r i e l K r o o n (SD): Många vill inte friköpa därför att det handlar om så mycket pengar. Det handlar inte bara om nyrika personer, som du gärna vill se dem som, utan det handlar om personer som har bott där i generationer och som har ärvt fastigheten från sina far- eller morföräldrar. Där har du år efter år höjt tomträttsavgälden.

Vi sverigedemokrater har ifrågasatt hela höjningen av tomträttsavgälden. Du menar att ni är bakbundna och att ni måste höja den på grund av domstolens beslut. Samtidigt har ni inte försökt hålla den nere och låta domstolen överpröva det, utan du ser det som en kassako. Du ser det som ett sätt att finansiera dina slösaktiga förslag, Miljöpartiets cykelbanor som ingen cyklar på och diverse konstiga förslag som du har lagt fram under de senaste åren.

Det här sker på bekostnad av vanliga familjer som bor i tomträttsfastigheterna. Detta tycker jag är väldigt beklagligt. Det visar återigen att du inte är beredd att ens försöka pröva saker. Du ställer dig bakom att det skulle finnas juridiska begränsningar, men du har inte gjort något i den här salen för att få ned tomträttsavgälden.

Anförande nr 41

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det förekommer inga årliga politiska beslut om att höja avgälder, utan det handlar om ett beslut som togs 2017 med indexering.

Det är som sagt väldigt förmånligt här jämfört med en massa kommuner som har tomträttssystem och där Sverigedemokraterna styr. De tar ut 100 procent av

Yttranden 2026-02-16

markvärdet som avgiftsunderlag. Av det skälet byggs inga hyresrätter där, men i Stockholm byggs det. Det är därför vi har låga avgälder – för att det ska kunna byggas hyresrätter. Jag vet som sagt att ni inte vill bygga alls, så det är ganska logiskt att ni använder det argumentet.

Att peka ut en viss grupp kommer naturligtvis inte att hålla juridiskt, utan det handlar om likabehandling. Däremot har vi olika avgäldsnivåer beroende på att markvärdena skiftar i centrala Stockholm och i ytterstaden. Där kan man se en skillnad. Det är ett medvetet val. Det ska vara lägre avgäldsnivåer i ytterstaden där markvärdet är lägre, och där ska vi också kunna underlätta byggande av hyresrätter.

Fråga nr 3. Trafik- och parkeringssituationen i Bromsten

Anförande nr 42

Åsa Nilsson Söderström (L): Ordförande! Cervins väg i Bromsten är en smal lokalgata. Där finns förskolor, där finns lekplats och där finns många barn som går och cyklar. Trots upprepade larm under fem års tid om felparkeringar, blockerade korsningar och risk för att räddningstjänsten inte kan ta sig fram vidtar trafikkontoret inga åtgärder.

Som du säkert vet, Lars Strömgren, tog Liberalerna upp situationen på Cervins väg i trafiknämnden redan 2022 och krävde åtgärder. Inget hände då, men trafikkontoret sa i alla fall att man skulle fortsätta att bevaka trafiksituationen på platsen och överväga åtgärder vid en mer ansträngd situation.

Nu är situationen mer ansträngd; den är rent av kaosartad. Därför undrar jag: Vilka konkreta åtgärder vill du som trafikborgarråd vidta för att komma till rätta med parkeringsproblematiken och öka trafiksäkerheten på Cervins väg?

Anförande nr 43

Borgarrådet Strömgren (MP): Ordförande! Jag tackar för frågan. Det var inte helt lätt att utläsa ur frågan vilken gata det gällde. Jag kan inte vara påläst om alla vägar och gator i hela Stockholm, så det hade varit bra att få den informationen i själva frågan.

Jag vet att Cervins väg har varit uppe tidigare. Som jag har förstått det har ett servicehus byggts om till bostäder, och i och med det har trafiken ökat. Trafikkontoret har undersökt trafiksituationen på platsen och hittills bedömt att trafiksituationen varit acceptabel, men det är något man behöver följa hela tiden.

Vid ombyggnad eller ändrad användning av en fastighet behöver man i stadsbyggnadsprocessen säkerställa hur det påverkar trafiken. Det är inte trafikkontoret som har hand om den processen. Det kan vara så att det finns en viss överflyttning på gatan, men som jag sa följer trafikkontoret situationen och ser över hur det utvecklas på den här gatan i Bromsten.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 44

Åsa Nilsson Söderström (L): Det stämmer att problemen uppstod först när Fristad byggdes om och det blev en ökad inflyttning. Då lyfte jag också upp frågan, men av någon anledning valde man att inte göra något. Sedan dess har det varit ganska många tidningsartiklar.

I fjol togs bort tio parkeringsplatser bort, och en ny och större förskola flyttade in. Detta har ökat trafiken samtidigt som det också har blivit färre parkeringsplatser. Du säger att det inte är trafikkontorets ansvar utan stadsbyggnadsnämndens, men det måste väl finnas något slags kommunikation. Om det nu är så att trafikkontoret följer utvecklingen, varför har de då inte flaggat för stadsbyggnadsnämnden att man inte kan ta bort parkeringsplatser där då de redan är alldeles för få?

Anförande nr 45

Borgarrådet Strömgren (MP): Ordförande! Det finns en ny parkeringsplan för staden som antogs hösten 2025 och där man beskriver principerna för parkering. Det sker hela tiden en översyn. Man följer upp parkeringsutvecklingen och ser över det område för område.

Det är ett faktum enligt plan- och bygglagen att det är den som har hand om en fastighet eller en byggnad som ska säkerställa parkeringen, men kontoret tittar hela tiden på de olika områdena och följer upp vad man kan göra för att hantera parkeringsefterfrågan.

Anförande nr 46

Åsa Nilsson Söderström (L): Jag och många med mig i Spånga upplever att trafikkontoret faktiskt inte gör sitt jobb. Det byggs på en massa olika ställen i Spånga, och de trafikutredningar och parkeringsutredningar som görs är helt undermåliga.

Vi ser att trafiken blir tätare och tätare för varje år, att det blir svårare och svårare att hitta parkering och att trafiksäkerheten blir lidande. Jag skulle verkligen önska att man börjar titta lite mer konkret på Spånga som helhet. Kan man bygga fler parkeringsplatser, införa boendeparkering eller sätta ut farthinder?

Det finns mycket man kan göra, men det enda trafikkontoret har gjort i Bromsten de senaste fem åren är att öppna en smitväg som gör att bilarna kan köra på en gångväg precis bredvid Cervins väg, så att skolbarnen utsätts för ännu större risk. Det är folk också upprörda över. Något behöver ske när det gäller trafiken i Bromsten.

Anförande nr 47

Borgarrådet Strömgren (MP): Ordförande! Det är som sagt svårt att veta något exakt om detaljerna om den specifika gatan inte framgår av själva frågan inför fullmäktigesammanträdet. Som jag sa tidigare finns det en parkeringsplan där man hela tiden går igenom områden och ser över hur efterfrågan på parkering stämmer överens med utbudet.

Yttranden 2026-02-16

Sedan är det en utmaning i en stad som växer. Själva principen för en stad som växer och där många vill använda den resurs som finns, nämligen yta, är att vi behöver jobba med att få fler att välja andra transportsätt. Något som inte minst föräldrar till skolbarn vittnar om är att det är andra skjutsande föräldrar som är den stora trafiksäkerhetsutmaningen när deras barn går eller cyklar till skolan. Att få så många som möjligt att ta sig till skolan på andra sätt, om de kan, är en sak som flera skolor i Stockholm jobbar med.

Jag tar med mig frågan och ser över hur vi kan bidra till en ökad trafiksäkerhet i det här området.

Fråga nr 4. Kompetensutvisningar och Stockholms konkurrenskraft

Anförande nr 48

Kristin Jacobsson (C): Ordförande, ledamöter och åhörare! De senaste veckorna har många ungdomar fått helt orimliga utvisningsbeslut skickade till sig. Senast var det en åtta månaders bebis som fick ett eget utvisningsbeslut, trots att föräldrarna inte hade fått det. Det är helt bisartt och inhumant och faktiskt en reell effekt av den politik som många partier är skyldiga till.

Utöver dessa barn och ungdomar har vi de så kallade kompetensutvisningarna. Människor som arbetar, betalar skatt, lär sig svenska, är fullt integrerade och har byggt sina liv här tvingas lämna Sverige på grund av teknikaliteter och en medveten politik som inte tar hänsyn till kända konsekvenser när beslut fattas.

Stockholm är Sveriges tillväxtmotor. För att staden ska fortsätta att utvecklas, leva och vara en attraktiv plats för både människor och företag krävs en stabil tillgång till kompetens.

Anförande nr 49

Borgarrådet Wångård (S): Ordförande! Tack så mycket, Kristin Jacobsson, för frågan!

Det är självklart att Stockholm är en öppen stad. Till Stockholm är alla välkomna. När det handlar om den nationella migrationspolitiken ser vi nu exempel på lagstiftning där det har gått alldeles för fort. Man har inte lyssnat på de remissinstanser som flaggat för oanade konsekvenser. Att utvisa en åtta månaders bebis, som vi kunnat läsa om i tidningen, är helt orimligt. Detta ska inte ske i ett välfärdsland som Sverige. Det är inte något som vi ska hålla på med över huvud taget.

Nu är jag finansborgarråd i Stockholm och inte nationell politiker, men jag måste hantera den här lagstiftningen, som naturligtvis påverkar en del stockholmare. Det påverkar kanske inte Stockholm så mycket, men för den enskilda individen är det förödande. Det är omänskligt. Jag anser att det inte följer de mänskliga rättigheterna, som vi alla har skrivit under på och som vi också ska ställa upp på.

Yttranden 2026-02-16

Jag vill än en gång betona att alla är välkomna till Stockholm. Stockholm byggs starkt tack vare att det finns olika erfarenheter och kompetenser och möjligheter att bosätta sig här. Det är den politiken jag står för.

Anförande nr 50

Kristin Jacobsson (C): Tack för rådet! Det är just därför det är så märkligt att Socialdemokraterna driver den politiken. Att Socialdemokraterna på nationell nivå har kroat arm med SD och Tidöregeringen förstör för Stockholm precis som det förstör för de människor som har kommit hit. Att du, Karin Wanngård, håller med mig om att det är orimligt är såklart glädjande.

Stockholms stad står inför stora rekryteringsutmaningar inom äldreomsorgen, förskolan och socialtjänsten. Kompetensförsörjningen är redan en av våra stora framtidsfrågor. Tänk er ett äldreboende där en undersköterska som talar både svenska och den äldres modersmål utvisas på grund av ett formaliafel, trots att både lön och anställning är korrekta. Det är inte bara orimligt, utan det är omänskligt. Det får förargliga konsekvenser för Stockholm.

Vilka konkreta kontakter kommer du att ta med representanter för Tidöregeringen men även ditt eget parti för att stoppa kompetensutvisningarna och inte göra det ännu svårare för personer att komma hit?

Anförande nr 51

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill vara väldigt tydlig med att även Socialdemokraterna på nationell nivå är väldigt kritiska till Tidöregeringens förda politik, så det är inte annorlunda där.

Jag har inga detaljer om vad som händer vid enskilda möten. Nu, liksom i alla andra sammanhang, kommer jag inte att redogöra för vilka enskilda möten jag har eller vilka påverkanskanaler jag använder mig av, men jag kan säga att jag är väldigt nöjd med att det har förtydligats att Socialdemokraterna absolut inte ställer upp på några som helst barnutvisningar. Sådana förtydliganden har gått ut, och det är jag väldigt glad för. Det är många med mig som har sett till att det har skett.

Vi ska ha en öppen stad där vi välkomnar stockholmare och där vi står upp för att fler erfarenheter berikar oss.

Anförande nr 52

Kristin Jacobsson (C): Jag har då inte hört att Socialdemokraterna nationellt på något sätt har tagit avstånd till de kompetensutvisningar som nu pågår och som drabbar Stockholm.

Stockholm ska vara en attraktiv och öppen stad, och för att lyckas med det krävs att regelverken för arbetskraftsinvandring är förutsägbara, proportionerliga och flexibla. Människor som har gjort allt rätt, utbildat sig, arbetat och bidragit kan ändå tvingas lämna Sverige och Stockholm i dag därför att de inte tjänar tillräckligt mycket pengar.

Yttranden 2026-02-16

Detta skadar Stockholms möjligheter att behålla internationell kompetens, och det försvårar stadens strategiska mål att vara en global kunskapsnation.

Det är därför rimligt att finansborgarrådet agerar tydligt gentemot regeringen och relevanta myndigheter för att lyfta Stockholms perspektiv. Hur kommer finansborgarrådet att agera gentemot regeringen för att verka för en mer robust, ansvarsfull och human migrationspolitik som bättre stöder Stockholms behov av internationell kompetens?

Anförande nr 53

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag diskuterar gärna den nationella migrationspolitiken, även om den kanske inte rör det här forumet. Det handlar om att ha en human och reglerad migrationspolitik där vi arbetar efter principen om permanenta uppehållstillstånd. Det är inte så att man kan vara tillfälligt svensk eller halvsvensk lite grann eller svensk under vissa perioder i livet men inte andra.

Det är klart att vi ska lägga om migrationspolitiken så att den, precis som Kristin var inne på, blir mer human. Då måste vi arbeta utifrån permanenta uppehållstillstånd. Det är inte något som ska kunna återtas, utan personer är permanenta medborgare utifrån den migrationspolitik som förs.

Jag vill vara än en gång vara tydlig med att man inte ska forcera fram ny lagstiftning, utan man måste i högre utsträckning lyssna på remissinstanserna.

Fråga nr 5. Belysningen i stadens lekpark

Anförande nr 54

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Tack för ordet! På storbildsskärmen visas nu en bild som jag har tagit i Starboparken i västerort. Den föreställer en pappa som står och lyser med en ficklampa för att hans dotter ska kunna leka.

Jag har själv nyligen blivit mamma och har därmed börjat besöka lekplatser i staden. Jag och min dotter var väldigt förväntansfulla när vi var på väg till Humlegårdens lekplats för att leka, men väl på plats möttes vi tyvärr av mörker. Det var så mörkt att det nästan inte gick att se henne, och det var svårt att se isfläckar. Det var tyvärr så pass mörkt att det inte gick att leka, utan vi fick gå hem.

Jag tänkte att det måste ha varit fråga om en enskild park och att det inte kan vara så illa. Men under vintern har jag besökt flera lekplatser i staden, och jag kan vittna om att det är samma sak på de flesta av dem. Belysningen är så dålig att det inte går att vara där när mörkret faller på vid 15-tiden på vintern.

Min fråga är: Är ni medvetna om situationen, Lars, och vad har ni tänkt göra för att det ska bli bättre?

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 55

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag tackar för frågan. Vi har haft den uppe här förut.

Våra parker och lekplatser ska vara belysta så att de är välkomnande och trygga att besöka för barn och föräldrar. Vi i det rödgröna styret har rustat upp flera parker och lekplatser, bland annat inom Grönare Stockholm, där bättre belysning ingår vid sidan av många andra saker.

Nyligen invigde vi Gribbyparken i Spånga, som rustats upp och fått ny belysning. Parken ska upplevas som trygg, och samtidigt har belysningen tänkts igenom för att minimera störningar för insekter, fladdermöss och fåglar, som också är viktiga i satsningarna för biologisk mångfald. Vi rustar upp Trudelutten i Kista, som är en annan lekplats. Det sker också andra förbättringar av belysningen på lekplatser, inte bara inom Grönare Stockholm utan även inom andra satsningar, såsom trygghetsinvesteringar och stadsdelarnas parkinvesteringar.

Det är stadsdelarna som ansvarar för lekplatser och belysning, och det finns hela tiden ett kontinuerligt arbete för att identifiera vilka lekplatser som är i behov av förbättringar. Det som är beklämmande att se är det förslag som ni i Kristdemokraterna har i er budget, där ni gör det ännu svårare för stadsdelarna att sköta detta uppdrag.

I er oppositionsbudget skär ni ned med 89 miljoner kronor på driftsmedel till det här budgetområdet, det vill säga SDN stadsmiljö. Ni kallar det för minskad byråkrati, men vad det de facto innebär är mindre resurser till stadsdelarna för att sköta detta arbete. De satsningar som nu har gjorts för att renovera och förbättra parker vore en klen tröst om det var ni som fick bestämma.

Anförande nr 56

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Både du och jag vet att ett större omtag för belysningen inte skulle gå på driften, utan det skulle kräva investeringsmedel.

Det är bra att ni rustar upp två parker i staden, men det spelar ingen roll att ni bygger fler klätterställningar om dessa inte går att använda därför att belysningen är för dålig. Det som behövs är att man tar krafttag, ser över hela stadens parker och får till en belysning som gör att stadens småbarnsföräldrar inte behöver vända när de kommer fram till parken vintertid därför att det är för mörkt.

Det vi har gjort i budgeten är att rensa bort styrets slöseri. Vi har nekat den absurda ökningen av entreprenadindex på 107 miljoner kronor, som avser dåligt ingångna avtal. Det borde hanteras av nämnden och inte i budget. Sedan har vi strukit symbolpolitiska satsningar och en massa annat.

Jag tycker ärligt talat inte att det är att hushålla med skattebetalarnas pengar att ha så många parker i staden som är helt obrukbara vintertid.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 57

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Som jag sa sker det kontinuerliga satsningar på förbättrad belysning, men jag måste ändå bara förtydliga det som nämnades om entreprenadindex.

Faktum är att entreprenadindex inte finns i vår budget i år, utan det var i förra årets budget. Det var en kompensation för att inflationen hade gjort att de redan upphandlade avtalen blivit mycket dyrare. Det finns ingen entreprenör som skulle teckna ett avtal som inte har en indexklausul, och eftersom index ökade så mycket under de gångna åren i relation till hur det varit tidigare var det nödvändigt att göra så. Det har inget med slöseri att göra, utan det var helt enkelt en kompensation för att index och inflation varit höga. Den posten finns inte med i år.

Det är ett faktum att det kostar pengar både att investera i och att drifva belysning i våra parker. Den budgetposten ligger på SDN stadsmiljö, men ni väljer att dra ned på den. Om ni vill förbättra belysningen behöver ni inse att man också måste investera i och drifva det, men det gör ni inte.

Anförande nr 58

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Tack för ordet! Vi har också den magiska trygghetsfonden, som vi ansvarade för under den förra mandatperioden. Där finns pengar att söka, 100 miljoner kronor per år. Men någon satsning på ökad belysning i lekparken verkar ni ändå inte ha säkerställt, så jag frågar igen: Hur ska ni få lekparken att vara något annat än en sommarsäongsverksamhet?

Anförande nr 59

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Stadsdelarna har möjlighet att söka pengar från trygghetsinvesteringar och parkinvesteringar. Utöver detta satsar vi från trafiknämndens sida på parker via Grönare Stockholm.

Vi vill att våra parker ska vara tillgängliga och upplysta, men vi kan inte ha dem upplysta dygnet runt då vi måste säkerställa att vi inte gör av med alldeles för mycket energi på natten och på vintern.

Vi och i synnerhet stadsdelarna jobbar hela tiden med att se över parkerna så att de är trevliga och har saker som barnen tilltalar av och vill leka med. Det ska vara tryggt, trevligt, trivsamt och upplyst. Vi satsar på löpande uppgradering och upprustning av parker. Detta kräver drift, som kostar pengar. Därför är det bra att det finns en budget i stadsdelarnas SDN stadsmiljö. Det finns trygghetspengar, och det finns andra parkinvesteringspengar som kan gå till att upprusta parkerna.

Yttranden 2026-02-16

Fråga nr 6. Matstrategin

Anförande nr 60

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Kålpudding, kalops eller långkok på högrev är inte vad jag själv oftast väljer till lunch eller middag, men det är definitivt något som många äldre vill äta och som de ska få äta, enligt mig.

Nu, Torun Boucher, rullar ni ut ett nytt matprogram för staden, och där är det väldigt tydligt att det är seniorerna som ensamma ska lösa både klimatet och beredskapen. Maten ska vara energisnålt lagad, och mer vegetabilier ska upp på tallriken. De flesta vet nog att underkokt kål inte är någon höjdare. Självklart ska de måltider som serveras vara hållbara, men jag slås av att man helt har tappat fokus på att det ska vara gott.

Min första fråga är: Tror äldreborgarrådet att en 90-åring med dålig aptit blir piggare av det här matprogrammet?

Anförande nr 61

Borgarrådet B o u c h e r (V): Till att börja med är den reviderade matstrategin just nu ute på remiss. Den har inte beslutats ännu, och den tas upp i bland annat äldreutskottet i morgon. Läs gärna vad äldreutskottet svarar!

Vad gäller äldreomsorgen riktar sig det som står om det utvecklade ekologiska och vegetariska matutbudet främst till förskola och skola. Vi diskuterade faktiskt det här under den förra mandatperioden också. Äldreomsorgen styrs av andra riktlinjer på grund av just det du säger, Andréa, och Livsmedelsverkets riktlinjer för måltider i äldreomsorgen följs.

När kommunfullmäktige har beslutat om den nya matstrategin kommer riktlinjerna för äldreomsorgen att revideras i dialog med Livsmedelsverket och – vilket jag tycker är extra roligt – stadens dietister. Alla stadsdelar har en dietist. Gissa varför! Jo, därför att jag var med och beslutade om det under den förra mandatperioden. Det är jätteviktigt att dietisternas kunskap inom äldreomsorgen finns ute i samtliga stadsdelar. Det är jag väldigt stolt över att vi fick på plats.

Nej, det här kommer inte att innebära en massa kall vegetarisk mat, som du har varit ute på sociala medier och försökt påstå, utan det kommer att innebära varm mat. Det kommer att innebära kålpudding, det kommer att innebära bra blodpudding och det kommer att innebära allt det som jag själv också verkligen gillar, nämligen svensk husmanskost.

Anförande nr 62

Borgarrådet H e d i n (M): Det låter ju fantastiskt, men nu har vi ett problem på riktigt. Det kommer alltså ut en matstrategi som rör alla portioner som lagas i den här staden – en miljon i veckan redogör man för. Där är äldreomsorgen en stor del tillsammans med förskola och skola.

Yttranden 2026-02-16

Nu står äldreborgarrådet här och säger att man kommer att göra på ett helt annat sätt i äldreomsorgen och att den ska ha sina egna riktlinjer. Varför är då äldreomsorgen över huvud taget med i matstrategin? För det är den faktiskt. Så länge den är det, Torun, måste du kunna svara på hur andelen vegetabilier ska öka så kraftigt som det pekas på i strategin, samtidigt som det ska vara lång hållbarhet. Det är inga färska grönsaker som åker upp på tallriken där.

Du säger att vi ska läsa vad äldreförvaltningen säger. Det de säger är att hälsoperspektivet för de äldre har fallit bort till förmån för fokus på klimatet. Är ditt svar att ni struntar i strategin och att den inte gäller för de äldre? I så fall välkomnar jag det.

Anförande nr 63

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag utgår från att du vet vad en remissrunda betyder. Det här beslutas ju inte i morgon, utan det är en remissrunda där man tar in olika synpunkter och ser om något behöver revideras. Jag utgår från att det kommer att landa ganska väl. Jag ska dock inte föregripa den processen.

Jag kan upprepa det jag sa alldeles nyss. När kommunfullmäktige har beslutat om den nya matstrategin kommer riktlinjerna, vilket kan översättas till handlingsplaner, att revideras i dialog med Livsmedelsverket, stadens dietister och berörda verksamheter, särskilt äldreomsorgen, för att säkerställa att de fortsatt vilar på aktuell kunskap om äldres behov, för att uttrycka sig exakt.

Det här är inte något konstigt, utan så har vi alltid gjort. Matstrategin har alltid varit lite tuffare gentemot andra, medan äldreomsorgen alltid har befunnit sig lite utanför därför att det finns så många medicinska faktorer att ta hänsyn till. Det gör det inte på samma sätt inom till exempel barnomsorgen, men inom äldreomsorgen gör det det.

Anförande nr 64

Borgarrådet H e d i n (M): Det är inte så konstigt att jag oroar mig, för det har funnits vissa tendenser tidigare hos äldreborgarrådet att ha rätt starka åsikter om vad som ska finnas i glas och på tallrikar.

Nu låter det som att vi inte ska följa det som står i matstrategin, utan det ska komma helt andra riktlinjer från äldreborgarrådet. Det är ju jättebra, för det är precis vad seniorerna vill ha. Då undrar jag: Kan äldreborgarrådet lova att programmet kommer att göras om i grunden så att den sista måltiden inte alltid blir linsgryta för dem som åldras i den här staden?

Anförande nr 65

Borgarrådet B o u c h e r (V): Samma övergripande mål kan inte tillämpas identiskt för till exempel barn och äldre. Mat ska alltid vara energi- och näringsriktig, utifrån respektive målgrupps behov. För barn och unga är måltiderna viktiga för hälsan och andra saker, men inom äldreomsorgen är mat och måltider en central del

Yttranden 2026-02-16

av själva omvårdnaden, för att förebygga sjukdom och undernäring samt motverka ensamhet.

Vi har sedan lång tid tillbaka många egna program inom äldreomsorgen för hur man dukar, hur man serverar, hur man tänker kring mat och hur man uppmuntrar till olika firanden med mat. Det finns hur mycket som helst. Vi har jobbat länge med de här frågorna.

Jag kan bara säga att du kan vara helt trygg med att de äldre inte kommer att få vare sig kall vegansk mat eller tråkig linsgryta varenda dag. De kanske får linsgryta någon gång.

Fråga nr 7. Ska Stockholms stad fortsätta ge bidrag till Konsthall C?

Anförande nr 66

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Ordförande! Konsthall C har anslutit sig till en rörelse som kallas BDS, vilket står för bojkott, desinvestering och sanktioner mot Israel. På konsthallens entrédörr sitter en affisch där Israels karta projiceras med en text som beskriver Israel som en apartheidstat och konsthallen som en apartheidfri zon, vilket naturligtvis syftar till att utesluta israeliska medborgare från tillträde till konsthallen.

Det här påminner om den antisemitism som mötte Tysklands judar innan massövergreppen inleddes under kristallnatten. Tycker kulturborgarrådet att Stockholms stad ska bidragsfinansiera Konsthall C:s antisemitiska aktivism?

Anförande nr 67

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag tänker inleda med att förklara hur kulturstödet ser ut. Det beslutas varje år i december. Kulturstödet omfattar det fria kulturlivet. Det är ganska många som får kulturstöd. Det omfattar till exempel också studieförbunden och en hel del olika organisationer. Det beslutas som sagt en gång om året, och det sker med ordentligt armlängds avstånd från politikerna. Politiker ska inte gå in och smeta runt och tycka och ha åsikter och känslor om de olika aktiviteterna.

Det finns tydliga riktlinjer i staden, och det är kulturförvaltningens ansvar att följa dessa riktlinjer och att följa upp dem och så vidare. Man kan kortfattat säga att nästa gång vi ska besluta om stödet alltså är i december 2026. Då är inte jag kulturborgarråd längre, och jag vet inte vilken majoritet som sitter här då. Vad som händer i december 2026 vet jag alltså inte, men jag kan säga att jag har stort förtroende för kulturförvaltningen och alla dess uppföljningar och analyser.

Jag kan också tillägga att alla partier utom Sverigedemokraterna stödde kulturstödet i december. Det var ingen som lade in en reservation mot något kulturstöd i kulturnämnden i december, utan alla partier stödde det. Ni sverigedemokrater stödde det inte utifrån principen att ni inte ville stödja kulturstöd som bland annat bara gick till vuxna, utan ni tyckte att det först och främst skulle gå till barn och så vidare. Just

Yttranden 2026-02-16

konsthallen arbetar ganska mycket med barn, så jag antar att ni också hade gått med på just det kulturstödet.

Anförande nr 68

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Konsthall C är, genom tidigare IOP-avtal med staden om konst i förskolorna, mycket väl medveten om stadens demokrativillkor, som bland annat innebär att verka för delaktighet och mot diskriminering. Ändå har man valt att bryta mot dessa villkor genom att på konsthallens ytterdörr peka ut Israel som en apartheidstat och konsthallens lokaler som en apartheidfri zon. Detta kan inte tolkas på annat sätt än att inga israeler, underförstått judar, är välkomna i konstlokalen.

Avser inte kulturborgarrådet att nu avsluta alla avtal och återkräva de bidrag som konsthall C har fått sig tilldelade?

Anförande nr 69

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Vi har bara ett bidrag från kulturnämnden till Konsthall C, så jag kan inte återkräva alla bidrag. Jag skulle vilja säga så här: Nej, jag tycker inte att vi ska återkräva det, men det här kan vara en fråga för kulturförvaltningen att titta närmare på.

Jag tycker att det är viktigt att verkligen tillämpa armlängds avstånd och att ha stor respekt för våra fria kulturutövare. De får göra olika ställningstaganden, och de får ha olika politiska åsikter, även sådana som jag inte håller med om. Om det här går över gränsen eller inte är en fråga där vi behöver väga in våra egna demokrativillkor och lagstiftningen.

Det är inte på något sätt en organisation som är förbjuden eller ifrågasatt i Sverige, utan det de syftar till är att det som de uppfattar som apartheid i Israel ska avskaffas. Deras uttalade syfte är alltså inte att avskaffa Israel utan apartheid i Israel. Detta kan man vara oense om.

Anförande nr 70

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Det finns ingen apartheid i Israel. Det är en demokratisk stat med ungefär 20 procent araber, som sitter ända upp i högsta domstolen, så det är bara falskt.

Hur kommer stadens judiska befolkning att känna sig när de möts av den antisemitiska deklARATIONEN på konsthallens ytterdörr? Budskapet är ju en signal om att det är okej med öppen antisemitism i stadsdelen. Konsthall C förfogar över stora ytor, även utomhus, som kommer att associeras med konsthallens antisemitiska aktivism.

Det här sker när ni i Miljöpartiet och Socialdemokraterna har styrt i fyra år. I regionfullmäktige vill man inte ens ta upp det här och vidta åtgärder mot det. Vem kan tro på ert tal om antisemitism och er demokratiska agenda nu när

Yttranden 2026-02-16

kulturborgarrådet kanske inte ens vill överraska oss med åtgärder för att Konsthall C ska leva upp till villkoren när det gäller rasism och inkludera demokratiska värderingar på riktigt?

Anförande nr 71

Borgarrådet B o u c h e r (V): Min personliga åsikt ska helst inte styra. Jag hör vad du säger, Leif. Det finns många olika åsikter just nu om vad Israel är för en stat, och det måste vi nog respektera.

Personligen är jag antirasist. Det gäller judar. Det gäller muslimer. Det gäller samer. Det gäller alla typer av folk. Jag tror starkt på alla människors lika värde. Det är därför jag står här. Det är min grundtes. Men det är inte jag som går in och talar om vilka organisationer vi ska ge bidrag till och inte, utan kulturförvaltningen har i uppdrag att lägga fram ett förslag utifrån de riktlinjer som vi i staden har beslutat om. Det är inte meningen att politiken ska gå in och peta i precis vartenda ärende, så som Sverigedemokraterna gärna vill göra.

Yttranden 2026-02-16

§ 13 Valärenden i kommunfullmäktige

Anförande nr 72

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill för Liberalernas räkning nominera Alexander Zejlon till Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Anförande nr 73

G a b r i e l K r o o n (SD): Vi vill nominera Jenny Holking och Natalia Karlsson till Solna tingsrätt.

Yttranden 2026-02-16

§ 14 Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag

Anförande nr 74

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Det här är den kanske minst sexiga rubrik på ett ärende vi haft att hantera under den här mandatperioden: Styrning av insatser utan behovsprövning under omställningen till ny socialtjänstlag. Men det är faktiskt ett väldigt bra beslut, och det undanröjer en hel del byråkrati. Det gör att vi till exempel har möjlighet att i morgon på socialnämndens sammanträde fatta beslut om vilka insatser vi ska erbjuda utan behovsprövning direkt till socialnämnden utan att behöva gå via borgarrådsberedningen och utan att behöva gå via kommunstyrelsen och sedan till kommunfullmäktige.

Förutsatt att ni godkänner förslaget tackar vi från socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och äldre- och barnnämnden för det stora förtroende vi har fått delegerat till oss. Det är egentligen så här det har fungerat i många andra kommuner redan från början.

Med det sagt: Omställningen till ny socialtjänstlag rullar på. Stockholm ligger i framkant. Vi används som gott exempel av flera statliga myndigheter men också av SKR, där man pekar på hur progressiva och snabba vi är i omställningen. Det är någonting som jag också ser fram emot att vi kommer att fortsätta att vara.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 75

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! En ny socialtjänstlag är efterlängtd av socialsekreterare, fältassistenter, skolpersonal och oss politiker, vi som jobbar med barns och ungas uppväxtvillkor och med vuxna som på olika sätt behöver samhällets stöd. Den nya socialtjänstlagen ger oss möjlighet att kliva fram och komma in tidigare men också att återkomma när det behövs. Vår förväntan är att den nya lagen ska göra stor skillnad för äldre som känner att de behöver kämpa för att få stöd och hjälp på ålderns höst och för unga som ibland går under radarn när det är tufft hemma. Vi förväntar oss att lagen ska hjälpa oss att på riktigt minska rekryteringen av unga in i grov kriminalitet.

Vi moderater har en idé om att stora delar av socialtjänsten i Stockholm ska flyttas ut från sina förvaltningskontor till centrala platser där människor befinner sig. Det kan vara i det lokala centrumet, hos Stadsmissionens matmission, på skolan eller på BVC. Vi har också en ambition att socialtjänsten ska finnas på nätet i mycket större utsträckning, precis som polisen gör, för att nå barn och unga i den digitala miljön. Vi vill att de bästa socialsekreterarna på riktigt ska kunna jobba i hemmiljö med familjer under längre tid för att förhindra omhändertaganden och långvariga placeringar. Det här är bara några exempel på hur vi har lagt fast vår socialpolitik.

Den här socialtjänstlagen ger oss verktygen att jobba evidensbaserat och framför allt förebyggande. Vår frustration – att vi ibland påtalar att det går för långsamt – beror

Yttranden 2026-02-16

just på att vi har idén om vad Stockholm behöver, och kanske blir frustrationen dubbel när vi saknar den politiska visionen från majoriteten. Det är helt enkelt väldigt svårt att se hur morgondagens socialtjänst ska se ut under socialborgarrådets ledning, utan det känns lite mer som att ni testat och ser. Jag har inga problem med att man testat ibland; det kan man ägna sig åt vid sidan av för att utmana organisationen. Men det känns svajigt när det blir det huvudsakliga sättet att mejsla fram Stockholms socialtjänst.

Bifall till Moderaternas och Centerpartiets reservation!

Anförande nr 76

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Den nya socialtjänstlagen var efterlängtat när den kom 2025 med sitt fokus på förebyggande insatser, tidiga insatser och fler icke-biståndsbedömda insatser, inte minst för barn och unga och deras familjer.

För att vända utvecklingen med att allt fler unga rekryteras in i kriminalitet är en kompetent socialtjänst som har förutsättningar och verktyg att göra ett bra arbete avgörande. Tiden för implementering har varit lång. Genom de beslut som fattas i dag skapas bättre förutsättningar för att det ska gå snabbare och för att vi ska komma igång på riktigt. Redan i morgon beslutar som sagt socialnämnden om ett antal insatser som redan nu kan ske utan biståndsbedömning.

Som centerpartist tycker jag att det i grunden är väldigt bra att beslut fattas närmare dem som berörs. Men det blir samtidigt viktigt att komma ihåg att transparensen gentemot medborgarna inte får minska bara för att besluten lyfts från kommunfullmäktige. Det är fortfarande viktigt att politiska beslut kan fattas där sådana behövs. Det är viktigt att berörda fack- och stadsdelsnämnder kontinuerligt kommer att informeras om arbetet med omställningen men också om hur det sedan går. Det politiska ansvaret får inte flyttas ut i intet.

Bifall till vår och Moderaternas gemensamma reservation!

Anförande nr 77

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande och kommunfullmäktige! I kväll fattar vi ett viktigt beslut som gör det möjligt för socialtjänsten att arbeta i sin verksamhet. Det är väldigt viktigt för våra medborgare att man kan bevilja insatser utan behovsprövning. Vi ser det här som ett verktyg som kan hjälpa våra medborgare och även socialsekreterarna, som snabbt kan fatta ett beslut. Vi ser i dag att alla stadsdelar är positiva som remissinstanser till reglerna om omställning för den nya socialtjänsten.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 78

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Den förmodligen viktigaste reformen i den nya socialtjänstlagen är just möjligheten att bevilja fler insatser utan behovsprövning. Det tillerkänner socialsekreterarna deras profession att kunna göra professionella

Yttranden 2026-02-16

bedömningar av vilket stöd en familj, en individ eller ett barn behöver. Det kommer också att förkorta tiden från det att en person har ansökt om stöd till att man kan få det beviljat och börja lösa de problem eller svårigheter som man vill ha socialtjänstens hjälp att få lösta.

Vi ser väldigt positivt på det förslag som kommunstyrelsen har lagt fram, och vi ser det också som ett sätt att minska byråkratin. Därför har Liberalerna valt att ställa sig bakom kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2026-02-16

§ 15 Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmsshems nyproduktion av bostäder och ombyggnad av befintlig panncentral och kontorsbyggnad inom fastigheten Taffelstenen 1 i Solberga

Anförande nr 79

T o m H e d r u p (M): Ordförande, stockholmare och ledamöter! Jag vill egentligen bara skicka med en liten brasklapp rörande panncentralen. Bolaget Stockholmshem vill ha en extern aktör som ska driva den delen. När jag ställde en fråga på vårt styrelsemöte fick jag dock höra att det i nuläget inte finns några intressenter. Jag föreslår därför att majoriteten informerar oss så fort det händer någonting så att vi kan följa ärendet och framför allt få en uppdaterad budget, för som ni mycket väl vet går vi inte fram i Stockholm med projekt som inte är lönsamma.

Anförande nr 80

Borgarrådet B u t r o s (V): Ordförande! Det är få saker som slår känslan av ett förstahandskontrakt. Med beslutet att bygga 76 nya hyresrätter i Solberga kommer fler stockholmare att få uppleva den känslan. Alla nyproduktionsprojekt är unika, och detta projekt, som leds av Stockholmshem, är intressant eftersom den ikoniska grönklassade gamla panncentralen, som precis nämndes, nu alltså ska transformeras. Från att ha skänkt värme till stockholmarna ska den alstra en ny sorts värme, kanske i form av kulturverksamhet. Genom att bygga om panncentralen och kontorshusen skyddar vi kulturvärden och levandegör samtidigt Folkparksvägen.

Jag vill understryka att det här är ett inriktningsbeslut. Det betyder att det finns en vilja och en förprojektering men att det är nu det verkliga arbetet börjar. Med den byggkonjunktur som finns och det obefintliga statliga investeringsstödet är det svårt att bygga billigt. Men dessa 76 nya lägenheter genomförs som Stockholmshus, vilket innebär att de slutgiltiga hyrorna är lägre än vad som annars vore möjligt. Det är *en* förutsättning för att projektekonomin ska gå med plus. Detta är alltså ett lönsamt projekt i nuläget, och nu börjar de stora utredningarna.

Anförande nr 81

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Sverigedemokraterna delar inte visionen om att bygga hyresrätter på den här platsen. Vi är inte heller en del av den här bolagsstrukturen, så vi kommer inte att vara med i det fortsatta beredande arbetet. Därför yrkar jag avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut i ärendet och bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 82

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska inte säga att det här är ett högriskprojekt, för det är det ännu inte. Det är ett inriktningsbeslut, och vi kommer så småningom att utreda det vidare och vänta på ett genomförandebeslut – eventuellt. Jag säger ”eventuellt”, för det finns nämligen en stor riskfaktor i detta. Det är kopplingen till den gamla panncentralen, som delvis är blåklassad, det vill säga av högsta kulturklass.

Yttranden 2026-02-16

Bostadsprojektet är helt suveränt. Det är Stockholmshus. Vi har ganska gott om Stockholmshus i Solberga, och skälet till det är att Stockholmshusen passar så jättebra in i femtiotalsstrukturen hos beståndet i Solberga. Som ni kanske vet – jag har ju tjatat om det någon gång förut – är Stockholmshusets hus i Solberga resultatet av att fullmäktige gav detta uppdrag till Stockholmshem: Bygg Solberga! Då byggde man Solberga och de här fina femtiotalshusen med spritputs och slätputsade markeringar runt fönstren. Det är ett väldigt fint område.

Det bostadsprojekt som finns tillsammans med den före detta panncentralen får inte belastas av kostnader som rör ombyggnaden av panncentralen. Det diskuterade vi i styrelsen när vi hade inriktningsbeslutet uppe. Det kommer också att diskuteras igen när och om det blir ett genomförandebeslut. Jag säger ”om”, för det måste visa sig att projektet fungerar. Annars får man helt enkelt dela på projekten och driva ett projekt som är panncentralen och ett annat som är hyresrätterna och eventuellt göra någonting annat med panncentralen än ett allmänt kulturhus. Det har vi nämligen dåliga erfarenheter av i staden. Svenska Bostäders kulturhus i Björkhagen är jättebra, och allting är jättefint, men det är inte ett projekt som ger någon ekonomi. Samma sak gäller det som finns i Bredäng. Det är bra grejer, men det kostar bolaget väldigt mycket pengar. Samma sak riskerar att hända här.

Vid samma sammanträde hade vi också T2:an, och då skrev jag några rader om detta. Men jag tyckte inte att det behövde göras någonting eftersom vi kommer tillbaka med ett eventuellt genomförandebeslut.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 83

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet vill bara uttrycka att vi tycker att det här är ett varsamt och sympatiskt projekt, som tar hänsyn till kulturmiljön och samtidigt tillför 76 bostäder på ett mycket bra och varsamt sätt.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 84

I n g e l a E d l u n d (S): När det gäller panncentralen har vi faktiskt ett budgetuppdrag i bolaget att samråda med stadsdelen om den framtida eventuella ombyggnationen. Det pågår kommunikation mellan bolaget och stadsdelen men också med andra eventuella intressenter. Självklart, Tom, och självklart, Björn, ska vi ska hålla styrelsen informerad om vad som händer i frågan. Vi ska hjälpas åt att hålla ögonen på de olika delarna av projektet och förhoppningsvis komma fram till ett genomförandebeslut så småningom.

Anförande nr 85

L i n n B e s s n e r (C): Ordförande, stockholmare och kommunfullmäktige! Centerpartiet delar målsättningen att minska invånarnas beroende av bil och ser

Yttranden 2026-02-16

positivt på åtgärder som främjar hållbara transportval. Lösningar som bil- och cykelpooler och andra former av mobilitet kan bidra till att pressa ned parkeringstalen och erbjuda invånarna alternativ till att äga en egen bil.

Dock har dessa satsningar inte alltid blivit varaktiga, trots att de är en viktig del av planeringen och påverkar de boendes beslut att avstå från egen bil. Exempelvis har boende i Familjebostäders Stockholmshus på Sunneplan i Farsta inte längre tillgång till en cykelpool, då den har gått i konkurs. Den som flyttar in i ett nybyggt område och anpassar sitt liv efter utlovade mobilitetslösningar måste kunna lita på att dessa finns kvar över tid.

Stadens bostadsbolags klimatambitioner är välkomna, men mobilitetsinsatser får inte stanna av vid tillfälliga projekt eller symboliska åtaganden som saknar långsiktig bärkraft. Centerpartiet menar därför att mobilitetsåtgärder som ligger till grund för sänkta parkeringstal ska vara långsiktigt tryggade, möjliga att följa upp och ekonomiskt hållbara. Först när dessa förutsättningar är uppfyllda kan vi minska bilberoendet på riktigt och bygga ett stabilt förtroende mellan staden och dess invånare.

Anförande nr 86

Borgarrådet B u t r o s (V): Tack för att ni i Centerpartiet lyfter den här frågan! Det gläder mig verkligen. De beslut som vi fattar i staden och i våra bostadsbolag är det som skapar förutsättningar för våra hyresgäster att göra rätt i den bemärkelsen.

Ambitionen är såklart att man ska kunna leva i vår allmännytta utan att ha en egen bil. Vi brukar planera kollektivtrafiknära, och vi försöker erbjuda både bil- och cykelpooler för att man ska kunna välja bort bilen men samtidigt klara av livspusslet. Men det vi har sett är att marknaden har varit mindre mogen än vad vi kanske hade önskat. Företag går i konkurs. Erbjudandena är oftast för dyra för våra hyresgästers ekonomi. Jag har själv haft bilpool och sedan varit tvungen att avställa det för att det helt enkelt blev för dyrt. Det är inte rimligt. Våra bolag gör i dagsläget årliga uppföljningar hos leverantörer av bil- och cykelpooler, men vi gör också kundkännedomsmätningar och nöjdhetsmätningar hos våra hyresgäster. Det här är något som jag tror är jätteviktigt.

Anförande nr 87

L i n n B e s s n e r (C): Det är tryggt att höra, och återigen: Det är jätteviktigt att mobilitetsinsatserna inte stannar vid att vara tillfälliga projekt utan verkligen stabiliseras över tid.

Yttranden 2026-02-16

§ 16 Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmsshems nyproduktion av bostäder vid Björketorpsvägen i Norra Ängby/Beckomberga

Anförande nr 88

T o m H e d r u p (M): Ordförande, stockholmare och ledamöter! Vi moderater konstaterar att inriktningsbeslutet om nyproduktion i Norra Ängby innebär att grönytor tas i anspråk. Moderaterna vill att Stockholm ska växa, men inte på bekostnad av våra gröna områden. Faktum är att vi i Stockholm sedan sent 90-tal har förlorat omkring 389 hektar grönyta – en yta motsvarande hela Kungsholmen. Vi ser i dag stort missnöje i till exempel Bromma, Hässelby, Vällingby, Hägersten och Älvsjö då ni kör över lokalbefolkningen och tar bort stora grönytor.

Stockholmarna behöver sina grönytor för skogspromenader, löprundor, lek och återhämtning. Därför ska varje projekt som bygger bort det gröna prövas extra noggrant, och målet ska vara tydligt: att bevara och stärka stadens gröna lungor. Moderaterna ser fram emot att majoriteten redovisar hur ni tänker gå vidare här och hur ni tänker värna de grönytor som finns kvar i området.

Anförande nr 89

Borgarrådet B u t r o s (V): Ordförande! Oavsett var man växer upp i Stockholm har man rätt till hyresrätt. Det gäller även Brommaborna. I riktlinjerna för bostadsförsörjning har man undersökt förhållandet mellan hyresrätter och bostadsrätter och kommit fram till att Bromma saknar hyresrätter. Det här projektet behövs. Det är många som vill bo i Beckomberga och Råcksta. Projektet tillför nu 140 nya hyreslägenheter med närhet till service och kollektivtrafik.

Stockholmshem har i dagsläget inga vakanser, alltså inga tomma lägenheter, utan när någon flyttar ut är det någon annan som snabbt flyttar in. Dessutom tillkommer här sex lägenheter för LSS. Projektet är också ekonomiskt hållbart och även positivt ur ett miljöperspektiv. I just det här projektet har man också minimerat antalet garageplatser. Jag tycker att det är intressant att Moderaterna vill värna våra grönytor. Men för inte alltför länge sedan hade vi ett kommunfullmäktigemöte där Moderaterna drev på för att vi skulle öka parkeringsytorna för att man annars inte skulle få ihop livspusslet. Jag skulle gärna se att Moderaterna drev frågan om lägre p-tal för att spara på våra grönytor, men hittills har det alltså låtit tvärtom.

Det här är helt enkelt ett ärende som är väldigt positivt både för människor och för miljö. Det finns väldigt mycket som vi kan fortsätta att driva, och det ska vi också göra. Bland annat kommer Stockholmshem nu att ta ett eget initiativ för att räkna på vilka åtgärder i naturområdet som ska vidtas för att kompensera. Förutom att man utreder bostadsfrågan kommer man alltså även att titta på naturfrågan.

Bifall kommunstyrelsen!

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 90

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande och fullmäktige! Detta projekt sattes igång långt innan jag var inblandad i politiken i Stockholm. Jag har försökt titta bakåt till 2016 och sett att beslut fattades 2020. Ett ursprungligt förslag från kontoret var en omfattande exploatering, men det reducerades i beslutet av den borgerliga majoriteten. Det är vi tacksamma för.

När vi tittar på det nu utifrån detta och med det som nu har kommit till tycker vi fortfarande att det är en alltför hög exploateringsgrad och att högdelarna i huset är alldeles för höga. De kommer att påverka och skugga grannarna eftersom de ligger söder om bostadsområdet. Detta gör att vi är negativa till projektet som det ser ut just nu. Men tyvärr har Sverigedemokraterna inte varit inblandade i Stockholms hem och kunnat se själva arbetet som har fortgått, och vi måste därför yrka bifall till vår reservation om att avslå förslaget.

Yttranden 2026-02-16

§ 17 Genomförandebeslut gällande AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder inom kvarteret Bjurö 3 (tidigare benämnt Bjurö etapp 2), Farsta strand

Anförande nr 91

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Jag sitter i Familjebostäders styrelse som vice ordförande. Där yrkade vi avslag på den här investeringen. Det här är ett nybygge i Farsta strand. Det kan noteras att Farsta strand redan har ungefär 70 procent hyresrätter. Det har ju tidigare under kvällen lyfts fram ett behov av blandad bebyggelse, och det här skulle i stället minska blandningen av bebyggelse. Man kanske borde bygga bostadsrätter eller något annat här i stället?

Nåväl, bakgrunden till att vi säger nej till detta är kostnaden. Vi sågs här i fullmäktige i februari 2022. Då fattade vi ett beslut om att höja investeringskostnaderna med 140 miljoner, och i och med det här beslutet höjer vi nu med 230 miljoner. Vi är uppe i 700 miljoner för det här bygget i Farsta strand! Det är 160 lägenheter. Det ärende vi nyss diskuterade i Norra Ängby kommer att kosta 470 miljoner, och det är 140 lägenheter. Det här är inte riktigt dubbelt så dyrt, men det är dyrt. Vad innebär det? Ni här inne vet hur hyror sätts. Det kommer att betyda ganska höga hyror. Det är inget fel med det egentligen, men frågan är: Vem ska bo i Farsta strand? Hyresnivåerna sätts inte av politiken, och det är först 2030 som huset kommer att bli klart, men man kan tänka sig att det blir minst 20 000 kronor för en trea. Kommer det verkligen att finnas intresse för det? Finns det en risk för vakanser här? Är det här verkligen ett allmännyttigt projekt?

Man kan också notera att fastighetsekonomin, som så mycket annat i ekonomin, är lite fascinerande. Vi köpte hela Hjulsta för 1,4 miljarder, och det var 1 200 lägenheter. Nu ska vi bygga 160 lägenheter för 700 miljoner. Vad är mest hållbart?

Därför röstar vi för avslag till detta. Jag tror att det är en ekonomisk risk. Det vore det bästa för bolaget och för Stockholms stad och för vår förvaltade förmögenhet som finns i vår allmännytta att inte gå vidare med projektet.

Anförande nr 92

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Det här är ännu ett dyrt kommunalt hyreshus som ska byggas, där utfallet är väldigt oklart kring investeringskostnaderna. Det kommer att skena iväg, för det har alltid skenat iväg när ni har byggt någonting de senaste åren. Det har vi alla sett, inte minst i Slussenprojektet som har skenat iväg på ett extremt sätt.

Projektet är också någonting som sker i vårt kommunala fastighetsbolag, och Sverigedemokraterna är inte en del av bolaget. Vi kommer inte att ta ansvar för ärenden som vi inte är med och förbereder. Även av den anledningen yrkar jag på avslag i ärendet och bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 93

A i d i n Z a n d i a n (V): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Bostadsutvecklingen är viktig och hänger samman med flera andra politikområden i vår stad, såsom bland annat arbetsmarknaden, möjligheten till integration och trygghetsskapande och att alla i Stockholm ska ha möjlighet att hitta en bostad som passar ens livssituation.

I projektet Bjurö 3 föreslås upprättande av två byggnader om sex till sju våningar med totalt 156 lägenheter samt tre kommersiella lokaler. Hälften av bostäderna är dessutom fyror eller större, vilket det råder stor brist på. I projektet ingår fem bilpoolsplatser på fastigheten. Projektet innebär också att vi får en god tillgänglighet med närhet till både tunnelbana, buss och pendeltåg. Farsta är i översiktsplanen utsett till ett av ytterstadens nio tyngdpunktsområden. I stadsutvecklingsprogrammet Tyngdpunkt Farsta finns också en ambition att utveckla och förtäta stadsdelarna. Där omnämns bland annat Farsta strand.

Projektet har ett gäng gånger varit föremål för omarbetningar och revideringar. I februari 2022 beslutade vi om reviderade inriktningsbeslut med ökade kostnader på 138 miljoner, och nu är det alltså ytterligare cirka 230 miljoner. Kostnadsökningarna är såklart tråkiga och innebär framför allt högre presumtionshyror än om inga fördyringar hade skett. Men givet förutsättningarna vet jag att Familjebostäder har vänt på många stenar för att pressa ned kostnaderna och därmed hyran. Detta är sammantaget en bra plan.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 94

A r o n M o d i g (KD): Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till vår reservation i Stockholms Stadshus AB. Den är inte identisk med den från kommunstyrelsen. Jag vill förtydliga det, och det finns med i handlingarna.

Reservationen innebär ett avslag på förslaget med hänvisning till att projektet tillför fler hyresrätter i en stadsdel som i dag domineras av hyresrätter. Vi tycker därför att projektet bör avbrytas och att staden i stället ska prioritera att tillföra fler bostadsrätter och hyresrätter i Farsta strand.

Anförande nr 95

O r d f ö r a n d e n : Det yrkande som ligger här hos oss är ett gemensamt yrkande med Moderaterna. Ni frånträder alltså det och lägger fram ett nytt yrkande?

Anförande nr 96

A r o n M o d i g (KD): Ja, precis. Det är likalydande med det från Stockholms Stadshus AB.

Yttranden 2026-02-16

§ 18 Genomförandebeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder inom blivande kvarteret Fotogenköket 2 i Primusområdet, Lilla Essingen

Anförande nr 97

Borgarrådet B u t r o s (V): Ordförande! Om vi ska bygga ett Stockholm för alla behöver bostadsområdena ha både hyresrätter och bostadsrätter. Med detta projekt stärks blandningen av upplåtelseformer i områden som i dag domineras fullkomligt av bostadsrätter. Den här genomförda marknadsanalysen styrker den efterfrågan och lägenhetsfördelning som föreslås. På Lilla Essingen kommer detta projekt att tillföra 500 nya bostäder, både hyresrätter och bostadsrätter. Det är därför självklart att även allmännyttan ska finnas här.

Det blir 122 nya bostäder, varav 12 servicelägenheter, och en tillhörande gemensamhetslokal som hyrs av Kungsholmens stadsdelsnämnd. Det här är en plats med väldigt speciella förutsättningar, inte minst på grund av att Essingeleden går precis här. Det ställer stora krav. Men här, till skillnad från på andra ställen, tar vi inga grönytor i anspråk. Nu ska bostäderna i stället byggas på en gammal industritomt. Byggnaden behöver klara av väldigt höga bullernivåer. Det är tunga transporter på platsen, och det medför behovet av en tung fasad i betong. Det här tycker jag är väldigt intressant, för här har man lyckats klara av de fysiska förutsättningarna och bullerkraven och samtidigt nå bolagets väldigt ambitiösa klimatmål. Från ursprungsprojektet har man gjort val som att anpassa materialen i stommen och sett över konstruktionen. Man har då faktiskt lyckats minska hela projektets klimatbelastning med något som motsvarar ungefär 200 stockholmares årliga klimatutsläpp.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget.

Anförande nr 98

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Ni talar om bostadsbrist, men när ni får chansen att prioritera väljer ni att lägga 457 miljoner på hyresrätter i ett av stadens mest attraktiva lägen. Det är inte social bostadspolitik, utan det är helt enkelt dyr bostadsproduktion med kommunal risk. Samtidigt har projekt efter projekt fördyrats med hundratals miljoner, som Måsholmen, Tjället och Persikan. Skulderna är rekordhöga, och stockholmarna betalar mer skatt än någonsin och får se kostnaderna skena från dag till dag.

Allmännyttan ska vara stark och långsiktig, men den blir inte stark av att man tar marknadsrisk i premiumlägen. Den blir stark av kostnadskontroll, sunda kalkyler och fokus på bostäder som vanliga löntagare faktiskt har råd med. Vet ni vad en lägenhet kommer att kosta i det här läget? Det är naturligtvis sekretessbelagt, men de hyror som kommer att gälla där är ingen lek. Ni säger att ni bygger för jämlikhet, men ni prioriterar helt enkelt fel.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 99

Borgarrådet B u t r o s (V): Jag tycker det här är väldigt intressant, för det visar på en tydlig konfliktlinje mellan er bostadspolitik och vår bostadspolitik.

Jag tycker inte att det här är ett premieprojekt. Det du säger, Jonas Nilsson, är att ni i Moderaterna vill att hyresrätter ska byggas någonstans långt där borta där vanliga människor kan vara så att man kan bevara innerstaden för alla er andra. Är det inte så? Ni vill egentligen inte ha vanliga människor inne i innerstaden eller på det premiumsegment som Lilla Essingen är. Ni vill att vi helt enkelt ska vara delade.

Jag ser det snarare som att vi här har en möjlighet att överbrygga segregation och bygga en stad som håller ihop. Det här är ett rationellt, lönsamt och vackert projekt.

Anförande nr 100

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Det här är ett bra projekt. Deniz Butros har varit inne på det som gäller klimatet. Detta är en riktig långkörare, kan jag säga till er som inte känner till det; det är uppe i snart 20 år. Så länge har vi hållit på och tragglat. Det är därför bra att det börjar röra sig framåt, och jag tycker att tidsplanen känns lovande nu.

Det blir 122 bostäder, 12 omsorgslägenheter och en hel del gemensamhetslokaler. Hyresnivåerna bedöms ändå som rimliga här, vilket är bra att känna till, och det kollektivtrafikhäna läget är bra. Framför allt innebär det här också en hel del större lägenheter med flera rum inom allmännyttan, vilket är väldigt efterfrågat. Det handlar om fyra rum och fler. Området domineras av bostadsrätter, så det är rimligt att tillföra hyresrätter och allmännytta. Det kommer att fungera som en skärmbyggnad mot Essingeleden.

Jag går egentligen mest upp i talarstolen för att smasha mot Moderaterna, för era krumbukter i det här avslaget är anmärkningsvärda. Vi ser det i tidigare ärenden, och vi ser det i tidigare ärenden i dag. Bland annat går Per Rosencrantz upp och klagar på att det är 70 procent hyresrätter i Farsta och att man därför inte ska bygga fler där. Här gäller det rakt omvända; nu vänder ni på steken. Det här är helt plötsligt något som kallas premiumsegmentet. Det är alltså inte okej att bygga allmännytta där det är alltför mycket allmännytta i hyresrätten. Det är fel. Men det är också, enligt Moderaterna, fel att bygga allmännytta där det är för lite allmännytta. Då kallar ni det i stället för ett premiumsegment, och där ska det inte heller byggas allmännytta.

Var ska det över huvud taget byggas allmännytta? Inget går, enligt er. Ni vänder på problematiken för att hela tiden trassla fram någon form av väldigt krystat avslag, till och med i det här projektet, där man ändå gör som ni i andra projekt påstår att man borde göra. Så kommer ett sådant projekt och då säger ni: Nej, nu gick inte det heller! Ni hänvisar till ett premiumsegment, som ni kallar detta för.

Jag vill tydligt yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på det obegripliga avslagsyrkandet från Moderaterna i detta ärende.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 101

P e r R o s e n c r a n t z (M): Det är jättebra att budskapet når fram, Martin. Vi tycker alltså inte att vi ska bygga ut allmännyttan i det läge vi befinner oss i just nu, dels på grund av den demografiska utvecklingen i Stockholm, dels på grund av kostnadsläget och dels på grund av att staden inte kan ta på sig större investeringar med en ökande skuld. Det är uppenbart att majoriteten verkligen inte har den synen, och det gör att vi nu börjar närma oss 100 miljarder i denna stora skuld.

Det som handlade om debatten i Farsta var ett retoriskt grepp. Vänstersidan säger hela tiden i politiken att vi ska bygga blandat men går ändå fram med ytterligare allmännyttiga projekt där vi redan har jättemycket hyresrätter. Man säger att man ska ha blandade upplåtelseformer, och ändå köper man hela Hjulsta och gör så att Järva får ännu mer av den kommunala allmännyttan. Det var ett retoriskt grepp jag gjorde när det gällde Farsta. Jag tycker själv inte att det är ett bra argument, men det tycker ju ni.

Anförande nr 102

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! För er i Moderaterna är det inte bara ett retoriskt grepp. Det är ju konsekvent. Ni avslår alltid allmännyttan när ni anser att det är för mycket hyresrätter eller allmännytta i ett område. Det kan man tycka är bra. Det kan såklart vara en politisk ingång. Men då måste man ju vara konsekvent. Ni säger hela tiden i de här ärendena att allmännyttan i stället bör bygga där det saknas allmännytta. Här är ett sådant ärende! Då hittar ni i stället ett annat argument. Då kommer det här med att det är lite för mycket premium. Det är där inkonsekvensen uppstår.

Ni vänder på steken så fort ni kan. Ni hittar någon liten krok eller vinkel för att alltid landa i ett avslagsyrkande när det gäller allmännyttan. Är det inte det har ni hittat på ytterligare något argument. Var och när landar ni i att det över huvud taget skulle gå att bygga allmännytta?

Anförande nr 103

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande och ledamöter! Det kommer mycket mer negativa kommentarer här än vad jag trodde från början. Det allra mest positiva med projektet är namnet: Fotogenköket på Primusgatan. Det är svensk industrihistoria. Det finns många rester av svensk industri i området. Det finns byggnationer på andra sidan Essingeleden där man har behållit fabrikslokaler och byggt om dem till bostäder plus att man har byggt många nya.

Vi är inte negativa till att det byggs här. Det är en redan hårdgjord yta. Det var ett kontorshus där tidigare. Det var inget vackert hus, men det fanns där i alla fall. Jag tror att det hade varit billigare att bygga om och kanske bygga till det. Då hade man kunnat bygga verkligt billiga lägenheter till allmännyttan, eftersom det är det ni ska ha. Men det skedde inte.

Yttranden 2026-02-16

Något som är delvis positivt är barriärbyggnaden mot Essingeleden, som skyddar husen på andra sidan så att det blir lite tystare. Men man ska också veta att det på andra sidan Essingeleden, på Lilla Essingen-sidan, finns ett likadant hus, som också vänder ryggen mot vägen. När man gör på det viset studsar ljudet fram och tillbaka, så det kommer att bli värre ljud efter byggnationen än det var före den. De som störs nu kommer alltså att störas ännu mer. Vi hade för ett tag sedan ett förslag om att överdäcka Essingeleden. Det är ju många som gillar överdäckningar. Möjligtvis är det den enda möjligheten att få tyst i området, så det kanske kommer av sig själv i framtiden.

Tyvärr har vi sverigedemokrater inte funnits med i bolaget Svenska Bostäder, så jag vet inte hur diskussionen har gått där. Därför kan vi inte heller ställa oss bakom förslaget. Vi kommer därför att yrka bifall till vår reservation.

Anförande nr 104

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Vi tycker att allmännyttan ska bygga för vanligt folk och inte i lyxsegmentet. Svenska Bostäder bildades en gång i tiden för att lösa en social bostadskris. Uppdraget var tydligt: att bygga sunda, trygga och ekonomiskt överkomliga hyresrätter för dem som annars står utanför bostadsmarknaden. Det är den idén man borde värna.

Nu föreslås alltså att 457 miljoner kronor investeras i 122 hyresrätter i ett av stadens mest attraktiva och sjönära lägen på Lilla Essingen. Projektet beskrivs som marknadsmässigt, men frågan är inte om det går att bygga utan om det är rätt prioritering för Stockholms allmännytta. Allmännyttan växte fram ur samma socialpolitiska idévärld som barnrikehusen på 1930-talet. Då byggdes bostäder för mindre bemedlade familjer som levde trångt och saknade rimliga alternativ. Det var ofta ensamstående kvinnor med flera barn. Hyrorna skulle vara låga, och uppdraget var socialt och inte kommersiellt.

Att i dag använda närmare en halv miljard kronor av ett kommunalt bostadsbolags begränsade investeringsutrymme för stora lägenheter i premiumläge är ett tydligt avsteg från denna grundidé. Svenska Bostäder har dessutom en skuld på 12,5 miljarder kronor. Samtidigt finns ett omfattande renoveringsbehov i det befintliga beståndet, inte minst i Järva. Där kan investeringarna användas till att höja kvaliteten, stärka tryggheten, minska underhållskostnaderna och samtidigt hålla hyrorna på en låg nivå som flera stockholmare har råd med. Det borde vara prioriterat.

Stockholm behöver fler bostäder, men allmännyttans roll är inte att konkurrera om de dyraste segmenten när betalningsviljan ökar i centrala och sjönära lägen. Den rollen kan privata aktörer ta. Allmännyttan ska i stället fokusera på kostnadseffektiva standardiserade bostäder där hyrorna kan hållas nere så att fler unga, barnfamiljer och vanliga löntagare får en chans på bostadsmarknaden. Bygger vi för dem som redan har den starkaste ställningen på bostadsmarknaden eller för dem som är mest beroende av en stark och socialt ansvarstagande allmännytta? Stockholms allmännytta ska vara ett verktyg för social bostadspolitik, inte en aktör i premiumsegmentet. Därför bör detta projekt avslås.

Yttranden 2026-02-16

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 105

Borgarrådet B u t r o s (V): Du säger att ni vill bygga för vanligt folk. Det vill vi också. Men din partikollega Per Rosencrantz var uppe alldeles nyss och sa att man inte ska bygga eller göra någonting alls i allmännyttan just nu. Ni har också tagit bort alla siffersatta byggmål i er budget.

Jag blir helt enkelt lite förvånad över Moderaternas bostadspolitik. Vad är det egentligen som gäller? Vill ni bygga eller vill ni inte bygga? Du, Jonas Nilsson, vet precis som jag att en av anledningarna till att vi inte kan bygga till särskilt rimliga priser är att vi har en totalt obefintlig statlig investeringspolitik. Vi står helt ensamma med hela investeringskostnaden, och den kan inte läggas på något annat än de kommande hyresgästerna. Vad är egentligen Moderaternas bostadspolitik i Stockholms stad?

Anförande nr 106

J o n a s N i l s s o n (M): Per Rosencrantz har helt rätt. Man ska bygga när kostnadsläget är bra och inte när kostnadsläget är som det är nu. Våra marginaler är florstunna; man får inte in någonting där, och det vet du mycket väl. Du har ju också sett hur höga hyrorna kommer att vara i det här bostadshuset. Jag känner inte någon som skulle betala så höga hyror trots att det här är ett väldigt bra läge. Många skulle i stället dra slutsatsen att det kanske är bättre att låna pengar och köpa ett hus eller en bostadsrätt och ha en lånekostnad per månad, om man tänker efter en gång till.

Jag tycker att det här är ett tokigt projekt, som inte ska byggas. Det är så tunn marginal att det räcker med en liten skakning i ränteläget för att stockholmarna återigen kommer att behöva ösa ut ur sina fickor in i era förluster, som ni håller på och skapar.

Anförande nr 107

A r o n M o d i g (KD): Ordförande! I det här ärendet har vi från Kristdemokraterna ett yrkande tillsammans med Moderaterna.

Vi tycker att det är glädjande att byggnationen av nya lägenheter i Primusområdet på Lilla Essingen har påbörjats. Vi ser också positivt på att hyresrätter tillkommer i ett område som annars till stor del domineras av bostadsrätter. En blandning av upplåtelseformer bidrar till ökad valfrihet på en annars svårtillgänglig bostadsmarknad.

Vi menar dock inte heller att det är Svenska Bostäders eller allmännyttans uppgift att bygga de allra dyraste hyreslägenheterna. I stället bör allmännyttans fokus ligga på mer standardiserade Stockholmshus, där byggkostnader och hyror kan hållas nere. Med en begränsad investeringsbudget anser vi också att investeringar i det befintliga beståndet bör prioriteras. Inte minst ger välskötta fastigheter i det befintliga beståndet lägre hyror än nyproduktion, och det gör allmännyttans bostäder tillgängliga för fler

Yttranden 2026-02-16

stockholmare. Vi ser gärna hyresrätter i det här området, men vi tycker att projektet bör säljas till ett privat hyresfastighetsbolag.

Anförande nr 108

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! När vi arbetar i Stockholms kommunfullmäktige måste vi ibland lyfta oss lite grann över ideologi och vad man egentligen tycker om någonting för att man tillhör ett parti på den ena eller den andra sidan. Det här är nog ett sådant projekt.

Det har varit precis som min vän och broder Martin Hansson sa: Vi har hållit på i ungefär 20 år på Lilla Essingen. Jag fick en fråga av min andra goda vän – jag har några goda vänner här i alla fall – Isabel Smedberg-Palmqvist, som undrade vad det är som gör att vi har hållit på så länge här. Det handlar bland annat om sanering av marken. Sedan hade vi ett jättestort bekymmer med en byggaktör som krånglade och gick i konkurs och inte kunde genomföra det avtal som man hade med Stockholms stad. Ett kontorshus stod kvar på platsen under många år. Det här kan inte skyllas på vare sig Svenska Bostäder eller på Stockholms stad, utan staden försökte helt enkelt göra affärer med fel aktör, som inte klarade av sina åtaganden. Jag vet inte om man får nämna namnet här i fullmäktige, så jag gör inte det, men ni vet vilken jag menar i alla fall.

Det här är ett exempel där vi måste ta ansvar från Stockholms stad och se till att vi inte får en spränggrop som bara står där. Av det skälet har vi i Liberalerna, trots att vi kan göra samma invändningar som Kristdemokraterna och Moderaterna, prioriterat stadsutvecklingen och att vi får något byggt på den här platsen och får de här bostäderna. De kommer att hyras ut utan problem, för det är väldigt många som vill betala väldigt höga hyror i sådana här lägen.

Däremot kan jag säga att det här är ett typiskt projekt som Svenska Bostäder så småningom kan sälja. Man kan sälja till någon annan aktör som kan förvalta de här hyresbostäderna. Vi behöver inte ha kvar dem i stadens ägo. Men vi måste ta ett ansvar för att Lilla Essingen blir färdigbyggt i det här området, som också blir väldigt fint med badstranden och strandpromenaden.

Därför yrkar vi i Liberalerna bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 109

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! Jag blev adresserad i debatten, så jag tänkte att jag måste ta upp bollen. Det är önskvärt med tydlighet i politiken. Precis som Jonas Nilsson beskrev är det i det läge som råder på bostadsmarknaden, som råder när det gäller kostnaden för att bygga och som råder i kommunens ekonomi inte prioriterat att allmännyttan ska ta på sig fler lån för att bygga en massa bostäder som vi inte vet om människor ens har råd att hyra.

Då är Vänsterpartiets svar – och jag antar att det även är Socialdemokraternas svar – att vi ska införa kraftiga byggsubventioner. Det låter ju jättebra, men byggsubventioner är alltså skattepengar som kommer från vanliga människor som arbetar. Staten tar

Yttranden 2026-02-16

alltså medborgarnas pengar och ger dem till byggföretag för att bygga bostäder som bland annat arbetarna ska hyra. Det här har visat sig vara ineffektivt. Det snedvrider marknaden, och en del av de här pengarna hamnar ju bara hos byggherrarna. Det är mycket bättre att stärka hushållens ekonomi och köpkraft så att de har råd att efterfråga bostäder.

Byggsubventionerna förklarar hela er inställning. Det är den här pusselbiten som ni inte vill nämna nationellt, och det är därför det är så intressant att ni nu säger det här i fullmäktige. Det handlar om hela den här blanda-befolkningen-politiken. Hur ska man kunna bygga en massa kommunala hyresrätter som är billiga och kan efterfrågas av människor med låga inkomster utan att bara använda bostadsbidrag? Jo, det är genom stora statliga byggsubventioner. Det kommer att bli åtskilliga miljarder som man ska försöka pumpa in för att allmännyttan ska bygga så kallade billiga bostäder.

Det kommer inte att fungera i praktiken, men det är viktigt för alla som lyssnar att veta att det inte finns några gratisluncher där ute. Det här kommer att kosta jättemycket skattepengar – pengar som annars kunde ha gått till att exempelvis köpa mat och köpa sin egen bostad och bestämma själv var man vill bo. Det blir intressant att se hur ni en gång ska få ihop det här i era budgetförhandlingar.

Anförande nr 110

Borgarrådet B u t r o s (V): Återigen får vi höra från Moderaterna att lösningen är att köpa sin egen bostadsrätt, som om det var en möjlighet för vem som helst.

Nej, det finns inga gratisluncher, Per Rosencrantz, men ni har ju uppenbarligen lyckats fixa massor av gratisluncher till de allra rikaste med era skattesänkningar, bland annat genom 72 miljoner i rotavdrag. Nu har man satsat i ganska många år från Tidöregeringens sida på att renovera kök, altaner och pooler. Är detta bättre än att lägga de pengarna på statliga subventioner som skulle kunna ge hyresrätter till stockholmarna?

Anförande nr 111

P e r R o s e n c r a n t z (M): Jag upprepar frågan: Är det bättre att ha rotavdrag som gör det billigt för vanligt folk att kunna utveckla sin egen bostad än att ha stora statliga byggsubventioner? Absolut! 100 procent! Rot och rut varje dag framför statliga byggsubventioner! Verkligen!

Det är nästan en valaffisch, skulle jag säga, så tack för den frågan!

(Borgarrådet B u t r o s (V): Jag ser fram emot valrörelsen!)

Anförande nr 112

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag vill påminna om en sak kopplat till den här debatten och även till det här ärendet, och det är att Vänsterpartiet, och i grunden hela det rödgröna styret, alltid har linjen att de vill bygga allmännytta, oavsett om det är rimligt på platsen, markytan eller inte, oavsett om det är dyrt eller billigt att bygga

Yttranden 2026-02-16

just nu och oavsett hur det ser ut i konjunkturen. Ser det dåligt ut, ja, då ska allmännyttan få igång byggandet i Stockholm. Oavsett vad ska allmännyttan alltid ska bygga, vilket är mer problematiskt än att alltid vara skeptisk till att allmännyttan ska bygga.

När politiken på förhand bestämmer att staden alltid ska bygga, då spelar fakta ingen roll. Ni sätter er ideologi framför stockholmarnas bästa varje gång vi kommer in på temat allmännyttan, och det är faktiskt farligare än att vara sunt skeptisk. Skepsis lämnar ju utrymme för prövning, prioriteringar och ansvarstagande när det gäller skattebetalarnas pengar. Ett absolut ja alltid och hela tiden gör tvärtom: Det låser in politiken oavsett de ekonomiska konsekvenserna.

Vi ska bygga bostäder i Stockholm, men inte till vilket pris som helst och inte per ideologisk automatik utan respekt för skattebetalarna pengar. Allmännyttan är ett verktyg, inte ett självändamål, och när verktyget används utan eftertanke, som i det här ärendet, riskerar resultatet bli färre bostäder, högre hyror och mindre resurser till annan välfärd. Kolla bara på hur ni betar er när privata hyresvärdar knackar på dörren och säger: Vill ni göra den här dåliga affären? Då säger ni: Ja, absolut; allmännyttan måste ju bli större! Då gör ni dåliga affärer och köper till och med 1 200 bostäder utan någon som helst anledning. Hela tiden, överallt i Stockholm, ska det byggas allmännyttan oavsett konjunktur.

Ansvarsfull politik handlar inte om att alltid säga ja. Det handlar om att våga säga nej när det är dyrt, när det är ineffektivt, när det slår fel och när det är poänglöst. Därför har vi moderater vårt yrkande, och det är därför vi haft den ansvarsfulla hållningen som vi länge haft kring just allmännyttan.

Anförande nr 113

Borgarrådet B u t r o s (V): Tolv år är den generella kötiden för att få en bostad här i Stockholm. Jag kallar inte det för ideologi – jag kallar det för vardagsproblematik. Borgarrådet Wedin kanske tror att vi bara bygger för byggandets skull, men han kanske skulle bege sig ut och träffa lite människor i Stockholm som faktiskt väntar på en bostad. Det är ungdomar som vill flytta hemifrån, äldre som inte vill vara kvar i sin villa, människor som vill separera och vill kunna flytta till en hyresrätt. Exemplet är väldigt många.

Jag håller med dig om att man ska vara sunt skeptisk. Vi behöver se över och ha en sund ekonomi, och det har vi i bolagen. De olönsamma projekten kommer aldrig upp till kommunfullmäktige. De kommer egentligen inte ens till bolagsstyrelserna, för de stoppas redan av bostadsbolagen i dag. Det skulle förmodligen kunna byggas ännu mer om vi ville låna pengar hela tiden. Men så gör vi ju inte. Vi tar ansvar för ekonomin, och därför kommer bara de lönsamma projekten upp.

Anförande nr 114

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Ni går fram med olönsamma projekt. Det är det vi rakt av säger nej till. Det är också väldigt beklämmande att vi har den här

Yttranden 2026-02-16

debatten på ett sätt som är ganska ohederligt mot väljarna. Vad jag vet är ni ju inte för social housing. Det vi pratar om nu kommer att vara några av Stockholms dyraste lägenheter att bo i. Hur motiverar ni för era väljare att ni gör den här prioriteringen, det vill säga att vi ska öka stadens skuld för att bygga bostäder som någon annan hade kunnat bygga?

Er ideologi innebär att ni hela tiden vill bygga allmännytta i Stockholm, oavsett var. Det är det som är det ansvarslösa. Moderaterna prioriterar å andra sidan ständigt Stockholm och stockholmaren. Det är därför vi är skeptiska. Vi vågar prioritera, medan ni sätter ideologi framför stockholmarnas bästa.

Anförande nr 115

J o h a n H e i n o n e n (S): Fantastiskt att få prova den nya funktionen och sänka talarstolen! Jag tillhör dem som har varit tvungna att stå på en pall förut.

Ordförande! Jag tycker att det är osakligt när borgarrådet Wedin säger att majoriteten vill bygga oavsett regler. Jag sitter i Svenska Bostäders styrelse, och jag har varit med och sagt nej till projekt där det inte finns någon lönsamhet. Det är osakligt att säga att vi bara vill bygga. I de projekt vi går fram med i de kommunala bolagen nu finns det en lönsamhet. Dessutom tycker jag att man missar en sak från oppositionen, nämligen att om man köper eller bygger någonting finns det också en tillgång som går att avyttra. Jag tycker att Björn Ljung var väldigt tydlig, enkel och rak med det också.

Anförande nr 116

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Johan Heinonen sänkte talarstolen, men kanske höjde han debatten. Det får andra bedöma.

Jag gör nog bedömningen att ni inte heller när det kommer till försäljningar sätter Stockholms bästa före er ideologi. Hur många gånger har vi inte pratat ombildningar i den här salen? När till och med era nationella företrädare verkar vilja göra en valrörelse på just en blandad stad har ni kämpat emot ombildningar i områden där allmännyttan är dominerande, i vissa fall till 95 procent, och menat att det skulle förstöra Stockholms bostadsmarknad om människor fick möjlighet att köpa sitt boende. Vilken rimlig fastighetsaffär har ni varit för de senaste tio tjugo åren i Stockholms stad?

När jag tog ansvar för att sänka stadens skuld genom rimliga affärer motsatte ni er detta, och hittills har ni bara ökat stadens skuld. Det visar att ni inte tar ansvar. Börja göra det!

Anförande nr 117

A i d i n Z a n d i a n (V): Jag vill be om ursäkt för att jag förlänger debatten, men det är ändå viktigt att påpeka att bostadsbristen och trångboddheten inte tar paus bara för att vi har olika konjunkturcykler. Detta är viktigt att ha med sig. Staden är en långsiktig ägare och förvaltare av allmännyttan, så att ha den här korta synen blir väldigt konstigt. Vi måste planera för lång tid framåt och ha en längre horisont än vad oppositionen sitter och tycker.

Yttranden 2026-02-16

Det har också sagts att vi inte bryr oss om hyror. Givetvis tycker vi att det är tråkigt att de nyproducerade hyreslägenheterna har höga hyror, men det beror ju på presumtionshyrorna. Om vi stannar vid presumtionshyror trädde en ny lag i kraft i januari som gör att presumtionshyrorna nu kommer att höjas ännu mer i de årliga förhandlingarna, och det kan vi tacka Tidöregeringen för. Om man verkligen bryr sig om hyresnivåer kanske man inte skulle ha puttat igenom den förändringen.

Den bostadspolitik och de hyresnivåer som vi ser i Stockholm beror ju på den katastrofala bostadspolitiken på riksnivå, som har förts en längre tid och där subventioner ges till ägt boende, medan hyresrätten missgynnas och ibland straffbeskattas. Som ett exempel skulle avskaffande av moms på hyresrätter när det gäller produktionen innebära 15 procent lägre hyror. Vill man göra någonting för att sänka hyresnivåerna kan vi alltså titta där.

Anförande nr 118

J o n a s N i l s s o n (M): Ordförande! Ni i Vänsterpartiet säger att detta handlar om rättvisa och fler hyresrätter. Men rättvisa utan ekonomiskt ansvar är bara tom retorik. Svenska Bostäders projekt har fördyrats gång på gång. Persikan ökade med 40 procent, Magelungens strand med hundratals miljoner. Ändå fortsätter ni att driva igenom nya, dyra projekt utan att ta ansvar för riskerna.

Notera att allmännyttan inte är till för att konkurrera med de mest attraktiva lägena utan för att säkra bostäder med rimliga hyror. När ni lägger en halv miljard på ett sjönära projekt samtidigt som renoveringsbehoven i ytterstaden är stora sviker ni i Vänsterpartiet därför det sociala uppdraget. Att ignorera kalkylerna är inte solidaritet utan bara oansvarigt.

Anförande nr 119

A i d i n Z a n d i a n (V): Vi har ju marknadsmässiga avkastningskrav på de här projekten. Som Deniz var inne på skulle de här förslagen inte puttas fram om det inte vore så att bolaget kunde räkna hem projekten. Där har du alltså fel.

Sedan händer det givetvis saker som påverkar produktionskostnaden, till exempel kriget i Ukraina. En osäker omvärld med högre räntor påverkar också kostnadskalkylerna, och då behöver vi revidera dem. Det ansvarsfulla är att se att vi har bostadsbrist och trångboddhet och göra någonting åt det.

Anförande nr 120

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vet inte var jag ska börja, men det är knappast så att er politik med investeringsstöd och så vidare har lett till en bättre bostadsmarknad. Det ni gjorde med investeringsstöden var ju att subventionera byggherrarna. Med vissa villkor fick byggherrarna en säker investering och kunde stoppa ännu mer pengar i sina fickor. Jag förstår inte hur det ska hjälpa samhället och bostadsproduktionen.

Yttranden 2026-02-16

Det här projektet är väl ungefär tre gånger så dyrt som investeringsbidragens villkor någonsin har stipulerat, så jag vet faktiskt inte riktigt vad du pratar om här. Ett rimligt resonemang är det jag förde förra gången här i talarstolen.

Anförande nr 121

A i d i n Z a n d i a n (V): Ordförande! Investeringsstödet var ingenting som jag tog upp; det var Deniz Butros som talade om det innan. Jag tog upp att hyresrätten straffbeskattas bland annat genom momsen i produktionen. Tar man bort den momsen, som är på 25 procent, när man bygger hyresbostäder skulle nyproduktionshyrorna enligt en rapport som Sveriges Allmännyttan släppte förra året falla med 15 procent. Det är ändå ganska stor skillnad för en ganska liten grej.

Tyvärr sitter ju inte Vänsterpartiet i regeringsställning. Det gör däremot ditt parti, men vi ser inte något förslag liknande detta från er.

Yttranden 2026-02-16

§ 19 Inrättande av Ålstensskogen och Storskogens naturreservat i Bromma

Anförande nr 122

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! I dag fattar vi beslut om att inrätta Stockholms stads tolfte naturreservat, Ålstensskogens och Storskogens naturreservat. Det känns stort. När den nya majoriteten tillträdde 2014 hade det inte inrättats ett enda naturreservat på sju år. Sedan dess kommer vi att ha fördubblat antalet naturreservat, från sju 2014, utöver vårt kulturresevat Igelbäcken, till fjorton naturreservat som kommer att vara inrättade innan mandatperioden är slut. Totalt kommer vi att ha skyddat 520 hektar natur. Det är ungefär 730 fullstora fotbollsplaner. Hälften av den här ytan skyddar vi den här mandatperioden. Det är ett enormt arbete som har gjorts, och då har jag inte ens räknat in alla de tio biotopskyddsområden som också kommer att finnas på plats innan valet. Det är ungefär 135 fotbollsplaner till.

De här naturreservaten är inte något som har skett av sig självt, utan det är resultatet av ett hårt arbete och politiska prioriteringar. Det är otroligt viktigt för stockholmarna att vi gör detta. Närheten till naturen som finns i Stockholm, mitt inne i en storstad, är en av de saker som gör Stockholm unikt och är något som vi verkligen måste värna.

Naturen är livsviktig för oss människor liksom för djur och växter. Vi behöver naturen för vårt välmående. Vi mår bra av att vara i naturen. Det minskar stress och oro och ger återhämtning. Vi behöver också naturen för att vi över huvud taget ska kunna leva på det här jordklotet. Biologisk mångfald är en förutsättning för allt liv på jorden. Just nu massutrotas dock djur och växer i en rasande fart på grund av oss människor, en massutrotning som riskerar att slå ut ekosystem som vi är helt beroende av för att överleva, för att vi ska kunna få mat och rent vatten.

Naturen är också avgörande för att vi ska kunna rusta oss för klimatförändringarna. Naturen kan absorbera skyfall och minska risken för översvämningar som skadar människor och egendom. Naturen kan ge svalka och få ned temperaturen när allt svårare värmeböljor börjar plåga oss. I naturen binds också kol som behöver stanna i marken. Om vi skövlar natur släpps koldioxiden ut i atmosfären, och det driver på klimatkrisen ännu mer. Därför behöver vi ta ansvar. Överallt, både globalt och lokalt, behöver vi ta ansvar för att skydda natur och därmed också skydda oss själva.

Att inrätta Ålstensskogens och Storskogens naturreservat är en del av att ta ansvar. I det här området finns mycket höga naturvärden. Området är också viktigt för stadens blågröna infrastruktur, vilket betyder att området är viktigt för att naturen i Stockholm ska hänga ihop. Det är avgörande att vi har grönytor som hänger ihop i Stockholm eftersom en del arter inte kan överleva om grönområdet är för litet. I Ålstensskogen och Storskogen finns också stora kulturhistoriska värden, där vi kan se spår av mänsklig aktivitet ända från bronsåldern. Det här är också ett av Stockholms allra mest uppskattade rekreatiomsområden. Det är ett viktigt område för bad, motion, lek, naturupplevelser och möten för hälsa och livskvalitet.

Yttranden 2026-02-16

Genom att göra Ålstensskogen och Storskogen till naturreservat skyddar vi nu detta viktiga naturområde för framtiden. Jag vill också säga ett varmt tack till alla de medarbetare runt om i staden som har slitit med att få det här på plats. Med beslutet i dag skyddar vi ännu mer värdefull natur och tar steg mot ett hållbart Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 123

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Hördu Åsa Lindhagen, jag tycker att det är skrattretande hur du dumförklarar väljarna. Du skapar ett naturreservat och pratar så fint om att ni ska bevara skogen, som faktiskt ingen har pratat om att bebygga – förutom ni, för det är ju ni som har föreslagit att en helt avgörande grön plätt bredvid sporthallen ska lämnas utanför naturreservatet och att den platsen ska bli hyresrätter hos vårt kommunala bostadsbolag.

Jag tycker att det är löjeväckande och skrattretande. Framför allt visar det att du dumförklarar väljarna. Du nämner inte med ett enda ord att du samtidigt som du skapar det här naturreservatet kommer att genomföra ett bygge i grönområdet, på parkmark. Är det så här Miljöpartiet bedriver miljöpolitik i Stockholms stad? Tycker du inte att du borde träffa väljarna och förklara för dem att de får ett naturreservat men att de samtidigt kommer att få hyresrätter där det tidigare varit ett grönområde? Är ni beredda att backa på detta och inkludera även den här plätten i naturreservatet?

Anförande nr 124

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Tack för frågan, Gabriel! Jag har all förståelse för att man tycker att även område 25 ska införlivas. Jag tycker att det är bra att stockholmarna har ett stort engagemang för naturen, något som är väldigt tydligt.

Med det här naturreservatet skyddar vi 99,2 procent av de här skogarna, vilket är den största andelen skog som skyddas på många år när vi tittar på naturreservaten. Med det sagt förstår jag fortfarande såklart att människor kan lyfta fram sina åsikter och vara tydliga med att vi borde ha med även det här området. Det är viktigt att skydda naturen, och det är också viktigt att vi bygger bostäder. Men jag har stor respekt och förståelse för den här ståndpunkten, helt enkelt.

Anförande nr 125

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Centerpartiet har under lång tid drivit på för att Ålstensskogen och Storskogen ska skyddas som naturreservat. Det var ett av våra vallöften i det senaste valet, och därför är det glädjande att vi äntligen är framme vid ett beslut som innebär ett långsiktigt skydd för ett av Brommas mest uppskattade grönområden.

Det här är inte vilken mark som helst; det här är tätortsnära natur med höga naturvärden, biologisk mångfald och skyddsvärda arter. Det är en plats för rekreation, för promenader, för barns lek och för återhämtning i vardagen. När Stockholm växer måste vi klara av två saker samtidigt: Vi ska självklart bygga fler bostäder. Stockholm

Yttranden 2026-02-16

är inte färdigbyggt. Men vi ska också bevara och stärka stadens populära parker och grönområden. En växande stad får inte bli en stad där naturen steg för steg trängs undan. Tvärtom måste vi planera smartare, bygga på redan hårdgjorda ytor, utveckla i kollektivtrafikhärlägen och våga bygga en extra våning när vi väl bygger. Det är så vi kombinerar bostadsbyggande med en stad som är grön och skön.

Därför är det anmärkningsvärt att vänstermajoriteten väljer att undanta delområde 25 från naturreservatet för att möjliggöra exploatering. Det här området har påtagliga naturvärden, hyser skyddsvärda arter och fungerar dessutom som en naturlig entré till reservatet. En storskalig exploatering där skulle innebära ett oproportionerligt intrång både i grönområdet och i den småskaliga bebyggelsen. Det riskerar att försvaga ambitionen om ett sammanhängande och långsiktigt naturskydd. Menar man på allvar att man vill skydda tätortsnära skog kan man inte samtidigt börja nagga den i kanten redan från start.

Stockholm ska växa, och det ska vara en grön, hållbar och långsiktig tillväxt. Våra parker och skogar är inte reservmark för framtida exploatering – de är en del av stadens ryggrad och stockholmarnas livskvalitet. Därför yrkar jag bifall till Centerpartiets reservation till kommunstyrelsen om att bevara hela Ålstensskogen och Storskogen. Jag ansluter också till förslaget om återremiss.

Anförande nr 126

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Först vill jag ge lite beröm till Centerpartiet. Vi satt i majoritet även under förra mandatperioden när vi initierade den här naturreservatsbildningen, och vi upplevde att vi fick rätt bra draghjälp från er när vi drev den här frågan, till skillnad från flera av de andra partierna som nu yrvaket vill försöka ta åt sig äran för saker och ting. Men ni i Centerpartiet backade upp från början, och det ska ni ha kredd för.

Som Åsa Lindhagen var inne på inkluderar det här naturreservatet alltså 99,2 procent av hela naturområdet. Det är en otroligt hög andel om man jämför med flera andra naturreservat, så det ska vi såklart vara väldigt stolta över. Man kan förstås diskutera om område 25 hade kunnat ingå; då hade det varit i princip 100 procent.

Med detta sagt är det här ett efterlängtat naturreservat som vi har drivit hela tiden och som vi ska vara väldigt stolta över.

Anförande nr 127

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket för berömmet, Martin! Centerpartiet kan man lita på, och vi står fast vid vår politik om att bygga högt och tätt för att spara stadens grönområden och parker.

Jag förstår att Martin gärna tar replik, och jag förstår också att det svider i förhandlingarna med majoriteten. Det kanske inte bara var på vår sida som det fanns ett sviktande intresse av naturskyddsområden, utan det kanske är detsamma på er sida nu. Jag förstår att det svider för Miljöpartiet att ni inte fick med majoriteten på att inkludera även delområde 25. Det tycker jag på riktigt hade varit viktigt och rätt när

Yttranden 2026-02-16

det gäller att skapa det här naturreservatet. Delområde 25 hänger som grönområde tydligt ihop med resten av skogen. I delområde 25 finns stigar och annat som skulle göra det här till ett ännu bättre naturreservat om det kunde inkluderas.

Anförande nr 128

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad inrättar som vi nu hör ett drygt 67 hektar stort naturreservat i Bromma. 67 hektar är mycket. Samtidigt vill vi i en annan plan bygga ut tennishallen, som är väldigt viktig för både sociala möten och hälsan. I dag står det ett förfärligt tält där med tillfälligt bygglov. Det finns även hårdgjorda parkeringsytor, och det hela ger ett tråkigt osammanhängande och rörigt intryck i stadsbilden.

Gränsdragningen för naturreservatet är en noggrann avvägning mellan naturvärden och stadens behov av bostäder och bättre möjligheter till idrott. Cirka 50 bostäder till överkomliga hyror genom Stockholmshus kommer därför förhoppningsvis att byggas efter en förestående detaljplaneprocess. Placering av byggnader och utformning av utemiljöer kommer att ta särskild hänsyn till naturreservatet och bland annat undvika påverkan på träd. I förhållande till Alviksvägen kommer Stockholmshusen att kunna inordna sig väl mot gatans mer stadsmässiga arkitektur. På platsen finns i dag även Äppelviksskolan och tennishallarna som tydligt urskiljer sig mot kringliggande bebyggelse. Som väl är kommer det att fungera tillsammans med de aktuella Stockholmshusen.

I Smedslätten består bostadsbeståndet av cirka 80 procent ägda bostäder och 20 procent hyresrätter. Även i angränsande stadsdelar finns en tydlig brist på hyresrätter. Många egnahemsägare är av principiella skäl emot cirka 50 nya hyresrätter på denna plats, och jag tycker att det är tråkigt att även de borgerliga partierna har denna aversion mot blandade upplåtelseformer i ett bra läge.

Hela planeringen följer väl av fullmäktige godkänd byggnadsordning och småhuspolicyn, men det verkar de borgerliga nu strunta i. Det kommer också finnas stora möjligheter att påverka utformningen av bebyggelsen invid naturreservatet under samrådsprocessen, och jag hoppas att många tar den möjligheten när det blir aktuellt om drygt ett år.

Med detta yrkar jag bifall till detta fantastiska naturreservat i Ålstensskogen och Storskogen i Bromma!

Anförande nr 129

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jan Valeskog! Självklart behöver det byggas hyresrätter i många delar av vår stad, men vi delar inte uppfattningen att det är just i delområde 25 som detta ska till. Frågan är inte *om* vi ska bygga, utan *var* och *hur*. Jag vet inte vad du menar med ”stadsmässig arkitektur”, men jag har varit på platsen och jag upplever inte att den här gatan är någon slags stadsmässig arkitektur.

Att ni på det här sättet pekar ut ett område med så starka naturvärden och skyddsvärda arter, dessutom just vid entrén till själva naturreservatet, är inte ett ansvarsfullt sätt att

Yttranden 2026-02-16

göra det här på. I det ena mötet går ni fram med ett naturreservatsförslag, och på nästa möte säger ni att ni också ska exploatera delområde 25. Vi vill gärna se fler bostäder och fler hyresrätter, men vi accepterar inte när det sker på bekostnad av värdefull natur.

Anförande nr 130

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jonas Naddebo brukar i andra sammanhang stå upp för idrotten. Här har vi en viktig möjlighet att bygga ut tennishallen, som jag vet är uppskattad. Det är viktigt att åstadkomma.

När det gäller arkitektur och gestaltning är det viktigt, precis som vi med stor framgång brukar göra, ha ett samrådsförfarande när det finns konkreta förslag. Jag har sett bilder och föreställningar om vad som ska komma på den här platsen som har varit rena fantasier. Det här kommer att bli en väldigt väl anpassad bebyggelse, och jag hoppas verkligen att många av dem som bor i närheten kommer att engagera sig i detta, för jag tror att det kommer att bli ett väldigt bra resultat. Om något drygt år har man chansen!

Anförande nr 131

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Ordförande! I närheten av den skövling av grönområdet som ni nu föreslår att vi ska göra ska det byggas ungefär 2 000 lägenheter – det handlar om Alviks strand, Brommadepån och Linta gårdsväg. Vi sträckte ut en hand och sa att om det viktigaste för er är att hitta 50–60 hyresrätter sitter vi gärna ned och ser hur vi kan utveckla de här projekten.

Jan Valeskog använder tennishallen som någon typ av svepskäl, för den ska vara så populär. Den är absolut populär, men det som är populärast i området och egentligen för alla Brommabor och dem som bor i Smedslätten är att grönområdet ska vara intakt. Varför är det viktigare för er att spränga i Smedslätten än att hitta 50 hyresrätter i de här projekten med 2 000 lägenheter?

Anförande nr 132

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag tror att alla som lyssnar på den här debatten ganska snabbt förstår att det här inte har några rimliga proportioner. Vi pratar om 67 hektar naturreservat – 67 hektar! Den här bebyggelsen kanske tar en halv hektar. De är de proportionerna vi talar om.

Jag vet att ni är emot hyresrätter. Det hörde vi tidigare här. Moderaterna vill inte bygga hyresrätter. Ni tycker att det är något fult med det. Jag vet inte om ni tycker att människorna som hamnar där är märkliga på något sätt. Jag tror att hyresrätter på den här platsen även kommer att gagna de boende i närheten. Många som har bott i villa i närheten vill ändra sitt boende när de blir äldre.

Det här kommer att vara ett väldigt bra projekt. Ha lite rimliga proportioner! Vi hörde här att 99,2 procent av grönyrtorna har tagits i anspråk. Det är helt outstanding jämfört med de elva tolv naturreservat som vi har i Stockholm.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 133

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag hade egentligen inte tänkt ta replik eftersom jag ska upp direkt efter det här replikskiftet, men jag måste ändå reagera. Jag tycker att det är lite bisarrt när Jan Valeskog pratar om att de här Stockholmshusen skulle stämma in arkitektoniskt i det här området. Har du någonsin varit på den här gatan? Har du någonsin stått vid Solviksängen och tittat på hur det faktiskt ser ut där? Du pekar på Äppelviksskolan; jag gick i Äppelviksskolan. Den ligger nästan en kilometer därifrån. Det är helt orimligt att peka på Äppelviksskolan och säga att den arkitektoniskt skulle legitimera att man bygger Stockholmshus på den här platsen.

Du pratar också om idrotten och tennishallen, men det är ju slingan, det kanske mest populära joggingstråket, motionsrundan, i hela området som ni kommer att inskränka och spränga bort för att bygga några få hyresrätter. Jag har så svårt att förstå hur man kan tycka att det är rimligt att ta så mycket av det här områdets uppskattade grönytor i anspråk för att bygga så otroligt få bostäder.

Anförande nr 134

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som sagt: Det handlar om att bygga ut tennishallen och få bort det förfärliga tältet som har tillfälligt bygglov. 50 bostäder är inte särskilt mycket. Vi pratar om en halv hektar å ena sidan och 67 hektar å den andra. Ha lite rimliga proportioner! Men jag vet att även KD är emot hyresrätter. Vi har haft en debatt tidigare i dag, så jag vet att ni är emot bostadsbyggande över huvud taget i Stockholm. Ni får nog sätta er med SD. Det är väl där ni hör hemma.

Anförande nr 135

O r d f ö r a n d e n : Nu ska vi inte ta till sådana grepp här i kväll.

(Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag håller med om att det var oförskämt.)

Anförande nr 136

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Jag representerar Kristdemokraterna och inget annat parti.

Vissa beslut ska ses i ljuset av vad som rör sig i staden och i andra beslutsärenden i sin helhet. Detta ärende om inrättandet av naturreservatet av Ålstensskogen och Storskogen är just ett sådant.

Jag skulle vilja berätta lite om just den här platsen. Det som utmärker Ålstensskogen är inte bara gröna naturvärden utan också värden i form av liv och rörelse som den här platsen ger möjlighet till. Varje dag fylls skogen av hundar och deras ägare på promenad över klipporna och genom skogen. Här ligger den gamla ikoniska hoppbacken som när jag växte upp blev till pulkabacke när snön tillät. Här firar tonåringarna i Äppelviksskolan under försommarnätterna efter balen i nian till tidig morgon. På sommaren går man hit och solar på klipporna och tar sig ett uppfriskande dopp. I motionsspåret, slingan, som för övrigt också nu hotas på grund av styret, joggar

Yttranden 2026-02-16

unga som gamla, och här orienterar skolklasser från såväl Ålstensskolan som Äppelviksskolan under idrottslektionerna.

Ålstensskogen och Storskogen är i mångt och mycket ett paradexempel på vad grönområden bidrar med i en stadsdel. De är inte bara rika på växter och djur, utan de blir också rika på liv som främjas i hela området. Därför har vi kristdemokrater historiskt varit så kritiska till exploatering av just dessa grönområden i områden som Bromma, därför har vi i Kristdemokrater varit så positiva till inrättandet av naturreservat och just därför blev vi också så besvikna när vi såg att ett stort område av skogen ska uteslutas från inrättandet av ett naturreservat.

Den sanna anledningen varför område 25 inte inkluderas trots att det vore det mest logiska är tydligt: Det ska byggas bostäder. Det ska bli mer förtätning och mindre grönytor, än en gång i Bromma. Skogen, de gröna värdena och miljön var tydligen inte viktigare än så för Miljöpartiet, så nu ska ytterligare grönytor i Bromma minskas, krympa och exploateras till förmån för förtätningar på Brommas bekostnad.

Låt Bromma vara Bromma! Låt Bromma vara grönt! Låt inte Brommas trädgårdsstad förvanskas av politisk kohandel och rödgröna förhandlingsstrategier!

Vi kristdemokrater vill ha ett naturreservat över hela Ålstensskogen och Storskogen och yrkar därför på en återremiss av ärendet till förmån för att även område 25 och hela skogen ska inkluderas i naturreservatet och därmed skyddas från ovarsam rödgrön exploatering.

Anförande nr 137

M a r t i n   H a n s s o n (MP): Jag tror att vi delar den generella bilden av dessa värden; det är inga konstigheter. Vår kritik mot er är att det känns lite yrvaket. Vi vet ju hur vi har drivit det här ärendet i sju års tid, och det har varit väldigt lite draghjälp från Kristdemokraterna och Moderaterna. Det är också anmärkningsvärt att när vi går vidare med en massa andra naturreservat runt om i staden där andelen av den faktiska naturen är betydligt mindre än här, då reagerar inte KD. Men här reageras det.

Till skillnad från Nike är jag inte uppvuxen i området. Jag har dock varit där 20–30 gånger; jag brukar ofta promenera där, så jag är väl bekant med det. Det går att diskutera om även område 25 skulle ha varit inkluderat eller om det kan bebyggas. Jag noterar att om det är någon del som ändå kanske inte skulle ha ingått i naturreservatet är det i så fall det området i och med att det ligger utmed Alviksvägen och har lägre naturvärden än de övriga.

Anförande nr 138

N i k e   Ö r b r i n k (KD): Jag har faktiskt ett svagt minne från 2018, tror jag, i exploateringsnämnden – jag satt som ersättare; det var mitt första kommunala uppdrag – och då, tack vare att vi skakade hand med Miljöpartiet trots att ni satt i styret, kunde vi rädda delar av Bromma från just ovarsam exploatering. Jag vet att vi gjorde det tillsammans också när vi styrde den förra mandatperioden.

Yttranden 2026-02-16

Martin från Miljöpartiet! Jag står här och är redo att ge er hela den här skogen till naturreservat utan att tränga in några bostäder i utbyte. Det är fritt fram! Jag sträcker ut en hand. Jag står med öppen famn och välkomnar dig att göra upp om att göra hela det här området till ett naturreservat i stället för att i utbyte kräva kommunala hyresrätter.

Anförande nr 139

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Man blir lite uppgiven när man ser det här ärendet komma. Moderaterna har verkligen välkomnat och varit för inrättandet av Ålstensskogens och Storskogens naturreservat under en längre tid. Varför är inte det här området som vi debatterar med? Det blev uppenbart direkt: Socialdemokraterna kommer att vilja exploatera det här området. Då fick vi höra att det inte stämde, men direkt på exploateringsnämnden kom sedan ärendet om att man av ideologiska skäl ska tvinga in bostäder som inte passar in i det här området. Det var därför man såg till att området inte skulle vara en del av naturreservatet.

Jag tycker att det är ironiskt, för apropå ett annat ärende som kommer upp i kväll – Riksby – sa jag senast det var uppe i fullmaktige att nu tar man tillbaka det här för att man kommer att banta bort exempelvis idrottsytor från ärendet. Då gick företrädare exempelvis från Miljöpartiet upp och sa att det inte stämde. Sedan fick vi se ärendet i exploateringsnämnden, och det vi ser i dag, det vi ska beslut om, är just att man har tagit bort idrottsytor, exempelvis en tennishall, från Riksbyärendet.

Nu står man i det här ärendet och säger att den här tennishallen ju kan byggas ut lite och att det motiverar att vi inte ska göra område 25 till naturreservat. Det är absurt och visar hur Socialdemokraterna tvingar med sig sina samarbetspartier på att här ska det exploateras. Det är ju av ideologiska skäl. Vi ser i den nationella debatten precis vad det handlar om. Oavsett konsekvenser för stockholmarna, oavsett om det passar in eller inte ska man tvinga fram den här typen av flerbostadshus i villaområden, och givetvis ska staden bygga detta. Det är anmärkningsvärt!

Moderaterna motsätter sig detta, och givetvis är vi med på ett gemensamt återremissyrkande kring att det här borde stoppas rakt av. Det är dessutom så, vill jag bara göra en sista poäng kring, att vi har ett beslut som snart ska upp kring ett annat naturreservat, nämligen Majroskogen. Även där har delar av skogen undantagits, just på grund av att man vill skövla och bygga även där.

Jag vill skicka den tydliga signalen till er som samarbetar med Socialdemokraterna: Det här är av en anledning. Kolla på hur man hanterar Bromma! Det är precis så man kommer att göra i andra områden. Ni blir bortspelade! Nu kommer Miljöpartiet att behöva stå i valrörelsen och försvara att det ska byggas på den här platsen, fast ni har varit pådrivande i att få till det här naturreservatet. Det hedrar er. Vi har också varit för detta. Men här har ni blivit lurade av Socialdemokraterna. Dra den slutsatsen – välkommen till vårt återremissyrkande! Dra lärdom av detta!

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 140

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Återigen: Det är vi i Miljöpartiet som nästan alltid initierar och driver frågan om naturreservat i alla instanser hela tiden. Det gör också att vi har rätt bra koll på hur stor andel det blir av naturmarken, och Ålstensskogen och Storskogen är den högsta. Det är 99,2 procent. Det är lägre i flera av de andra, men där reagerar inte Moderaterna. Då tycker ni inte att det är viktigt.

Det finns inga byggrätter kopplade till Majroskogen, så jag vet inte riktigt var du har fått det ifrån. Det är totalt fel. Det finns inget som helst pågående projekt i det.

Jag har en fråga när det gäller Riksby, där du påstår att vi har sagt något om idrottsytorna. Vi har inte påstått någonting om det. Vi har såklart beklagat att det här har blivit en konsekvens av det ekonomiska läget, och nu letar vi efter alternativa ytor så att framför allt tennisen ska kunna få en kompensation i närområdet. Det är oerhört viktigt, och vi har såklart aldrig sagt någonting annat om det.

Anförande nr 141

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! En företrädare från Miljöpartiet sa just detta i talarstolen när Riksby var uppe förra gången. Men nu ska vi debattera frågan om Ålstensskogen, och jag kan bara intyga att vi sa precis vad som höll på att hända när det var uppe, och vi märker precis samma oro när det kommer till Majroskogen.

Om du är så stolt som du säger dig vara kring hur ni har baxat in det här naturreservatet och värnar andra, varför tar ni inte i hand med era vänner som vill utöka naturreservatet? När Nike står med sin varma inbjudande kram, varför tar ni inte emot den? Vi står här redo allihop! Min kram kanske inte är lika inbjudande, men jag står här lika redo och bedyrar att Miljöpartiet, om ni sätter politiken i främsta rummet och faktiskt värnar att det här naturreservatet ska införas, borde välja bort Socialdemokraternas ideologiska byggiver och i stället välja Alliansen!

Anförande nr 142

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Ordförande! Det här är på något sätt den bästa av dagar, men det är också den sämsta av dagar. Det som är positivt är att vi äntligen får till ett naturreservat som täcker Ålstensskogen och Storskogen. Det tråkiga är att anledningen till att vi får det är att det har sålts ut. Grönområden ska sprängas bort och skövlas för att ge utrymme till miljonprogramshus. Man hör här i talarstolen att andelen som blir naturreservat är 99,2 procent och att det är jättemycket. Men låt mig säga vad de som bor i närområdet tycker om detta.

Miljöpartiet kommer att säga att det är så himla bra att vi fick ett naturreservat, men det är ingen som kommer att komma ihåg det – det man kommer att komma ihåg är att det började sprängas i Smedslätten och att Miljöpartiet möjliggjorde för Socialdemokraterna att göra detta.

Det sägs att det här är för att lösa bostadsbrist. Men som jag sa i min replik till borgarrådet Valeskog: Bara inom några kilometer ska man bygga över 2 000 lägenheter. Det är Alviks strand, det är Brommadepån, det är Linta gårdsväg. Vi

Yttranden 2026-02-16

moderater sträckte i december ut en hand och sa att om det är 50 hyresrätter som är det viktiga, om det är bostadsbristen som är det stora problemet här, låt oss då hitta 50 hyresrätter i de här projekten – vi är beredda att jobba tillsammans med er.

Det är vi fortfarande, men det blev nej. Det viktigaste var att av ideologiska skäl driva igenom den här, att stycka naturreservatet och spränga och skövla, precis som Nike säger, i entrén till det här naturreservatet. Man kan förstå varför det är så. Socialdemokraterna har ju devisen att om man inte gillar det kan man flytta någon annanstans. Vi vet att Vänsterpartiet och borgarrådet Butros har idén att villaägarna måste anpassa sig. Vad Miljöpartiet har fått av det här vet jag inte: kanske några extra lediga dagar nu när det har snöat lite.

Det är ett problem att Miljöpartiet släpper idén om att vi ska värna Brommas grönområden och ansluter sig till Socialdemokraterna och Valeskogs devis att ett grönområde inte är värt att bevara, utan det är bara en plats dit cementblandaren ännu inte har hunnit.

I dag kommer vi yrka på återremiss. Ta tillbaka ärendet! De som vill ha ett fullständigt naturreservat på platsen har nu chansen att stoppa miljonprogramsbyggelsen i området. Rösta rätt i dag! Rösta för att rädda Brommas grönområden!

Anförande nr 143

A n d e r s E d i n (SD): Ordförande! Sverigedemokraterna välkomnar att Ålstensskogen och Storskogen nu föreslås bli naturreservat. Det är ett mycket uppskattat område med höga naturvärden och stora kvaliteter för friluftsliv. Att långsiktigt skydda detta är därför ett viktigt och bra beslut.

Vi sverigedemokrater reserverar oss ändå, eftersom delområde 25 mellan Smedsledens tennisbanor och Solviksängen har lämnats utanför reservatet. Vi menar att gränsdragningen inte följer naturens egna förutsättningar. Det finns ingen tydlig eller naturlig gräns i landskapet, och att då lämna just denna del utanför skapar en svag punkt i skyddet. Om området i framtiden skulle exploateras skulle det innebära ett stort ingrepp i ett kuperat och sammanhängande skogsparti, och nu vet vi att det kommer att exploateras. Om vi menar allvar med att skydda Ålstensskogen bör vi göra det ordentligt och sammanhållet. Ett naturreservat ska vara långsiktigt och trovärdigt. Det blir det inte om man redan från början planera för undantag för bebyggelse.

Därför yrkar Sverigedemokraterna på att naturreservatet inrättas men att även delområde 25 inkluderas i reservatet för att säkerställa ett långsiktigt och trovärdigt skydd. Med det vill jag yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 144

P e t e r Ö b e r g (L): Ordförande! Ålstensskogen och Storskogen ligger mig nära om hjärtat och är otroligt viktig för mig, och det är lika viktigt för Liberalerna. Jag lekte själv som barn i den här skogen. Det var barn som kom från hela 120:s linje från Äppelviken och hela vägen till Nockeby. Vi möttes på fritiden, vi möttes i skolans

Yttranden 2026-02-16

miljö och på idrottsdagar. Barn leker säkert i skogen i dag. Likaså leker såklart djur i skogen. Det är en fantastisk natur där skogen också möter Mälarens vatten.

Att utelämna delområde 25 är därför oerhört problematiskt. Just det området är porten till skogen. Det är där man går in i skogen. Jag skulle vilja jämföra med huvudingången till Nationalmuseum – det är vägen in. Att placera byggnader tätt intill reservatet som en vägg i denna port är inte heller bra, och byggnader som inte passar in i 20-talsmiljön är rent olämpligt.

Vi vill att naturreservatet ska omfatta också område 25, och därför yrkar vi liberaler på KD:s återremiss av ärendet och att område 25 ska ingå.

Anförande nr 145

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack för ordet! Under de senaste fyra åren och nu under det senaste året har Miljöpartiet haft full möjlighet att rädda Stockholms natur från Jan Valeskogs grävsopor. Men den möjligheten har ni inte tagit. Ni tar aldrig den möjligheten. Av alla de kritiserade byggprojekt som vi har pratat om i den här salen och som medborgare har skrivit till er och haft demonstrationer om har ni knappt backat på något. Nu inför ni ett symboliskt naturreservat. Innan ni införde det här naturreservatet fanns det inga planerade byggen på platsen där naturreservatet ska vara. Efter att ni införde det här naturreservatet kommer ni, som vi alla vet, att bebygga precis bredvid naturreservatet.

Jag tror att historieböckerna kommer att komma ihåg er insats den här mandatperioden: Det handlar om att bygga cykelvägar. Det är det ni har bidragit med, och så har ni hittat på lite flummiga miljöstrategier som inte har lett till någonting. Men när det verkligen kommer till handling och till att säga nej till projekt som sker i grön- och parkområden och som skövlar naturen, då har ni varit tysta och låtit Jan Valeskog föra taktpinnen. Det tycker jag är beklagligt, och jag tror att fler miljöpartistiska väljare i Stockholm kommer att förstå att det ni har bidragit med den här mandatperioden är att bygga cykelvägar. Det är klart att det är en politisk fråga. Jag tycker inte att det är några som använder era cykelvägar, medan ni tycker det. Poängen är att även era miljöpartistiska väljare som vi träffar ute i de här områdena undrar var Miljöpartiet är någonstans – de har ju slagits för naturen tidigare, men nu bygger de bara cykelvägar, säger de. Varför, Martin, har ni inte satt ned foten och visat att ni är att räkna med?

Det verkar som om ert enda mål i Stockholms stad är att vara med och styra. Ni har styrt med Moderaterna och gänget, och ni har styrt med Socialdemokraterna och gänget. Ni verkar vara beredda att sälja er till högstbjudande, och det viktigaste är att ni får betalt i cykelfrågorna. Men att bevara träden och naturen, det lägger ni åt sidan och struntar i.

Anförande nr 146

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Rent konkreta hårda data: Tre naturreservat och tio biotopskyddsområden kommer att inrättas den här mandatperioden. Förra mandatperioden inrättades ytterligare naturreservat, och vi har

Yttranden 2026-02-16

gjort det hela tiden som vi har suttit i majoritet. Vi har suttit i majoritet sedan 2014, det är korrekt. Det är väldigt lätt att vara i opposition; det finns dagar när vi drömmer om oppositionstiden när man bara kan säga vad man vill.

Jag ska vara ovanligt transparent: De ärenden som vi driver och där vi står upp för naturvård och sådant ser ni inte. Det som ni ser är det som faktiskt presenteras. Med det sagt är det ändå väldigt många ärenden där vi gör omprövningar och står upp för det. Hammarbyskogen är ett exempel och även skogen vid Nackareservatet. Det är stora avvägningar.

Det är svårt att sitta i majoritet och lätt att sitta i opposition.

Anförande nr 147

G a b r i e l K r o o n (SD): Så är det, Martin, men det är du som sitter i majoritet och måste ta ansvar för dina handlingar. Vår roll är att blotta dina handlingar och vad du egentligen håller på med.

Ni skapar naturreservat på platser som ingen har pratat om att bebygga. Det är såklart bra med naturreservat, för nästa mandatperiod kanske Jan Valeskogs efterträdare får en ny idé om att bebygga en grön plätt, och då har vi ett naturreservat. Det räddar er från Socialdemokraterna på den platsen. Men samtidigt har vi en massa andra grön- och parkområden som ni passar på att bebygga i stället. Det här är symbolpolitik som Jan Valeskog har gett er: Ta ett naturreservat som vi ändå inte kommer att bygga i så att ni kan säga det till era väljare, och sedan tar vi alla de här park- och grönområdena som folk använder och bygger bostäder där i stället, för Miljöpartiet och Martin har fått några naturreservat som vi ändå inte hade tänkt att bebygga.

Det är verkligheten, och ni måste vara tydliga mot väljarna att ni har svikit era grundläggande ståndpunkter när det kommer till att bevara grönområden. Ni står mer för cykelvägar.

Anförande nr 148

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande, fullmäktige! Den rödgröna majoriteten har under den här mandatperioden arbetat systematiskt med att skydda värdefull natur. I kväll skulle det första naturreservatet, Ålstensskogen och Storskogen, inrättas. På tur står Majroskogen och Kyrkhamn/Riddersvik, och Fagersjöskogen och Bagisskogen håller på att utredas. Vi har redan inrättat fem biotopskyddsområden och fem till är ute på samråd.

Vi skyddar stadsnära natur av flera anledningar, dels för själva naturens och den biologiska mångfaldens skull, dels för de rekreativa värdena. Det här nya reservatet har båda delarna. Det är ett populärt område med värdefulla natur- och kulturmiljöer och skyhöga naturvärden. Det finns tall- och hållmarksskogar på höjderna, ekhagar i dalgångarna, naturliga gräsmarker och strandmiljöer vid Mälaren. Den totala ytan är 67 hektar varav 19 hektar vatten.

Yttranden 2026-02-16

Jag känner att den här debatten har sparat ur fullständigt. Vi pratar bara om det lilla området som vi nu har markanvisat till allmännyttan. Jag är såklart glad för att vi är eniga i fullmäktige om att det här reservatet ska bildas. Däremot är det väldigt beklagligt att oppositionen nu vill återremittera ärendet. Som flera redan har varit inne på utgör delområde 25 0,8 procent av reservatets markområde och har den näst lägsta av de fyra naturvärdesklasserna.

Det här handlar inte om naturvärdena utan om att inte ha allmännyttiga hyresrätter i Bromma. Det ska inte sprängas i Smedslätten, får man höra. Men det här är faktiskt ett av få byggprojekt av den här typen som vi har i Bromma. Vi som bor i söderort är vana vid förtätningar. De finns lite varstans i våra grönområden, inte minst på grund av Stockholmsförhandlingens bostadsåtaganden. Stockholm och stockholmarna behöver fler bostäder, och det behöver vi ha i hela staden, inklusive Bromma.

Återremissen är både sorglig och upprörande i sin orimlighet. Men demokratin ska ha sin gång, och därför yrkar jag ändå bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 149

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Ordförande! Det byggs inte så mycket i Bromma, sägs det från talarstolen. För tredje gången i dag kan jag berätta att bara några kilometer härifrån planeras det över 2 000 lägenheter, och jag tror att det finns ytterligare projekt med några tusen lägenheter i norra delen av Bromma.

Jag kommer tillbaka till det som Maria Mustonen för fram i sitt anförande: Varför är de så arga? Det är ju bara en liten del. De borde tona ned sig.

Det är för att det här är det principiellt första steget i er blandnings- och skövlingsstrategi för Stockholms grönområden, det som så tydligt har pekats ut av Socialdemokraterna. Vänstern är mer ärliga med vad de vill, medan Socialdemokraterna har försökt säga att de inte alls ska göra detta. Men här kommer det. Här kommer beviset på att er byggnadspolitik handlar om att riva upp Stockholms grönområden. Det här är det principiellt första steget. Det är därför motståndet i Bromma är så otroligt viktigt, för mer kommer att komma. Det är vad många är rädda för.

Anförande nr 150

M a r i a M u s t o n e n (V): De här två projekten i Bromma är ingenting jämfört med hur mycket man bygger i söderort även i grönområden. Det vore klädsamt att höra från Moderaterna när man bygger i våra riktiga ytterstadsområden, till exempel i Bredäng eller Järva, att det skulle vara motbjudande att bygga på något grönt där. Men det hör jag aldrig.

Vi vill bygga vid befintlig infrastruktur. Här är det Alviksvägen, och det står jag för. Vi vill inte bygga nya vägar genom skogen och skövla hela skogen. Vi bygger lite i utkanten, och det blir så himla mycket hallå om det. Vi håller på att inrätta fem naturreservat i Stockholm. Vi skyddar naturen och säkrar spridningssambanden.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 151

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag måste ändå ta replik när Maria säger att det här området inte har så stora naturvärden. Vi anser ju att vi ska kunna bygga hyresrätter i Bromma men i kollektivtrafiknära läge och inte precis i ett grönområde som har starka naturvärden, där det finns arter som behöver skyddas och som dessutom är entrén till ett nytt naturreservat. Det är inte att ta ansvar för helheten. Det är att välja den enklaste vägen framför den mest hållbara.

Vi vill gärna se fler hyresrätter i Bromma. Vi anser inte heller att Bromma är färdigbyggt. Men på just den här platsen som har starka naturvärden och som är skyddsvärd, just där väljer ni att lägga in ett antal hyresrätter. Det tycker vi inte är riktigt rätt, och det måste vi få tycka. Därför är det inte synd att det sker en återremiss – vi menar allvar med den.

Anförande nr 152

M a r i a M u s t o n e n (V): Det finns ju en ganska storskalig tennisanläggning bredvid, vilket ingen tycker är jobbigt på något sätt, och den vill man bygga ut. Det säger ganska mycket om prioriteringarna. Jag tycker i och för sig att idrott är bra, men tänk att det väcker så himla mycket ont blod att det blir allmännyttiga hyresrätter i Bromma! Vad är ni rädda för? Att ni skulle få en vänsterpartist som granne kanske? Det är den värsta skräck som finns!

Att man bygger hyresrätter där är bra även för Brommaborna. När man blir äldre orkar man kanske inte bo kvar i villan, och då kan man flytta till en hyresrätt i närheten. Unga kan flytta ut från villan till en hyresrätt när det är dags att påbörja sitt vuxenliv. Hyresrätter behövs i hela staden.

Anförande nr 153

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag tycker att Johan Paccamonti sa det bra: Det är inte så att det inte byggs lägenheter i Bromma just nu. Det är alltså över 2 000 lägenheter som håller på att byggas. Det har byggts i Äppelviken i Bromma. Det har tagits grönområden i anspråk för att bygga hus som stod klara nyligen.

Det som kanske frustrerar mig mest är att jag inte känner att ni har någon förståelse för just det här området. Det är som om ni har tittat på en karta över Stockholm, sett en grönyta och tänkt att här finns en liten grönyta, här kan vi smälla upp lite, här kan vi bygga, men utan att titta på det specifika området och vad det innebär.

Jag ska dock också säga att jag inte skäms över att vara emot byggnation av nya lägenheter i det här området, oavsett om det skulle handla om bostadsrätter eller allmännyttiga hyresrätter. Jag tycker nämligen att grönområdena är värda att försvara. Vi har tagit så mycket i anspråk redan. Bevara de grönytor som finns kvar!

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 154

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Vi inrättar alltså ett naturreservat på 67 hektar. Det är vad det handlar om. I jämförelse med 2 000 bostäder på gång i Bromma ska vi i söderort bygga 45 000 bara utifrån Stockholmsförhandlingen. Lyssna på det!

Jag tycker att det är lite raljerande mot våra förvaltningar som faktiskt har utrett det här naturreservatet att säga att vi inte vet någonting om området. Allting är utrett. Det finns bra underlag från de tre förvaltningar som har varit inblandade i det här. Vi behöver inte personligen besöka precis alla områden för att kunna fatta bra beslut. Vi måste kunna lita på att vi får bra underlag från våra förvaltningar.

Anförande nr 155

H a n n a W i s t r a n d (L): Ni har redan hört att arbetet med att skydda fler grönområden inleddes redan förra mandatperioden av den blågröna majoriteten. Det är välkommet att det har gått vidare, vilket säkert är tack vare Miljöpartiet, så det tackar jag för. Skyddet måste dock tas på allvar och inte urholkas genom ogenomtänkta exploateringar.

Jag är lokal fritidspolitiker i Bromma, och jag har träffat flera olika aktörer för att diskutera gränsdragningen för naturreservatet. Gränsen har nu dragits så att man kan få plats med en femvånings monolit mitt i villaområdet. Det är ett stort ingrepp i entrén till naturreservatet. Värdefulla bryn försvinner, och naturvärdena minskar. Jag är förvånad över att ingen har nämnt det tidigare, men det här går även emot stadens egen småhus- och villastrategi, som betonar varsamhet i områden med tydlig villakarakter och kulturhistoriska värden, något som man verkligen borde anse att trädgårdsstaden besitter. Det är motsägelsefullt att tala om stärkt naturskydd och samtidigt anvisa mark för bebyggelse precis vid reservatgränsen innan man ens har fattat beslut om det.

Jag har drivit den här frågan sedan 2018 när samma majoritet ville bygga flera punkthus på Solviksängen och på samma anvisade yta längs Alviksvägen. Då var Miljöpartiet ståndaktiga och hjälpte till att fälla det förslaget, och det tackar vi också för. Vi behöver både bostäder och bevarade naturvärden, men besluten måste hänga ihop och ta hänsyn till helheten.

I arbetet med det här långa, mångåriga projektet vill jag också tacka alla de lokala organisationer som jag har fört dialog med, som Västerleds Trädgårdsstadsförening, Bevara Bromma Grönt med flera. Ni gör alla skillnad!

Jag vill också komma med några rättelser. Tidigare här sa man att det bara fanns ett visst antal bostäder i flerbostadshus, men det finns alltså 465 bostäder i flerbostadshus i Smedslätten. Det finns 516 småhus. Någon sa tidigare att det här inte är något stort område, men det är ett jättestort berg som man ska spränga bort. Det är flera andra projekt i Traneberg som har samma karakter: en liten yta där mycket berg och naturvärden kommer att försvinna för exakt samma sorts projekt. Dem är vi också emot. Därför vill vi begära återremiss av det här ärendet.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 156

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande, ledamöter! Jag får be om ursäkt för att jag förlänger debatten; jag är tydligen den sista debattören.

Under de år som jag har suttit i stadsbyggnadsnämnden som ersättare har jag noterat att många skyddsområden har inrättats; 14–15 stycken, säger ni, och det stämmer. Men vad jag också har noterat är att Vänstern och Miljöpartiet verkar använda detta som ett alibi för att bygga i andra grönområden. Om man träffar medborgargrupper som kritiserar Branterna eller liknande säger ni att jo, men vi har ju ett naturskyddsområde några kilometer bort. Men det hjälper inte dem som man bygger i närheten av.

När man ser på just detta projekt visar man att det var ett alibi, för här har ni dessutom varit så smarta att ni har tagit bort vissa delar, område 25, för att man ska kunna bygga hus just där. Visst, 99,2 procent är bevarat, vilket i och för sig inte betyder någonting, för har man någon gång observerat en solförmörkelse vet man att 99,2 procent är fullt dagsljus. Det är 100 procent som behövs för att det ska bli någonting, och samma sak gäller egentligen i en skyddad skog. Börjar man bygga där börjar det förstöras, och människorna rasar nu runt det huset.

Huset som ska byggas kommer att avgränsa Smedslätten från skogen. Huset må vara bara dessa 0,8 procent, men gårdsmarken kommer att tränga in på området, så det är en mycket större del av skogen som förbrukas än vad ni säger. Jag har också hört att ni har kritik mot de borgerliga partierna för att de säger nej till detta fast de godkänner på andra ställen. Jag kan inte hålla med om det. Jag tycker nog att de borgerliga genomgående har varit mycket försiktiga med att bygga i grönområden. Jag kan också säga att vi alltid har varit emot att man förtätar och bygger i grönområden. Därför har vi också stöttat att man ska skydda även detta område. Vi stöder inte att man ska bygga i det.

Jag yrkar bifall till vår reservation. Vi kan även ställa oss bakom återremitteringen som allianspartierna föreslår.

Yttranden 2026-02-16

§ 20 Mer relevant än någonsin – biblioteksplan för Stockholms stad

Anförande nr 157

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är ett lagstadgat krav för en kommun att ha ett bibliotek, och i Stockholms stad har vi 40 bibliotek. Jag brukar med viss fog påstå att få saker är så populära som just bibliotek. Förra lördagen invigde jag ett nyrenoverat bibliotek i fin 50-talistisk retrostil i Gröndal, ett litet bibliotek med lite av vardagsrumskänsla. Efter att jag beskrivit planen att få till ett större så kallat nodbibliotek i Liljeholmen frågade en av deltagarna oroligt om det här lilla biblioteket då måste stänga. Men den bärande idén i det som utvecklingen av biblioteken i Stockholm syftar till är att varje stadsdel ska ha ett större nodbibliotek med generösare öppettider, och dessa ska kompletteras med mindre, mer lokala bibliotek. Så nej, det finns inte någon plan att stänga biblioteket i Gröndal. Tvärtom har nu även Gröndal gått och blivit ett meröppet bibliotek, vilket är mycket uppskattat av besökarna.

Med det lagstadgade kravet att ha ett bibliotek i kommunen följer även att producera en biblioteksplan ungefär vart fjärde år. Denna biblioteksplan bygger vidare på den förra. Jag vill understryka för och även lugna delar av en orolig opposition att arbetet fortskrider och utvecklas. Öppettiderna har ökat. Meröppet fortsätter att hitta nya bibliotek. På tider när biblioteket har stängt pågår nu aktiviteter för barn och unga, nu senast även, på begäran, reserverade tider för familjer med NPF-barn.

Den senaste renoveringen i Gröndal, som jag inledde med, är också ett exempel på hur biblioteken har fortsatt sitt arbete med att skapa trygga rum genom sin fysiska utformning. I den verksamhetsberättelse som kulturnämnden kommer att anta i morgon kan man bland annat läsa att under 2025 har samtliga bibliotek genomfört lovverksamheter, och på Järva har man haft aktiviteter för barn varje helg. Aktiviteter för barn och unga har ökat med 31 procent. Deltagande barn har ökat med 35 procent, trots att barnkullarna minskar. Mest förvånande är kanske att utlånen har ökat med 12 procent, trots att det stora biblioteket på Sveavägen, Stockholms i särklass mest besökta bibliotek, är stängt för renovering.

En biblioteksplan anger de stora riktlinjerna och målen. Stadsbiblioteket levererar därutöver varje år en verksamhetsplan som beskriver hur vi ska fullfölja och nå de här målen. Jag är stolt över det arbete som Stockholms stadsbibliotek gör på såväl ett strategiskt övergripande plan som på varje bibliotek, varje dag.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 158

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi i Centerpartiet vill att Stockholms bibliotek ska utvecklas till öppna, trygga och inbjudande miljöer för alla, oavsett var i staden man bor. Våra bibliotek ska vara rofyllda mötesplatser som främjar gemenskap, bildning, kunskap och läslust. Bibliotek

Yttranden 2026-02-16

ska finnas på attraktiva platser där stockholmarna bor, och nya bibliotek ska öppnas i takt med att staden växer. Öppettiderna ska vara generösa.

Tyvärr har vi under den här mandatperioden sett hur öppettider har begränsats av regler om dygnsvila, i kombination med politiska krav på heltid för all personal. Vi är inte emot regler om dygnsvila, men när det paras med en överideologi om heltidskravet blir det ganska olyckligt och obegripligt. Flexibiliteten försvinner och tillgängligheten blir sämre för stockholmarna.

Den nya biblioteksplanen innebär i huvudsak bara en uppdatering av den plan som vi tog fram, och jag vill såklart tolka det som någonting positivt att det finns en bred överenskommelse om att utveckla våra bibliotek. Jag vill ändå höja ett varningens finger, för när omvärlden förändras så fort som den gör nu med krig, artificiell intelligens och fake news behöver även våra bibliotek utvecklas till en viktig motkraft. Där hade vi kunnat flytta fram positionerna ännu mer.

Vi vill att biblioteken ska fungera som lokala kulturnoder. Därför bör våra bibliotek införa förtroendeöppet. Vi har hört mycket om meröppet, men att införa förtroendeöppet är något som Stockholm fortfarande inte har gjort. Då kan föreningslivet använda och hålla biblioteken öppna utanför ordinarie öppettider. I Centerpartiets budgetreservation för 2026 satsar vi 3 miljoner kronor mer på utvecklingsarbetet kring förtroendeöppet men också på förlängda öppettider på våra bibliotek i Stockholms stad. Vi anser att våra bibliotek också ska vara de där mötesplatserna som man längtar till efter att bibliotekspersonalen har gått hem. Det handlar inte om att dra ned på den bemannade öppettiden utan om att nyttja stadens lokaler mer effektivt.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 159

Borgarrådet B o u c h e r (V): Vad kul att jag håller med dig om nästan precis allting! Vi har ju ökat öppettiderna med 70 timmar. Vi har också projekterat och budgeterat för ett fortsatt arbete med ökade öppettider.

Det jag hade tänkt att säga till dig och som du själv sa är ni ska vara stolta. Den stora förändringen av biblioteksplanen skedde ju under den förra mandatperioden. Då gavs vissa riktlinjer. Att hålla på och förändra det en gång till eller göra revolution på det skulle bara sinka det arbete som faktiskt fortfarande utvecklas utifrån den förra planen. Nu skärper vi och utvecklar det, och som jag sa i mitt inlägg har vi också verksamhetsplaner. Mycket av det du tar upp är saker som vi jobbar med.

Anförande nr 160

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Torun Boucher! Jag är ju stolt. Jag tolkar det som att det finns en bred överenskommelse här i fullmäktigesalen om att våra bibliotek är viktiga och centrala för bildning, lärande och litteratur.

Yttranden 2026-02-16

Det har ändå under mandatperioden funnits lite gupp på vägen när det gäller just reglerna kring dygnsvila och heltidskravet som ni lade in. Det var svårt för personalen under en del av mandatperioden att verkligen uppfylla både dessa krav. Jag vill också understryka att flexibiliteten för öppettiderna blir sämre när man gör på det sättet.

Vi är överens om mycket, men jag tycker att det är synd att Stockholms stad inte klarar av att införa förtroendeöppet på våra bibliotek. Det gjorde vi inte under min tid och inte heller under din tid som kulturborgarråd. Det borde vi ha förtjänat, för då skulle våra bibliotek också kunna vara de här lokala kulturnoderna i närsamhället.

Anförande nr 161

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande, fullmäktige! I kväll ska vi besluta om en ny biblioteksplan för stockholmarna, en plan som tar sin riktning från bokryggar till levande litteratur.

För mig och Liberalerna är biblioteken inte en verksamhet bland andra utan en idé – en liberal idé om fri tillgång till kunskap, om bildning som grund för självständighet och om möjligheten att växa oavsett bakgrund, plånbok eller livssituation. Stockholm växer, och i en stad som växer och förändras bibliotekens roll ännu viktigare. När Stockholms stadsbibliotek har lyssnat på stockholmarna i samtal, intervjuer och möten har svaret varit entydigt: Biblioteken betyder oerhört mycket för stockholmarna.

Biblioteken är en plats för återhämtning, eftertanke och minnen men också en mötesplats som öppnar dörrar och skapar mening. Bibblan är stockholmarnas vardagsrum. Det är trygga rum i en orolig tid. Det är en plats för läsning, språk och lärande. Det är en mötesplats där olika perspektiv ryms sida vid sida utan krav, utan avgifter och utan pekpinnar. Att vi i Stockholm har ett starkt nät av bibliotek – stora och små fysiska och digitala, uppsökande och lokala – är inget vi ska ta för givet. 5 miljoner besök om året, miljontals digitala användare, tusentals aktiviteter – det är ett enormt förtroende vi har fått från stockholmarna, ett förtroende som förpliktar.

Den biblioteksplan som vi nu ska anta balanserar det liberala kärnvärdet fri tillgång till kunskap med nödvändig förnyelse. Den pekar ut riktningen framåt och slår fast vad biblioteken ska vara, samtidigt som den lämnar utrymme för professionen att forma hur detta ska göras. Biblioteksplanen bygger på en bred insamling av synpunkter av användare, icke-användare, medarbetare, samarbetspartner och politiker från både majoritet och opposition. Det skapar i bästa fall en hållbarhet över flera mandatperioder. Liberalerna står bakom den här planen, inte för att allt är färdigt utan för att bibliotek alltid måste vara i rörelse – precis som det fria samhället.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 162

L i s a C a r l b o m (MP): Ordförande! Vi lever i en tid av stora prövningar. Klimatkrisen fördjupas. Den ekonomiska ojämlikheten ökar. Den demokratiska tillbakagången i världen märks också här hemma i form av desinformation, polarisering och minskad tillit. I det läget måste vi ställa om och hålla ihop. För oss i

Yttranden 2026-02-16

Miljöpartiet är det självklart att Stockholm ska vara en stad som leder klimatomställningen, som försvarar demokratin och som minskar klyftorna. Stockholm ska vara en stad där varje barn får växa upp med framtidstro, där kulturen är tillgänglig för alla och där det offentliga rummet är starkare än de kommersiella krafterna. Biblioteken är en av de tydligaste symbolerna för just det samhället.

När trygghet debatteras här i kommunfullmäktige talas det ofta om ordningsvakter och kameror. Men trygghet är också en plats där du får vara utan att betala, en plats där du som delar rum med tre syskon kan läsa dina läxor, en plats där du kan få hjälp att förstå myndighetsbrev, en plats där du kan söka kunskap utan att någon talar om för dig vad du ska tycka. Det är därför biblioteken inte är en kostnadspost utan en demokratisk investering. I en tid av AI, hybridkrig och informationspåverkan är tillgången till trovärdig kunskap en del av vårt civila försvar. Att människor lär sig källkritik och möter olika perspektiv är grundbultar i ett öppet samhälle.

I dag antar vi den nya biblioteksplanen för Stockholms stad med titeln *Mer relevant än någonsin*. I och med den kommer vi att stärka bibliotekens roll som samhällsviktig verksamhet, säkerställa att biblioteken finns i hela staden och prioritera barn och unga så att läsfrämjande och språkutveckling når dem som behöver det mest. Vi kommer också att fortsätta arbetet med en universell utformning så att nationella minoriteter, personer med funktionsnedsättning och personer med annat modersmål än svenska verkligen inkluderas, inte bara i ord utan även i praktiken.

Stockholm växer. Vi vill bygga en stad som är grön, jämlik och levande – inte bara rik på kvadratmetrar utan också rik på möjligheter. När vi investerar i bibliotek investerar vi i social hållbarhet, förebygger utanförskap och arbetar för integrationen och alla människors lika värde oavsett ursprung. I en stad där allt fler dörrar öppnas med bankkort eller abonnemang och där nattklubbarna släpper in besökare efter hudfärg är biblioteken en plats där alla är välkomna utan att betala. Därför bifaller jag kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 163

A l m a C a r l s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Biblioteken är en fantastisk plats. Att kunna få tillgång till böcker från hela världen, skriva ut, lyssna på författarsamtal och hitta en ny favoritförfattare är en stor sak.

I stadens nya biblioteksplan bygger vi vidare på en stabil organisation som ger stockholmarna ett tillgängligt och nära stadsbibliotek med både bredd och spets. Genom en gemensam boksamling får vi också en mer effektiv organisation och en bättre tillgänglighet för alla stockholmare.

Det här är en biblioteksplan som fortsätter att utveckla bibliotekens roll i en föränderlig tid, både som en läsfrämjande mötesplats och också som samhällsservice – för vem har egentligen en skrivare som fungerar felfritt hemma nu för tiden?

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 164

Kristina Lutz (M): Ordförande, ledamöter, åhörare! *Mer relevant än någonsin* tycker jag är en fantastisk titel på den nya biblioteksplanen, för det är precis så det är. Bibliotek har i alla tider, så länge de har funnits, varit relevanta, men som flera tidigare talare har pratat om har de kanske en extra betydelse just nu i den omvärld som vi lever i.

För oss moderater är det otroligt viktigt att väcka barns och ungas läslust och lust till bildning. Vi ser sjunkande läsresultat. Det kanske är bibliotekens viktigaste uppdrag, men biblioteken har väldigt många fler. Det här är tredje gången som jag är med och tar fram en biblioteksplan, och jag vill framför allt tacka förvaltningen, alla bibliotekarier och stadsbibliotekarien som har gjort ett enormt jobb med att förankra det här med så många aktörer som möjligt. Vi politiker och folk ute i verksamheterna har fått vara med och diskutera fram planen.

Den förra planen innebar en ganska stor förändring. Här är det lite mindre av förändringar men ändå några kliv framåt. För oss är det självklart att biblioteken ska vara tillgängliga, trygga och trevliga platser för alla stockholmare. Det är därför vi gör speciella satsningar i vår budget, som vi diskuterade under budgetdebatten, framför allt satsningar på barn och unga. Biblioteken är också en mycket viktig plats för många äldre.

Det här är ett steg i rätt riktning, och därför har vi ingen reservation utan skriver i stället ett särskilt utlåtande. Vi skulle gärna vilja se ännu fler öppettider på stadens bibliotek för att de ska vara tillgängliga när folk faktiskt har tid sena kvällar och gärna nätter. Vi har väckt en motion om det: nattöppna bibliotek, just för att fler ska ha tillgång till biblioteken, även de som kanske jobbar nio till fem och har barn. Därför skulle vi gärna vilja titta på möjligheten att ta fram flera nya bibliotekstjänster och, som vi har föreslagit tidigare, nya typer av kulturupplevelser även på biblioteken.

Den här planen är som sagt ett steg i rätt riktning. Den är jättebra, och jag är stolt och nöjd över att jag fick vara med och ta fram det stora steget under förra mandatperioden. Det bygger vi nu vidare på, och jag hoppas återigen att det inte blir några jättestora förändringar. Jag är glad att det här har hållit över tid, men nästa gång ska vi ha fler och större visioner.

Yttranden 2026-02-16

§ 21 Reviderat genomförandebeslut för projekt Sankt Eriksbron – broreparationer och cykelåtgärd

Anförande nr 165

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och fullmäktige! Sankt Eriksbron är en av de där länkarna i Stockholm som man lätt tar för givna ända tills de inte fungerar. Bron byggdes 1937 och kompletterades med en underliggande del för tunnelbanan i början av 50-talet. Den är cirka 230 meter lång och binder ihop Kungsholmen med Norrmalm och Vasastan. Den fungerar dessutom i praktiken som ett tak över gröna linjen mellan Sankt Eriksplan och Fridhemsplan. Det här är alltså inte bara en bro för bilar eller en bro för cyklar. Det är en av stadens mest belastade passager för alla trafikslag. Trafikmätningarna visar att ungefär 12 000 gående, 10 000 cyklister, 19 000 motorfordon och dessutom 19 000 bussresenärer använder den här bron per dygn.

Samtidigt vet vi att våra konstruktioner slits. För att förlänga deras livslängd behöver vi underhålla dem löpande. Den här bron har sedan lång tid tillbaka ett renoveringsbehov kopplat till de ändtvärbalkar som går över tunnelbanan. De har inte målats om sedan 1937. När man undersökt skicket har man konstaterat att det skett korrosion. Fyra till fem millimeter stål har rostat bort. Det här är en kritisk skada som behöver åtgärdas för att säkra brons funktion och inte begränsa möjligheterna för alla dem som färdas över den.

I april 2024 fattades det ett beslut i trafiknämnden om att genomföra en renovering och samtidigt passa på att göra en del förbättringar för att de cykelbanor som går längs bron ska uppnå av staden beslutade standarder. Vi vet att många har börjat cykla – det har skett en dubblering de senaste åren. Vi vet också att många som väljer att inte cykla eller som börjar cykla men inte fortsätter hejdas av att det är för smalt; man upplever att det är för trångt på cykelbanorna. Därför är det en klok samordning med renoveringen att man också satsar på cykeln och breddar cykelbanorna. Det gör att man minskar dubbelarbetet. Man kan dela de kostnader som finns kopplat till avstängningar och korta ned den tidsperiod då bron behöver vara avstängd.

Det har dock skett en förändring sedan det fattades beslut om det här i trafiknämnden. När det gick ut på upphandling kom det nämligen inte in något anbud som höll sig inom den beslutade budgeten. Därför har vi behövt se över projektet. Vi har konstaterat att det med anledning av komplexiteten i projektet – det ligger nära tunnelbanan – och att man vill stänga av bron under så kort tid som möjligt är motiverat att, som vi gör nu, gå fram med ett större projekt med en högre budget.

Vi ska hålla i våra resurser, och vi blir hela tiden bättre på att kalkylera det oförutsägbara. Men i det här fallet har vi konstaterat att det inte räckte, trots den riskreserv och det påslag som man ursprungligen hade. Det är tur att vi konstaterar det i det här skedet, så att vi helt enkelt kan anpassa projektet efter dess komplexitet. Tidsplanen behöver skjutas fram. Entreprenaden ska påbörjas 2026 och avslutas 2028. Den delas upp i ett antal olika etapper för att arbetet ska kunna skötas och avstängningen bli så liten som möjligt.

Yttranden 2026-02-16

Ordförande! Det här är ett ärende om att ta ansvar för det som bokstavligen håller ihop Stockholm. Vi ska göra det på ett sätt som minimerar störningarna, förbättrar trafiksäkerheten och ger oss en bro som håller längre. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 166

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi ska nu besluta om både renovering av Sankt Eriksbron och en breddning av de alltför smala cykelbanorna. Jag vill passa på att redan från början yrka bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Vi hörde hur trafikborgarrådet pratade om att bron har funnits ända sedan 30-talet och haft en oerhört viktig funktion. Jag tänkte gå tillbaka till hur länge cykelbanorna har funnits där: i 25 år. Beslutet om att bygga cykelbanor på Sankt Eriksbron över huvud taget drevs igenom av en borgerlig majoritet för 25 år sedan. Efter viss övertalning fick jag med mig samtliga partier inom den borgerliga majoriteten. De enda som röstade nej till de här cykelbanorna på den tiden var Socialdemokraterna. Deras mantra då var att cyklister skulle vara på parallellgator. Riktigt hur de fick ihop det med en bro förstod jag inte då heller. Men det gläder mig väldigt mycket att vi i dag har en mycket bredare enighet om att de här cykelbanorna behöver vara bredare.

Vi i Centerpartiet är förstas också bekymrade över de allt högre kostnaderna för själva broreparationen. Men jag vill verkligen trycka på att cykelbanans del av kostnaden i samband med broreparationen är väldigt liten. Precis som trafikborgarrådet var inne på är det väldigt bra att det här görs samtidigt, för breddningen av cykelbanorna från 1,5 meter till 2,25 meter behövs. Jag tyckte att de var lite för smala redan när vi byggde dem för 25 år sedan. Det är i dag lite farligt att cykla om någon på de här smala cykelbanorna. Breddningen kommer att göra det möjligt att cykla om någon utan att det känns farligt eller nervöst när man gör det.

Vi fick de här cykelbanorna byggda för 25 år sedan, och det är när man får cykelbanor byggda som cykeltrafiken ökar – det är då cyklisterna kommer. Vi hörde de imponerande siffrorna – det är 10 000 cyklister per dygn. Det var det verkligen inte för 25 år sedan – det var kanske en tredjedel av det då. Det är tack vare att vi byggde cykelbanor då som det finns fler cykelbanor nu. Breddningen av de här cykelbanorna kommer att möjliggöra att ännu fler lockas att ta sig fram med cykel i Stockholm. Det är vi i Centerpartiet mycket glada över och nöjda med.

Anförande nr 167

A n d e r s L i n d m a n (SD): Tack för ordet! Det här ärendet handlar som bekant om bland annat underhållsreparationer av Sankt Eriksbron. Det är inga konstigheter med det – det är självklart. Sverigedemokraterna står givetvis bakom att vi ska investera och reinvestera i vår viktiga infrastruktur.

Men tyvärr har kostnaderna ökat väldigt markant i det här projektet. Vi instämmer i stadsledningskontorets kritik avseende de här kostnadsökningarna. Vi vill helt enkelt

Yttranden 2026-02-16

se bättre styrning, bättre kostnadskontroll, bättre projektförståelse, bättre planering och så vidare.

Sankt Eriksgatan är en viktig länk mellan Norrtull och Kungsholmen. Den är väldigt viktig för motortrafiken, och vi anser också att just motortrafiken bör vara prioriterad där. Som det är i dag bygger vi cykelbanor på Sankt Eriksgatan, vilket gör att körfält försvinner, körfält smalas av och så vidare, vilket är negativt för trafikflödena.

Sankt Eriksbron är ju en del av Sankt Eriksgatan. I samband med de här reparationerna vill man nu bredda cykelbanorna. Men de cykelbanor som redan finns går det ju alldeles utmärkt att cykla på. 15 procent av den totala projektkostnaden står cykelbanorna för. Vi tycker att det är onödigt. De här pengarna kan användas till något annat. Hör och häpna – vi har i den här staden annat att investera i, som äldreomsorg, barnomsorg, skola och så vidare. Därför yrkar jag bifall till vår reservation i trafiknämnden.

Anförande nr 168

S v a n t e L i n u s s o n (C): Jag måste ställa en fråga till Sverigedemokraterna. 15 procent av kostnaden är väldigt lite, tycker jag. Hur lite tycker ni i Sverigedemokraterna att cyklisterna är värda? Det är ju rätt många stockholmare som är cyklist. Är de inte värda några pengar alls i Sverigedemokraternas Stockholm?

Anförande nr 169

A n d e r s L i n d m a n (SD): Jo, det är klart. Jag cyklar själv väldigt mycket. De är värda väldigt mycket. Men allting handlar som bekant om prioriteringar. Nu ska vi inte prata siffror i det här ärendet, men 15 procent innebär ett antal miljoner. Projekten för cykelinvesteringarna ser vi överallt. På totalen blir det väldigt mycket pengar i Stockholms budget som går till cykel. Vi tycker att det i många fall är onödiga investeringar. Vi kunde ha satsat de pengarna bättre på annat, som exempelvis skola, barnomsorg och så vidare.

Anförande nr 170

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Moderaterna är framför allt oroade över de skenande kostnaderna för renoveringen av Sankt Eriksbron. Det här är ju inget unikt, utan det är även många andra större projekt där kostnadskontrollen sviker. Det är ett alarmerande mönster. Utifrån denna oro – kortfattat – har vi vårt särskilda yrkande. Jag yrkar bifall till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i kommunstyrelsen kopplat till att vi behöver en garanti för att projektet inte fördyras ytterligare.

Anförande nr 171

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Stockholm är en stad med vatten och öar. Det är därför vi älskar Stockholm. Det är en stor del av förtjusningen. Men det innebär också många broar. Sankt Eriksbron är inte den enda bro som behöver lagas i Stockholm. Som Lars Strömgren var inne på ganska detaljerat måste det göras. Bron

Yttranden 2026-02-16

har många år på nacken. Man passar på att bredda cykelbanan så att den håller den standard som vi har kommit överens om och håller bättre ihop med resten av sträckan, där vi också gör investeringar i bredare cykelbana.

Vi i majoriteten tycker också att den här fördyringen är väldigt olycklig och förskräcklig. Vi är inte nöjda med att det blev så här. Det har redan vidtagits åtgärder hos trafikkontoret. Till exempel har man anskaffat ett bättre kalkylverktyg som kommer att leda till att vi inte får sådana här fördyringar i framtiden. Bättre kostnadskontroll och investeringsstyrning är prioriterat för vår majoritet. Jag skulle inte säga att det är ett mönster, som Dennis Wedin var inne på, att alla investeringar skulle bli dyrare. Vi har på sistone haft flera olika investeringsprojekt i trafikinämnden där investeringarna faktiskt blivit billigare när man gått från inriktningsbeslut till genomförandebeslut. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 172

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 173

M a r i a M u s t o n e n (V): Eftersom jag nu får kontrareplik kan jag säga att det är viktigt i en demokrati att olika partier får lägga fram sina förslag till beslut.

Yttranden 2026-02-16

§ 22 Genomförandebeslut för projekt Ny 11-spels konstgräsplan samt kompletterande omklädnings- och servicefunktioner på Gubbängens sportfält, del av Gubbängen 1:1

Anförande nr 174

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Centerpartiet välkomnar att det nu kommer en ny elvaspelsplan med tillhörande servicehus på plats på Gubbängens sportfält. Det är ett viktigt och efterlängtat besked. För Hammarby IF, som under lång tid efterfrågat fler planer, innebär detta bättre förutsättningar för att bedriva verksamheten. För elitfotbollen i Stockholm är det här ett steg i rätt riktning. Stockholm ska vara en stad där våra elitlag kan utvecklas.

Ordförande! Vi får dock inte fastna i att bara prata om elitidrott. Det här är också en sorts sminkad gris. Vänsterstyrets fyra år har varit fyra förlorade år för Stockholmsidrotten. I Socialdemokraternas Stockholm lovar man brett och håller tunt. Det mesta blir försenat eller bortprioriterat på grund av demografiprognoser.

Sanningen är att vi har en akut planbrist i Stockholm. Barn och unga nekas träningstider. Föreningar tvingas säga nej till nya medlemmar, och köerna växer. Det duger inte i en stad som borde vara ledande i idrotts- och föreningsliv. Därför har vi i Centerpartiet i vår budget satsat 240 miljoner mer än styret på idrottsinvesteringar både förra året och detta år. Vi är beredda att prioritera idrotten högre, för vi vet vilken skillnad den gör.

Vi menar att staden också måste våga tänka nytt. I en växande stad räcker det inte att bygga som vi alltid har gjort. Vi driver på för att fler innovativa ytor ska kunna användas för idrott, med planer på vatten, på tak och under jord. Det som låter djärvt i dag kan vara självklart i morgon. Vi har dessutom föreslagit elva nya elvaspelsplaner runt om i staden och ett idrottskluster på Sjöängen som kan samla verksamheter och skapa synergier.

Det handlar om att planera långsiktigt. Stockholms stad ska vara en stad där barn får plats att spela, där föreningar får växa och där både bredd och elit får de förutsättningar som de förtjänar. Centerpartiet kommer att fortsätta att driva på för fler planer, smartare lösningar och större satsningar på idrotten i hela vår stad. Därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 175

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Du började bra i ditt anförande, Jonas Naddebo, men sedan lät du otroligt negativ. Vad var det nu du sa – föreningar kan inte idrotta och så vidare. Den där bilden stämmer inte. Jag tycker faktiskt att du många gånger har vettiga saker att säga. Men många gånger ger du i dina beskrivningar en otroligt överdriven bild av ett Stockholm som håller på att gå under. Det stämmer ju inte. Man kan faktiskt kritisera ett ärende på ett sjyst sätt och lyfta fram vad man vill i sitt parti, men du är väldigt ofta otroligt kritisk när det gäller idrotten. Den bilden överensstämmer inte med verkligheten, Jonas. Jag tycker faktiskt att du borde vara lite mer nyanserad.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 176

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Om man sitter i majoritet ska man också vara beredd att bli granskad. Jag inledde med att säga att den här elvaspelsplanen för elitidrott är väldigt välkommen och utgör ett väldigt viktigt inspel, Hassan Jama. Men om vi bara skulle se på när ni försenar och bortprioriterar viktiga idrottsanläggningar och säger att det ser bra ut skulle vi bedriva en ganska dålig oppositionspolitik.

Du sitter ju i idrottsnämnden och får ta del av rapporterna om hur mycket era projekt blir försenade. Varenda gång vi ställer frågan hur det går med idrottsinvesteringarna får vi reda på att det antingen blir dyrare eller blir mer försenat. Det måste jag tala om här i kommunfullmäktige, så att stockholmarna förstår att det blir förseningar i nästan alla idrottsinvesteringar när Socialdemokraterna styr tillsammans med Vänstern.

Anförande nr 177

H a n n a W i s t r a n d (L): Liberalerna anser att det är positivt med möjlighet att teckna långsiktiga avtal med föreningar. Men det förutsätter likabehandling. Vi anser att alla föreningar ska kunna teckna långa avtal. I det här ärendet ges en förening möjlighet till ett långt avtal, medan andra föreningar har fått sina avtal uppsagda med hänvisning till att staden inte tecknar långsiktiga avtal. Det här är majoritetens idrottspolitik. Den är inkonsekvent, ojämlig och dålig för idrotten i Stockholm.

Det här är ett tydligt elitsatsande projekt inom fotboll vad gäller standard, prioriteringar och långsiktighet. Det är bra – elitsatsningar behövs verkligen i Stockholm. Men trots det redovisas det här projektet främst som en generell kapacitetsökning, vilket är lite märkligt. Elit ska inte döljas. Elit ska redovisas öppet och transparent, för Stockholm ska vara en stark idrottsstad där elit och bredd utvecklas tillsammans. Elitidrotten är viktig för stadens attraktionskraft och skapar viktiga förebilder för våra unga.

Det saknas tillräckliga analyser av konsekvenserna för rugbyverksamheten samt för Tallkrogens IF och breddidrotten i stort. Det finns en påtaglig risk att etablerade mindre föreningar trängs undan utan tydliga ersättningslösningar. På så sätt saknar ärendet helhetsperspektiv. Det saknas ett samlat resonemang om balansen mellan elit och bredd, om hur olika idrotter ska samexistera samt om hur långsiktigt rättvisa villkor för föreningslivet på Gubbängens sportfält ska säkerställas. Det är väldigt positivt att låta föreningar teckna långsiktiga avtal och att elitverksamhet kan bedrivas i Stockholm. Men det här ärendet brister i likabehandlingen av föreningar samt saknar transparens vad gäller elitsatsningarna och helhetssynen på idrottsverksamheten på Gubbängens sportfält.

Anförande nr 178

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande och fullmäktige! Som tillfällig ordförande i idrottsnämnden känner jag mig rätt glad över att ha möjlighet att gå upp i talarstolen i det här ärendet också. Ordinarie ordförande Maria-Elsa Salvo är på föräldraledighet. Jag gör mitt andra inspel i idrottsnämnden. Jag blir lite fascinerad över hur många som

Yttranden 2026-02-16

går upp i talarstolen och pratar positivt om själva ärendet men sedan på något sätt försöker dra upp en ny budgetdebatt som handlar om hela Stockholms idrottsarbete.

Gubbängsfältet är redan i dag en samlingsplats för olika idrotter och föreningar. I och med detta genomförandebeslut bidrar vi till att stärka platsen som en central mötespunkt för idrott och rekreation. Det är glädjande att vi nu bygger ut möjligheterna att idrotta och spela fotboll i Stockholm och specifikt söderort. Inom ramen för detta projekt uppförs bland annat ett nytt servicehus som byggs ihop med det befintliga. De nya byggnadsdelarna kommer till exempel att innehålla omklädningsrum, kafé, verksamhetsytor, teorirum samt driftsutrymmen. En del av byggnadens funktioner, såsom kaféet, kommer att kunna nyttjas av alla föreningar som bedriver verksamhet på anläggningen. Andra funktioner blir specifikt dedikerade till fotboll respektive rugby. Den nya konstgräsplanen ska förses med värmeslingor, vilket möjliggör utökat nyttjande vintertid. Parallellt pågår även ett separat arbete med att förse den befintliga B-planen för rugby på Gubbängens sportfält med nytt konstgräs i syfte att öka antalet möjliga verksamhetstimmar.

Detta beslut innebär också att ett hyresavtal tecknas med Hammarby IF Fotboll. Föreningen ska hyra delar av den nya byggnaden, och byggnadens utformning har därför delvis tagits fram i dialog med Hammarby. Föreningen planerar att förlägga en stor del av sin verksamhet till den nya fotbollsplanen. Allt tidsfördelning på denna sker enligt idrottsnämndens fördelningsprinciper. Den kontinuerliga dialogen med aktiva föreningar på platsen är viktig både under och efter byggnationstiden. Detta gäller särskilt för Eken Cup, som även fortsatt ska kunna bedriva evenemang på Gubbängsfältet.

Avslutningsvis vill jag lyfta fram att den nya konstgräsplanen och servicebyggnaden på Gubbängsfältet innebär ett lyft för såväl bredd- som elitidrott och skapar mer bokbar tid för föreningslivet. Vi ser fram emot att under 2028 inviga den nya anläggningen tillsammans med föreningslivet.

Anförande nr 179

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Johan Heinonen! Jag förstår att du inte ser fram emot att ha en budgetdebatt om idrott med Centerpartiet, eftersom vi alltid kommer att vara det parti som kan klå er på den punkten. Dels kommer vi att göra det möjligt för privata aktörer att vara med och bidra och investera i Stockholms idrottsliv, dels lägger vi mer resurser än vad ni gör.

Som sagt välkomnar jag det här ärendet. Alla planer och alla idrottsytor behövs. Men vi kan inte vara nöjda när vi ser att så många andra projekt blir försenade eller bortprioriterade. När ni i Socialdemokraterna ser att demografiprognoserna förändras passar ni på att spara in på idrottsinvesteringar. Ni kan aldrig tänka er att Stockholm faktiskt skulle kunna få en högre andel idrottsinvesteringar, så att det blir bättre för våra barn och unga. Nej, ni passar i stället på att dra ned era ambitioner när ni ser minskning i demografiprognoserna. Jag tycker att vi ska ha högre ambitioner och inte dra ned på investeringarna bara för att prognosen ser ut som den gör.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 180

J o h a n H e i n o n e n (S): När det gäller idrottsfrågor har du många gånger väldigt kloka åsikter och tankar, Jonas Naddebo. Jag kan lätt känna någonstans i mitt hjärta att det borde vara lättare för dig att samarbeta med oss i den nuvarande majoriteten när det gäller idrottsfrågor, med tanke på hur mycket pengar vi avsätter till idrotten. Du är välkommen över till oss! Då skulle du kunna få igenom bra mycket mer av dina tankar och idéer.

Det här ärendet handlar om Gubbängsfältet. Men jag lovar att jag under nästa budgetdebatt – om jag finns kvar i kommunfullmäktige i det läget – med glädje kommer att föra idrottspolitiska diskussioner med dig.

Anförande nr 181

H a n n a W i s t r a n d (L): Jag har bara en liten fråga, Johan Heinonen. Du sa att den här servicebyggnaden skulle göra det bättre för alla föreningar. Men jag vet till exempel att det finns tre rugbyföreningar som har sin verksamhet på Gubbängsfältet, och det är i princip det enda ställe de har nu i och med att Riksby har fallit. De fick inte ens komma in i de här servicelokalerna för att ha ett litet gemensamt kansli. Jag vet också att Tallkrogens IF har fått som villkor att de ska få samma antal timmar på ytan som de har i nuläget men inga fler, vilket innebär att den här föreningen blir inlåst i att inte kunna växa.

Jag undrar på vilket sätt det förenklar när det redan i det här skedet finns sådana stora och tydliga begränsningar för den verksamhet som redan finns och bedrivs på plats.

Anförande nr 182

J o h a n H e i n o n e n (S): Tack så jättemycket för repliken, Hanna! Vi har ju den stora glädjen att sitta i samma stadsdelsnämnd också, så det är inte bara i fullmäktige som vi får debattera olika frågor.

Det är klart att föreningslivet ska kunna använda de nya byggnader som tillkommer också. Den del som är uppgjord med Hammarby IF Fotboll är en separat del av själva avtalet.

Anförande nr 183

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Ordförande och fullmäktige! Det är bra att detta projekt gällande Gubbängens sportfält nu når ett genomförandebeslut. Med tanke på att flera idrottsprojekt har försenats eller skjutits fram under den här mandatperioden är det positivt att denna satsning går vidare. Det är viktigt för söderort, för Stockholmsfotbollen och för alla de barn och unga som varje vecka försöker hitta träningstider i ett redan hårt belastat system.

Men vi moderater är inte nöjda med ambitionsnivån, vilket vi lyfter i vårt särskilda uttalande. Det råder i dag brist på elvaspelsplaner i Stockholm, och det är något som föreningslivet lyfter. Det påverkar både fotbollens utveckling och barns möjligheter att träna nära hemmet. När staden gör en så pass omfattande investering i ett sportfält

Yttranden 2026-02-16

borde vi samtidigt ta ett mer långsiktigt grepp, tycker vi. Vi har under lång tid drivit frågan om att utveckla Gubbängens sportfält ytterligare, exempelvis genom fler elvaspelsytor. Det hade varit ett strategiskt sätt att möta den växande efterfrågan.

Socialdemokraterna talar ofta om vikten av jämlik idrott och fler barn i rörelse. Det är målsättningar vi delar, men då måste ambitionsnivån i investeringarna motsvara retoriken. Vi säger i detta ärende ja till genomförandet, men vi säger också väldigt tydligt att Stockholm behöver en högre ambition för fotbollen.

Anförande nr 184

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Den rödgröna majoriteten fortsätter att bygga ut möjligheterna att idrotta och spela fotboll i Stockholm. I det här specifika ärendet gäller det Gubbängsfältet, som redan i dag är en stor samlingsplats för olika idrotter och föreningar. Detta projekt kommer att stärka den platsen som central mötespunkt för idrotten.

Johan Heinonen beskrev väldigt väl vad vi ska göra. Vi bygger ett nytt servicehus som byggs ihop med det befintliga. Den nya byggnaden kommer att innefatta omklädningsrum, kafé och verksamhetsytor. Som påpekats tidigare kommer Hammarby IF Fotboll att få ett avtal där de hyr en del av byggnaden.

Hanna Wistrand framhöll att hon vill att breddsportens föreningar också ska få plats, och det får de i och med det här projektet. All tidsfördelning sker enligt idrottsnämndens fördelningsprinciper. Den nya konstgräsplanen ska ha värmeslingor som möjliggör att vi kan använda den vintertid. Dessutom kollar vi nu på om den ena rugbyplanen ska kunna bli konstgräsplan.

Med anledning av Jonas Naddebos uttalanden tycker jag att det vore hedersamt av honom att medge att hans parti, Centerpartiet, styrde idrotten förra mandatperioden och att vi nu har en rödgrön majoritet som gör dubbelt så stora investeringar jämfört med det tidigare styrets sista budget. Man ska inte stå här och påstå att vi inte investerar. Förseningar blir det. Så är det tyvärr i flera projekt som vi har i den här staden. Det är inte så mycket vi kan rå på, men vi kan alltid försöka sträva efter förbättringar. Men påstå inte att vi inte gör någonting för Stockholmsidrotten! Vi började de facto med att lägga en idrottsmiljard. Centerpartiet lade aldrig någon idrottsmiljard under de fyra år då man hade idrottsborgarrådsposten.

Nu när ni är i opposition har ni lagt fram en jättefin budget, Jonas Naddebo. Det är jätteenkelt att i opposition lägga fram en budget med fantasisummor. Dessutom överensstämmer inte era fantasisummor med vad de partier ni vill styra med satsar. Jag vet inte hur det ska funka. Liberalerna skär bara ned.

Anförande nr 185

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Nu vet jag inte var jag ska börja, Hassan Jama. När jag hållit mitt anförande anklagade du mig för att inte se det enskilda objektet. Nu går du i ditt anförande verkligen ut i tassemarkerna. Självklart lyfter du idrottsmiljarden. Den gick åt det första året, för ni tog tillbaka alla de privata

Yttranden 2026-02-16

investeringar som vi hade på gång framåt. Alla investeringar som ni kunde stoppa stoppade ert styre av ideologiska skäl. Det lider idrotten av. Prata med idrottsföreningarna! Varenda en av de organisationer som jag träffar tror jag skulle säga att er ideologiska vänstersväng beträffande idrottsinvesteringar har skapat fördröjningar, fördröjningar och förseningar. Allt detta är ert ansvar.

Jag vet inte om det är Vänsterpartiets syn på demokrati när du säger att man inte får ha vidlyftiga planer i opposition. Vi står för våra oppositionsbudgetar. De går också att genomföra på grund av att vi kan realisera fastigheter som vi inte behöver behålla.

Anförande nr 186

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Nu har vi breddat diskussionen, Jonas, för du fick igång mig. Det är därför vi står här i ett replikskifte. Själva ärendet är både ni och vi för. Men du beklagar dig hela tiden över att vi inte satsar på idrotten. Jag vill verkligen understryka att det inte är sant. När man tar del av siffrorna i budgeten ser man att det är tvärtom. Låt oss jämföra med hur det var när ni styrde senast! Vi investerar och satsar mer än dubbelt så mycket som när ni styrde.

Du pratar om att vi tar tillbaka. Nej, vi vill inte ha OPS-lösningar, som inte fungerar för någon kommun, utan vi vill ha rådighet. Ett perfekt exempel är att vi förlorar en simhall i den här staden på Kungsholmen – precis i innerstaden. Orsaken är – gissa vad? Just det, vi äger inte simhallen. Det är polisen som äger den, och de tog tillbaka den. Vi hade ingen rådighet.

Yttranden 2026-02-16

§ 23 Reviderat inriktningsbeslut för Brommaprogrammet (Riksby)

Anförande nr 187

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi i Centerpartiet har verkligen haft stora förhoppningar på det här Brommaprogrammet – eller Riksby, som det kallas. För oss handlar det inte bara om stadsutveckling i största allmänhet utan också om att ta ett helhetsgrepp för fler bostäder, bättre stadsmiljöer och inte minst ett viktigt tillskott av nya idrottsytor för barn och unga i Stockholm.

Givetvis är det med stor besvikelse vi kan konstatera att vänsterstyrets återremiss i kommunfullmäktige i maj 2025 har lett till att samtliga idrottsytor – samtliga, Hassan Jama – nu utgår ur programmet. Det är inte mindre än ett svek mot idrottsrörelsen och mot alla barn och unga i hela Stockholm. Vi vet hur situationen ser ut. Bristen på idrottsytor är redan akut i många delar av staden. Föreningar vittnar om långa köer, sena träningstider och barn som inte får plats. I det läget väljer man att helt stryka de planerade idrottsytorna i ett av stadens största utvecklingsområden. Det är att gå i rakt motsatt riktning mot vad Stockholm behöver och vad Centerpartiet vet att Stockholms barn och unga behöver.

När det reviderade ärendet behandlades i exploateringsnämnden föreslog vi en återremiss. Vårt syfte var tydligt: Man måste se till att återkomma med förslag som säkerställer ett tillskott av idrottsytor som motsvarar det ursprungliga förslaget. Tyvärr röstade vänstersidan ned vårt förslag. Resultatet är att vi nu har att ta ställning till ett rejält nedbantat ärende, helt utan nya idrottsytor.

Men det stannar inte där. Uppemot två tredjedelar av de planerade bostäderna inom Brommaprogrammet avbryts också – till stora kostnader och utan någon egentlig fortsatt plan. Det är en dubbel förlust för Stockholm: färre bostäder i en tid av bostadsbrist och noll nya idrottsytor i en tid av växande behov.

Centerpartiet kan inte ställa sig bakom ett sådant förslag, särskilt inte när det på idrottssidan inte finns några konkreta lösningar som man har arbetat in i det här ärendet. Vi vill se ett Stockholm där nya bostäder går hand i hand med investeringar i idrott, föreningsliv och barns uppväxtvillkor. Jag yrkar bifall till Centerpartiets, Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas gemensamma reservation i kommunstyrelsen, för det här duger helt enkelt inte.

Anförande nr 188

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Det är tydligt att styret och Kristdemokraterna har väldigt olika visioner för hur Bromma ska utvecklas framåt. Jag skulle vilja påstå att det finns en rosa elefant i rummet kopplat till det här ärendet. När det råder sådan brist på idrottsytor i Stockholm går man nämligen fram med ett förslag där samtliga idrottsytor har strukits från programmet.

Föredragande borgarråd skriver i sina synpunkter sig varm om handel, nya gång- och cykelstråk, arbetsplatser och över 1 400 nya bostäder. Men inte ett enda ord skrivs om att barn och unga som bor i det här området ska kunna idrotta någonstans. Det här sker

Yttranden 2026-02-16

dessutom i ett område där som exempel en fotbollsklubb har över 700 barn och unga som står i kö och väntar på att få börja spela fotboll. Och då har vi bara nämnt fotbollen.

Kristdemokraternas vision för Bromma är något annat. Vi vill se en utbyggnad av trädgårdsstaden. Vi vill se ett levande område med handel, torg och grönytor men självklart också idrottsytor. Det här förslaget är helt enkelt för dåligt. Därför yrkar vi avslag. I övrigt hänvisar jag till den gemensamma reservationen med Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet i kommunstyrelsen.

Anförande nr 189

Hanna Wistrand (L): Jag börjar med att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Riksby hade en väldigt strategisk betydelse för Stockholms idrott. Det här var ju inte bara en ny fantastisk stadsdel, utan det var någonting som skulle lösa en stor del av idrottens utmaningar. Det handlade inte bara om kvantitet utan också om kvalitet. Det var fråga om specialisering. Här skulle flera idrotter som i dag har otillräckliga förutsättningar samlas och utvecklas. Man skulle också äntligen komma närmare en mer jämställd investeringsgrad i och med anläggningar för gymnastik, dans och konstakning.

Planen omfattade träningshall för konstakning med nofall, specialhall för gymnastik, utrymme för dans, tennisanläggning, idrottshall för basket, bandy, innebandy, handboll och futsal, fotbollsplaner och en matcharena för rugbyn. Den planerade träningshallen för konstakning skulle avlasta befintliga ishallar och skapa bättre träningsförutsättningar för barn och unga med och utan funktionshinder.

Gymnastiken är en av stadens största barn- och ungdomsidrotter men saknar fullvärdiga specialhallar. En specialhall med rätt fast utrustning och rätt takhöjd går inte att ersätta med en vanlig idrottshall. Tennisanläggningen skulle ha varit finansierad av klubben Salk själv. Men i och med att majoriteten rev upp exploateringsavtalet försvann tio års arbete för föreningen och 3 miljoner som samlats in av föreningens medlemmar för att ta fram det underlag som behövdes inför byggstart. Rugbyn skulle genom en ny matcharena få en tydlig långsiktig hemvist. Det hade stärkt en idrott som i dag har en mycket begränsad tillgång till anläggningar.

Majoriteten pratar gärna om hur viktig idrotten är. När det kommer till kritan är det precis tvärtom.

Anförande nr 190

Borgarrådet Wedin (M): Ordförande! Vi hade från Moderaterna stora förhoppningar på Brommaprogrammet. Det gällde stadsutvecklingen i stort men inte minst det viktiga tillskottet av nya idrottsytor. Som bekant har det rödgröna styret under den här mandatperioden snarare dragit tillbaka privata idrottsprojekt. Idrotten sitter redo för privata investeringar. Utifrån den brist som finns på exempelvis hallar var förhoppningarna på detta stora.

Yttranden 2026-02-16

När vi debatterade ärendet i fullmäktige senast reste jag våra farhågor om att Socialdemokraterna skulle ta tillbaka det just för att ta bort idrottsytorna. Nej, nej, det stämmer inte, sa man från andra partier då. Men nu står vi här och ser att det är precis det man gör. Det var hela anledningen till återremissen. Man försökte dölja det då, men nu blir det väldigt tydligt. Det var detta vi skrev i vår dåvarande reservation, och vi var alltså rätt ute. Vi kan konstatera att det här tyvärr har besannats. Det vore nyttigt som apelsiner att få till de här idrottsytorna. Det är precis vad unga behöver i Stockholm i dag. Barn och unga behöver idrottsrörelsen. Det är faktiskt väldigt, väldigt illa att det här nu bantas bort av det rödgröna styret.

Samtidigt innebär det här att uppemot två tredjedelar av alla planerade bostäder inom Brommaprogrammet nu avbryts av vänsterstyret till stora kostnader utan någon egentlig fortsatt plan. Vi kan inte ställa oss bakom ett sådant här förslag, som innebär att alla idrottsytor och tusentals bostäder försvinner, särskilt inte som det på idrottssidan finns konkreta lösningar att arbeta in. Konstiga falska löften har rests i kväll om idrottsytor på andra håll i Bromma. Det här stämmer inte. Här hade man haft möjligheten att komma igång med spadtag inom kort. Det tillfället tog man inte.

Det här är också ironiskt med tanke på den debatt som förts tidigare i kväll om ekonomisk ansvarsfullhet. Det verkar ju fullt möjligt för vänsterstyret att bygga Sveriges dyraste lekplats mellan Tensta och Rinkeby. Den innebär ett minusresultat på 110 miljoner kronor för skattebetalarna. Men i det här fallet, när det gäller Bromma, säger man: Oj oj oj, nu får vi inte till ekonomin. Sedan bantar man bort sådant som behövs över hela Stockholm, som en ny gymnastikhall och tennisytor. Det är man redo att offra, för just här är det viktigt med varenda krona i ekonomin.

Det här håller inte. Det som är ekonomiskt ansvarslöst på andra håll står ni fast vid. I Bromma forcerar ni fram flerbostadshus där det inte fungerar men offrar viktiga idrottsytor och tar bort nya bostäder där de faktiskt hade kunnat passa. Det här är orimligt. Det visar på ett rödgrönt styre som inte har någon som helst insikt om vad som behövs i Bromma. Jag undrar verkligen om ni ens har varit där. Om ni har den politiska viljan – gå fram med någonting som är lika tydligt som det som faktiskt låg på bordet! Acceperera att ni har gjort fel och backa! Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 191

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Fru ordförande! Jag tror inte att jag någonsin förut har hört en Järvabo prata så passionerat om Bromma som Dennis Wedin nu gjorde. Stort tack för det!

Jag skulle vilja ge Wedin möjligheten att lägga ut texten lite ytterligare. Jag tänkte också komplettera Wedins inlägg med några av de saker som han råkade glömma bort när han talade. Han glömde säga att bara dagvattenhanteringen skulle kosta ungefär 600 miljoner kronor. Det är ju en kostnad som vi slipper efter att Bromma flygplats lagts ned. Han glömde också berätta om den dialog som vi för med Salk; vi kommer nog att lösa detta med tennisbanan, vilket vore bra för alla inblandade. Dessutom glömde han berätta om rugbyn, fotbollen och så vidare. Något jag gärna skulle vilja

Yttranden 2026-02-16

höra Wedin prata lite mer om är att golfbanan nu får möjlighet att vara kvar längre, så att man kan ställa om. Varför företräder du inte dem som golfar, Dennis Wedin?

Anförande nr 192

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag lärde mig faktiskt att spela golf på den golfbanan. Jag kan också konstatera att Moderaterna vill slå ihop Spånga med Bromma stadsdelsnämnd. Det hade kunnat vara en intressant lösning för många.

Men det som är det viktiga här, Anders Österberg, är att du faktiskt hade accepterat de här förlusterna om de varit på ett annat ställe. Det är det som är hela min grundpoäng. Ni ser inte hela Stockholm. Ni ser bara Järva. Där går ni in med dyra insatser som inte är det som Järva faktiskt behöver, exempelvis en lekplats för 110 miljoner kronor. Gungor av guld är det ni lägger pengar på i Järva, men det är inte det som behövs där. I Bromma hade det behövts nya idrottsytor. De var redo för spadtag med privata investeringar som inte hade höjt stadens skuld. Det offrar ni. Därför menar jag att ni inte har någon insikt om vad Bromma faktiskt behöver.

Anförande nr 193

T h o m a s E h r n s t r ö m (V): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Jag har ett lite annat perspektiv på det här ärendet. Stockholm Vatten och Avfall är djupt involverat i detta projekt. Trots en minskad exploateringsomfattning innebär det fortsatt mycket stora investeringar för bolaget. Det reviderade inriktningsbeslutet innebär dock en betydande förbättring. Budgeten minskar från 970 miljoner kronor till 426 miljoner kronor i dagens penningvärde. För planeringsfasen föreslås ett reviderat inriktningsbeslut om 45 miljoner kronor med en indikativ totalbudget om 636 miljoner inklusive förväntade kostnadsutvecklingar.

Projektet beräknas generera cirka 101 miljoner i direkta intäkter till SVOA. Framtida anläggningsavgifter uppskattas till omkring 140 miljoner enligt 2026 års vattentaxa. Det här innebär att täckningsgraden förbättras kraftigt, från tidigare 9 procent till cirka 43 procent. Nu ska ni få höra: SVOA:s styrelse beslutade så sent som i torsdags att enhälligt ställa sig bakom detta.

Under året har bolaget SVOA aktivt stärkt samarbetet med stadens tekniska förvaltningar. Områdesmöten mellan SVOA, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret har etablerats och kommer att vidareutvecklas under 2026. Syftet är tydligt: va-förutsättningarna ska in tidigt i planeringen. Detta projekt är ett konkret resultat av det här arbetet. Vi vet att det kan vara besvärligt att revidera tidigare beslut, men ibland behöver man göra om för att göra rätt.

Ordförande! Vi tar ansvar för ekonomin, förbättrar lönsamheten och stärker stadens långsiktiga planering. Det är det som detta beslut handlar om. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 194

B e n g t - O l o v T e n g m a r k (S): Fru ordförande och fullmäktige! I OS-tider kan man drömma om guld. Men man får inte glömma bort att man också har en ekonomisk realitet att se till. Oppositionen, framför allt Moderaterna, anklagar oss i majoriteten för att vara lättsinniga när det gäller ekonomin. Det här ärendet visar på en helt annan bild.

Verkligheten har ändrats. Frågan om Bromma flygplats har skjutits längre fram i tiden. Hela ärendet har ändrats på grund av ändringarna i förutsättningarna gällande planeringen för Bromma. Vi tar ansvar. När det krävs att vi gör en omställning gör vi det. Vi glömmer inte bort idrotten. Vi för en dialog med tennisklubben och med de andra aktörerna nära Riksby. Ur stadens perspektiv är det här ett projekt som kommer att ge lönsamhet på sikt. Men dessvärre måste vi faktiskt backa från en del av de här sakerna. Förutom att ha OS-gulddrömmar har vi också en ekonomi i balans som vårt kännetecken som majoritet.

Anförande nr 195

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Nu får jag verkligen be om ursäkt, Bengt-Olov Tengmark. Men eftersom föredragande borgarråd väljer att inte begära ordet får jag väl lov att begära replik på dig, då du står upp för majoritetens prioriteringar.

Du säger att ni inte glömmer idrotten. Men när jag träffar de här idrottsföreningarna får jag höra att de känner sig väldigt bortglömda. Ni har spolat tio år av planering för tennisklubben Salk. Ni har spolat ut det barnet med badvattnet. Det är helt orimligt. Ni säger att ni eventuellt har någonting på gång, kanske, när det gäller tennishallen. Men sanningen är att det inte har byggts en enda ny tennishall i Stockholm på 15 år.

Vi måste också lyfta frågan om Riksby idrottshall, som skulle bli någonting unikt. Hanna Wistrand har beskrivit det otroligt väl. Den skulle bli en plats för idrott med huvudfokus på tjejdominerade idrotter. Allt detta stryker ni. Jag förstår inte hur ni kan säga att ni inte har glömt idrotten.

Anförande nr 196

B e n g t - O l o v T e n g m a r k (S): Vi har inte glömt idrotten, Jonas Naddebo. Vi för en ständig dialog med idrotten, precis som du gör, om de här anläggningarna. Vi vill gå vidare när ekonomin så tillåter. Här har vi ett ärende där vi tar ansvar för ekonomin. Vi måste pausa projektet för att planera vidare och utveckla Riksby och Bromma men också anläggningar för idrotten.

Anförande nr 197

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Det är intressant att det här ärendet avgörs samma kväll som vi avgör naturreservatsfrågan. För bara en timme sedan hörde vi att det är bostadsfrågorna som gör att man måste spränga i Brommas grönområden. Sedan har vi det här projektet, som har brett stöd i Bromma. Det är en alldeles utmärkt plats att bygga på. Från Moderaternas sida sträckte vi ut handen: Om det handlar om

Yttranden 2026-02-16

bostadsfrågan, om det är hyresrätter ni vill bygga – låt oss bygga dem här! Låt oss utöka det här projektet!

Men det blev nej. Det var viktigare att skövla och spränga i Brommas grönområden än att utöka ett projekt som har brett stöd. Tydligare kan det inte bli att det bara är ett ideologiskt driv för att förstöra Stockholms grönområden som präglar bostadspolitiken på vänstersidan. Det handlar inte om bostadsbristen. Det handlar om att skövla Brommas grönområden.

Anförande nr 198

E m i l B u s t o s (S): Ordförande och ledamöter! Vi har i dag att ta ställning till det reviderade inriktningsbeslutet för Brommaprogrammet och utvecklingen av Riksby. Det är ett beslut som handlar om hur vi tar ansvar för Stockholms långsiktiga utveckling. Det här är en viktig del av det centrala Brommas framtid. Vår ambition från majoriteten är att skapa en sammanhållen och blandad stadsdel med bostäder, arbetsplatser, service och goda offentliga miljöer, en stadsdel där människor kan leva, arbeta och röra sig i vardagen.

Sedan det tidigare beslutet fattades har förutsättningarna förändrats. Byggkostnaderna har ökat, och det ekonomiska läget är mer osäkert. I det läget är det vårt ansvar att säkerställa att stadens investeringar är långsiktigt hållbara. Inte minst medför det nya beslutet en betydligt bättre kalkyl för Stockholm Vatten och Avfall. Tyvärr innebär det också färre bostäder, kontor och – som vi hört – idrottsplatser.

Trots allt möjliggör det redovisade förslaget 1 500 bostäder, en betydande andel hyresrätter och bostäder med särskild service samt förutsättningar för arbetsplatser, offentlig service, parker och grönområden. Med det här beslutet fortsätter vi att utveckla Riksby med social hållbarhet och ekonomisk stabilitet som ledstjärnor. På sikt hoppas vi att även de andra delarna kan utvecklas i takt med att vi planerar för Bromma Parkstad. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 199

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande! När det gäller Riksby har det varit mycket tal om idrott här, och vi kan mycket väl instämma i vad som har sagts. Men jag skulle vilja ta fram ett annat perspektiv som också framgår i vår reservation.

När detta ärende var uppe i stadsbyggnadsnämnden 2023 motsatte vi oss det. Orsaken då var att vi ansåg att man, som det var tänkt att byggas då, skulle skada stora delar av koloniområdena. Man skulle ta bort delar av området, och vattenförhållandena skulle förändras. Vi anser dock att det har skett en viss förbättring under det fortsatta projektarbetet.

Viss förtätning kan Riksby tåla. Men vi vill att man gör detta utan att bygga ett modernt Hagastaden mitt i det gamla Bromma. I områdena runt omkring finns det egnahemsområden med småhus för vanligt folk. Det var egentligen första gången i Sveriges historia som vanliga människor kunde bygga ett hus i en storstad. Det finns också funkishus från 30-40-talet byggda i grönska. Vanligt folk som inte hade råd med

Yttranden 2026-02-16

egna hus kunde därmed ändå bo i grönska och ha vackra utsikter från sina fönster. Det är vad som syns i denna del av Bromma. När man bygger Riksby tycker vi att man ska ta inspiration från dessa områden.

Nu har vi talat mycket om Bromma nere vid Smedslätten, men längs 12:ans spårväg och längs Alviksvägen finns det hyreshus blandade med villor i områden som alla älskar. Det är därför det är så dyrt att bo där. Men bygger man fler kommer det att vara billigare. Så skulle vi vilja ha det. Därför yrkar vi bifall till vår reservation.

Anförande nr 200

J o h a n H e i n o n e n (S): Jag hade egentligen inte tänkt gå upp i talarstolen i det här ärendet, men borgarrådet Wedin var framme och lyfte att det var så synd om Bromma för att det inte sker några idrottsinvesteringar. Då måste jag ju bara påminna om att vi inom gångavstånd från det här området håller på och bygger fyra fullstora idrottshallar i kvarteret Gjutmästaren. I Bromma har också flera fotbollsplaner belagts med konstgräs, och man har byggt spontanidrottsytor. Jag ville bara påminna borgarrådet om att det faktiskt sker idrottsinvesteringar i Bromma.

Anförande nr 201

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det är klart att jag måste passa på att begära replik när idrottsnämndens ordförande väljer att gå upp och ta ett anförande. Jag blev ganska arg på Anders Österberg, som gick upp och skojade om golfen. Det här är faktiskt ett ganska allvarligt ärende med tanke på att ni stryker alla investeringar i idrott. Jag tycker att detta kräver mer seriositet än så.

Nu visar Socialdemokraterna att ekonomin går före investeringar i idrotten. Det spelar ingen roll hur mycket Hassan Jama har varit uppe och sagt att man dubblar investeringarna i idrott om man i det här ärendet stryker bort all idrott. Du kanske också är nöjd, Johan. Du låter ganska nöjd när du talar om Gjutmästaren, spontanidrottsytor och några konstgräsutrustningar. Det skulle jag som centerpartist inte vara nöjd med.

Jag har varit och träffat Brommagymnasterna. De övar i Enskedehallen, vid Gullmarsplan. De åker alltså från Bromma till Gullmarsplan för att kunna öva. De skulle så väl ha behövt den här specialhallen, som skulle byggas i Riksby.

Anförande nr 202

J o h a n H e i n o n e n (S): När det gäller idrottsytor verkar det som om du är fullkomligt blind, Jonas Naddebo. Jag sa i mitt korta anförande att vi bygger fyra fullstora idrottshallar. Det är klart att det kommer att finnas utrymme för att använda sig av dem också. Du nämner en av de största idrottsföreningarna i Stockholm, Brommagymnasterna. Det är klart att vi ska se till att skapa så många ytor som möjligt för dem som behöver sådana. Jag är ännu inte nöjd med de totala satsningar som har gjorts, men vi är på god väg med att se till att bygga fler idrottshallar. Vi ser till att öppna skolidrottshallar för de verksamheterna också. Jag är inte helt nöjd, för det kommer jag aldrig att bli. Men jag tycker att det är helt okej.

Yttranden 2026-02-16

Anförande nr 203

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det var lite oklart på slutet huruvida idrottsnämndens ordförande är nöjd eller inte, men vi i Centerpartiet är definitivt inte nöjda med den här nedprioriteringen. Egentligen är det inte ens en nedprioritering. Man har låtit ekonomin gå före barns och ungas möjligheter att idrotta. Så enkelt är det.

Riksbys idrottshall var tänkt att bli någonting unikt. Det fanns ett fokus på tjejdominerade sporter. Bottenvåningen skulle utgöras av en isbana specialanpassad för konståkning. Det översta planet skulle vara ägnat åt gymnastik, främst trupp gymnastik.

När jag träffade Brommagymnasterna förklarade de att de måste åka från Bromma ända till Enskedehallen vid Gullmarsplan. Det är också så att den hallen bara är till hälften specialanpassad för just trupp gymnastik. Innan de kan börja öva måste de först ägna 30 minuter åt att dra fram all utrustning för verksamheten. Det är de yngsta, tolvtåringarna, som släpar fram de tyngsta grejerna, men det är som tur är de äldsta gymnasterna som för tillbaka all utrustning. Det här tar förstås mycket tid från deras träning, och de har ett enormt stort behov av en specialanpassad hall för just trupp gymnastik. Det är 20 000 personer som idrottar inom trupp gymnastiken. Det är en växande sport, och de hade verkligen behövt den här anläggningen.

När det gäller Tennisklubben Salk fanns en privat investering planerad. Jag förstår att det inte gör ont för Socialdemokraterna att den här privat finansierade tennishallen inte blir av. Att det finns privata aktörer som vill investera i idrotten är ju inte i enlighet med er ideologi. Men det är över 1 000 personer som står i kö till den här tennisanläggningen. Som jag sa tidigare har det inte tillskapats en enda ny tennishall i Stockholm de senaste 15 åren.

Jag tycker att den här debatten gör det tydligt vilka prioriteringarna är när det gäller idrotten. Ekonomin får gå före i Socialdemokraternas Stockholm. Vi i Centerpartiet är absolut inte nöjda. Vi har önskat mer. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2026-02-16

§ 26 Motion om en hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3

Anförande nr 204

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Vi känner alla till våra kära miljözoner klass 2 och 3. Det här var någonting som Alliansen började införa och som Miljöpartiet har arbetat vidare på i och med miljözon klass 3. Miljözonerna har införts med väldigt positiva ord, i synnerhet från den här majoriteten. Man säger att det är bra för levnadshälsan, att det är en hälsofrämjande åtgärd och att luften blir bättre. Det stämmer att det finns vissa studier som pekar på att luften blir bättre och att det påverkar hälsan. Men samtidigt måste vi veta hur stor den samhällsekonomiska kostnaden blir och jämföra med hur mycket vi vinner i hälsoförbättringar.

Inom sjukvården vad gäller läkemedelssubventioner och så vidare brukar man prata om kvalitetsjusterade levnadsår. Om det offentliga nu betalar en viss peng för ett läkemedel, hur många fler år i full hälsa kan därmed en människa leva? Gör vi en samhällsekonomisk insats genom exempelvis en miljözon betalar vi rimligtvis också en kostnad, till exempel genom att bilister måste ställa om och köpa en dyrare bil eller att människor inte kan ta bilen. Det uppstår en massa kostnader runt omkring. Då är frågan hur mycket bättre hälsan blir av de här två miljözonerna genom luftförbättringarna.

Underlaget som presenteras av trafikkontoret är väldigt kortfattat och egentligen ganska bristfälligt. Vad har vi att vinna på det här? Hur många kronor per levnadsår är det fråga om? Den här motionen tar sikte på att undersöka frågan för att förstå hur effektiva de här miljözonerna är. Finns det kanske andra hälsoåtgärder som Stockholms stad skulle kunna vidta, om syftet är att förbättra hälsan hos våra medborgare?

Det skulle leda till att debatten blev mycket tydligare. Är syftet att ha politiska pekpinnar för att få bort bilen från stadskärnan kan vi jobba med miljözonerna. Det är det jag tror att det handlar om. Eller är syftet att förbättra hälsan? Då kanske vi har andra verktyg än miljözonerna som ger mycket bättre utfall i fråga om hälsa per investerad krona. Men vi måste undersöka för att förstå. Annars blir det bara en ideologisk debatt om ingenting.

Därför är vårt förslag att man ska göra en hälsoekonomisk undersökning av miljözon klass 2 och 3. Det känns ganska okontroversiellt. I bästa fall kommer vi att få ett bra underlag att arbeta vidare med och ha en fruktbar debatt. Det kanske visar sig att miljözon klass 3 är en superbra investering. Då är vi i Sverigedemokraterna beredda att ändra vår inställning. Men det kan vi inte göra förrän vi har data på bordet, och det har vi inte i dagsläget. Därför föreslår jag att kommunfullmäktige bifaller den här motionen. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 205

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag tackar så mycket för motionen. Jag har läst trafikkontorets svar med stor behållning. Det finns en liten miss i motionen.

Yttranden 2026-02-16

Motionären skriver att det i utredningen från 2019 konstateras att varje inbesparat levnadsår skulle kosta 1,5 miljoner. Så är det inte. Qaly bygger på att man räknar nyttan av ett teoretiskt sparat liv. Qaly är till skillnad från Daly kvalitetsjusterat. Det är snarare så att varje teoretiskt levnadsår som man sparar genom en insats är värt 1,5 miljoner. Det går inte att sätta det i relation till någon kostnad, utan det är fråga om ett värde. Detta är lågt räknat, säger de studier där man tar upp det här. Det finns andra mätsätt. WHO använder exempelvis Heat. Men i alla de studier som gjorts av Karolinska inom ramen för Bamseprojektet, som det heter, konstateras det att man hittills räknat effekterna av kvävedioxider väldigt lågt.

Utmaningen med en miljözon klass 3 är exempelvis regelefterlevnaden. Det finns ingen som tvivlar på att åtgärden bidrar till det den är avsedd att göra, det vill säga minska nivån på kvävedioxider, minska bullret och vara teknikdrivande. Om sedan regelefterlevnaden visar sig inte vara tillräckligt stor behöver vi se över det. Men det är inte insatsen och interventionen i sig som är utmaningen, utan då behöver vi snarare göra fler insatser för att förbättra luftkvaliteten.

Det kommer hela tiden fler och fler studier som konstaterar att kvävedioxider påverkar våra lungor oavsett hur höga eller låga nivåerna är. Det som inte tas med i utredningen från 2019 är de ytterligare levnadsår som kommer via minskad risk för uppkomst av astma hos barn och vuxna och påverkan på foster samt minskad försämring av flera ohälsotillstånd i befolkningen.

Miljözon klass 3 är beslutad av fullmäktige att införas. Vi har gjort åtskilliga undersökningar bland stockholmarna och bland verksamheterna i det här området. Vi mäter även hur stor del av de fordon som rör sig där i dag som skulle klara kraven och hur många som förväntas förbättra sin regelefterlevnad i samband med att interventionen träder i kraft. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 206

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! När ni införde miljözon klass 2 vid 2019-snåret hade ni egentligen bara en liten tvåradersanalys av en hälsoekonomisk undersökning och Qaly, Lars Strömgren. Det var många år sedan, sju år i det här läget, men ni har inte gjort någon uppföljande undersökning på det här temat över huvud taget. Det var väldigt dyrt även för miljözon klass 2. Med miljözon klass 3 kommer det garanterat att vara extremt dyrt – eller ha högt värde; du kan kalla det för vad du vill. Poängen är att det kommer att vara ett väldigt kostsamt verktyg om syftet är hälsoförbättringar.

Att det finns lite blandade studier här och var om att luften påverkar hälsan stämmer, men det är inte det vi efterfrågar. Det vi efterfrågar är att staden när den gör en riktad insats också samarbetar med till exempel Karolinska institutet för att följa upp utfallet och kanske gör ett gemensamt forskningsprojekt med dem. Det är inte komplicerat. Det här är välanvänt i den samhälleliga utvärderingen.

Men ni verkar vara helt resistent mot det här. Jag tycker att det är ganska talande. Du vill gärna göra det här till en ideologisk fråga, för du vågar inte lägga fakta på bordet.

Yttranden 2026-02-16

Om vi kopplar in Karolinska institutet och de kommer fram till att det här värdet är för högt – att det är alldeles för hög kostnad för att införa miljözon klass 3 om man ska motivera det med att vi ska förbättra levnadshälsan genom att förbättra luften – har ditt huvudargument försvunnit. Därför vågar du inte låta undersöka det för att lägga fram datan på bordet. Det tycker jag är beklagligt.

Det här handlar helt och hållet om Miljöpartiets slagsmål och krig mot bilismen. Ni bekämpar bensen- och dieselbilar och krigar för att få bort bilen från Stockholms stads gator. Jag tycker att vi måste ha en mycket mer vetenskaplig och evidensbaserad debatt, inte bara en ideologisk debatt där du plockar lite resultat här och var och menar att luften påverkar hälsan.

Detta är alltså ganska okontroversiellt. Ett sådant här förslag behöver inte heller vara dyrt. Det handlar om ett samarbete med ett forskningsinstitut, Karolinska institutet, som har god erfarenhet av hälsoekonomiska undersökningar. Det finns ingenting som stoppar oss. I bästa fall får du rätt, och då kommer jag att ändra mig. Men i dagsläget vågar du inte undersöka frågan utan föredrar att bara ha en ideologisk debatt om det hela. Det tycker jag är oroande. Det visar också på hur du generellt arbetar med din trafikpolitik. Det handlar om ideologi framför vetenskap.

Anförande nr 207

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag vet att du har läst ett antal poäng i hälsoekonomi på Karolinska, Gabriel Kroon, men uppenbarligen var det inte tillräckligt för att du ska förstå att det inte är kostnaden man räknar på utan värdet. Qaly motsvarar hälsovärdet.

Vi samverkar med Karolinska. Bamseprojektet har vi träffat flera gånger i och med införandet av miljözon klass 3. Även i Östra Sveriges luftvårdsförbund är man aktiv. Det Karolinska konstaterar är att det gör väldigt stor nytta att förbättra luftkvaliteten för stockholmarna. Vill man göra det i ett område där gaturummen är trånga är det en av få insatser man kan göra. Frågan är om det räcker. Men nyttan för folks hälsa av att förbättra luftkvaliteten är helt uppenbar. Transportföretagen, fastighetsägarna och näringslivet i den här zonen har varit extra tydliga med att det här är bra.

Anförande nr 208

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Ja, jag har läst ett par poäng, närmare 120 poäng, vilket innebär en masterexamen i hälsoekonomi på Karolinska institutet. Jag har pratat om just det här förslaget med flera lärare från min tid på Karolinska institutet. De tycker att det är helt galet att ni inte har gått vidare och undersökt den här frågan noggrannare. Det är inte en svår studie att göra. Det finns kompetens. De gör detta årligen i samband med en massa läkemedelsstudier och en massa olika samhällsinsatser. Det här kan mycket väl göras, Lars Strömgren.

Min fråga till dig är: Har du försökt nå ut till någon forskare över huvud taget, eller har du bara pratat med din politiska sekreterare och hittat på att det här inte är genomförbart? Jag sträcker ut en hand till dig. Vi kan gå till Karolinska institutet

Yttranden 2026-02-16

tillsammans. Vi kan träffa mina gamla lärare vid den hälsoekonomiska fakulteten, där man gör hälsosoeconomiska undersökningar. Sedan kan de förklara för dig precis hur vi skulle kunna genomföra en sådan här studie. Det skulle säkert kunna ske genom Karolinska institutets egna medel, vilket skulle avlasta vår kommunala ekonomi.

(O r d f ö r a n d e n : Tyvärr får inte Lars Strömgren svara, eftersom han inte har rätt till kontrareplik.)